Begroting 2026

(Be)sturen tegen de wind in

November 2025

Gemeente Laarbeek

Liever online lezen?
Scan de QR-code

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief 6
1. Inleiding 7
Algemeen 7
Procedure behandeling 8
Bestuursakkoord 8
Leeswijzer 8
2. Financiële samenvatting 9
Inleiding 9
Meerjarenperspectief Kadernota 2026 9
Ontwikkelingen na de kadernota 2026 9
Financiële ontwikkelingen begroting 2026 10
Toelichting financiële ontwikkelingen 11
Actueel meerjarenperspectief 16
Structureel evenwicht 16
Reservepositie 16
3. Programma's 17
1. Burger en bestuur 17
Portefeuillehouders 17
Ontwikkelingen 17
Ambities 17
Speerpunten 17
Wat willen we bereiken? 17
Wat gaan we daar voor doen? 18
Financiën 18
Toelichting financiële mutaties 19
2. Veiligheid 21
Portefeuillehouders 21
Ontwikkelingen 21
Ambities 21
Financiën 21
Toelichting financiële mutaties 22
Beleidsindicatoren 23
3. Woon- en leefklimaat 24
Portefeuillehouders 24
Ontwikkelingen 24
Ambities 25
Speerpunten 25
Wat willen we bereiken? 25
Wat gaan we daar voor doen? 26
Financiën 27
Toelichting financiële mutaties 28

Beleidsindicatoren 30
Investeringen 30
4. Economie en werkgelegenheid 32
Portefeuillehouders 32
Ontwikkelingen 32
Ambities 32
Financiën 32
Toelichting financiële mutaties 33
Beleidsindicatoren 34
5. Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs 35
Portefeuillehouders 35
Ontwikkelingen 35
Ambities 35
Speerpunten 35
Wat willen we bereiken? 35
Wat gaan we daar voor doen? 36
Financiën 36
Toelichting financiële mutaties 38
Beleidsindicatoren 39
Investeringen 40
6. Financiën en bedrijfsvoering 41
Portefeuillehouders 41
Ontwikkelingen 41
Ambities 41
Speerpunten 41
Wat willen we bereiken? 41
Wat gaan we daar voor doen? 42
Financiën 42
Toelichting financiële mutaties 43
Beleidsindicatoren 45
Investeringen 45
4. Paragrafen 47
4.1 Lokale heffingen 47
Geraamde belastinginkomsten (en overige heffingen) 47
Beleidsuitgangspunten 47
Overzicht lokale heffingen 48
Onroerendezaakbelasting 48
Rioolheffing 48
Afvalstoffenheffing 49
Verblijfsbelasting 50
Reclamebelasting 50
Leges 50

Markt- en staangelden 51
Lokale lastendruk 51
Kwijtscheldingsbeleid 52
4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2026 53
Beleidsuitgangspunten 53
Weerstandscapaciteit 54
Risico's 57
Kengetallen financiële positie 58
Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen 60
Solvabiliteitsratio 60
Grondexploitatie 61
Structurele exploitatieruimte 61
Belastingcapaciteit 62
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen 64
Algemeen 64
Beleidskader 64
Bermen en sloten 65
Bomen 65
Bruggen en vlonders 66
Gemeentelijke gebouwen 66
Groenbeleids- en groenstructuurplan 67
Natuurterreinen, landschapselementen en bossen 67
Openbare verlichting 68
Riolering 68
Speelplekken 69
Waterbeheer 69
Wegenbeleid 70
4.4 Financiering 71
Algemeen 71
Risicobeheer 71
Financiering 72
Financieringsbehoefte 72
Rente(toerekening) 73
4.5 Bedrijfsvoering 2026 74
Organisatieontwikkeling 74
Dienstverlening 74
Informatisering & automatisering 75
Planning & Control 76
Personeel 76
Rechtmatigheid 77
4.6 Verbonden partijen 2026 79
Beleidsuitgangspunten 79

Overzicht verbonden partijen 80
4.7 Grondbeleid 2026 98
4.8 Wet open overheid 2026 99
5. Financiële begroting 100
5.1 Overzicht van baten en lasten 100
Uitgangspunten 101
Incidentele baten en lasten 103
Structurele reservemutaties 105
5.2 Financiële positie 2026 106
Geprognosticeerde balans 106
EMU-saldo 107
Financiering 107
Reserves & voorzieningen 107
5.3 Overzicht per taakveld 111
6. Bijlagen 113
6.1 Subsidiestaat 2026 113

Aanbiedingsbrief

Voor u ligt de Programmabegroting 2026-2029. Een begroting waarin we inspelen op financiële uitdagingen die ons in de komende jaren te wachten staan. Het uitgangspunt voor deze begroting is, net als bij de Kadernota 2026, 'Brede welvaart'. Dit betekent dat kwaliteit van leven voorop staat in de breedste zin van het woord. In de Kadernota 2026 keken we vooruit naar deze begroting: hoe kunnen we ruimte creëren om financieel gezond de komende jaren door te komen mét behoud van ambities, het huidige voorzieningenniveau en ontwikkelingen. Daarmee is deze begroting een doorvertaling van de Kadernota 2026, aangevuld met enkele voorstellen die ná de kadernota zijn ontstaan en daar niet in waren opgenomen.

Bijdragen vanuit het Rijk
Een groot deel van onze begroting is gebaseerd op bijdragen die wij ontvangen vanuit het Rijk. We zien dat deze bijdragen aanzienlijk dalen, terwijl onze (wettelijke) verplichtingen én ambities gelijk blijven. Het is onze uitdaging om met minder inkomsten tóch te blijven ontwikkelen en investeren in onze samenleving. In lijn met de kadernota bieden we u voor de begrotingsjaren 2026 en 2027 een structureel sluitende begroting aan. Dit geldt niet voor de begrotingsjaren vanaf 2028. Dit komt vooral doordat het 'ravijnjaar', waarin gemeenten fors moeten bezuinigen door nieuwe taken en onvoldoende Rijksgelden, is opgeschoven naar 2028. Het ravijnjaar is hierdoor slechts op korte termijn gedempt.

Kansen
Onze financiële positie is al jaren goed. Dat maakt dat er ondanks zorgen óok kansen zijn. De OZB ontwikkelt zich bijvoorbeeld slechts mee met de inflatiecorrectie. De weg die we deze raadsperiode ingeslagen zijn blijven we volgen: we investeren duurzaam in onze samenleving. Daarnaast hebben we ruimte gevonden om geld vrij te maken voor de volgende thema's:

1. We zetten aanvullende middelen in voor capaciteit op Ruimtelijke Ontwikkeling. Zo kunnen we de woningbouw in onze gemeente een impuls geven.

2. Er zijn extra middelen beschikbaar om het jongerenwerk in onze gemeente te ontwikkelen.

Door op de bovenstaande thema's extra te investeren hopen we onze samenleving te versterken, zowel op het gebied van leefomgeving als sociaal maatschappelijk. Juíst de combinatie en samenhang tussen de thema's maakt dat het gaat om brede welvaart voor álle inwoners.

Vanwege de financiële vooruitzichten zijn we nu terughoudend met het aandragen van nieuwe initiatieven. Ondanks onze ambities moeten we realistisch zijn zodat we afspraken of beloftes die we doen waar kunnen maken. Onze focus ligt hierbij op de bestaanszekerheid voor álle inwoners.

Tot slot
Zowel op korte als op lange(re) termijn zien we dat we nieuwe wegen moeten bewandelen om onze samenleving sterk te houden. Woorden als 'eigen regie' en 'zorg voor elkaar' zijn steeds belangrijker. Wij gaan er hard aan werken om samen met partners en onze inwoners te (be)sturen tegen de wind in. Ondanks financiële uitdagingen lukt het ons tóch om onze ambities waar te maken voor een Laarbeek waar het goed wonen en leven is!

1. Inleiding

Algemeen

In de begroting informeren wij u over het voorgenomen beleid en maken we een financiële vertaling van alle activiteiten in de komende jaren. De begroting is het document waarin de gemeentelijke uitgaven (lasten) en inkomsten (baten) bij elkaar worden gebracht.

Zoals aangegeven in de kadernota 'varen we tegen de wind in'. Het college en de ambtelijke organisatie hebben gezamenlijk onderzocht waar er, door het maken van gerichte beleidskeuzes, financiële ruimte gecreëerd kan worden om zo de financiële opgave het hoofd te bieden en ruimte te creëren voor gewenste ontwikkelingen.

Na beoordeling van de begroting kan de provincie repressief of preventief toezicht instellen. Repressief toezicht is het normale toezicht en houdt in dat de begroting direct kan worden uitgevoerd zonder dat hier vooraf goedkeuring van de provincie voor nodig is. Preventief toezicht is de uitzondering en houdt in dat de provincie begrotingswijzigingen eerst goed moet keuren voordat tot uitvoering kan worden overgegaan.

Om elk jaar in aanmerking te komen voor het repressieve toezicht zorgen we ervoor dat:
- de begroting structureel en reëel in evenwicht is;
- de jaarrekening (15 juli) en begroting (15 november) tijdig wordt verzonden.

Met **structureel evenwicht** bedoelen we dat de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Dit blijkt uit het structurele gedeelte van het begrotingssaldo. Als dit positief is, spreken we van een structureel evenwicht. De provincie beoordeelt jaarlijks óf de eerste jaarschijf (het begrotingsjaar) óf uiterlijk de laatste jaarschijf van de meerjarenraming structureel en reëel in evenwicht is.

Een **reëel evenwicht** houdt in dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar zijn.

Het perspectief van deze begroting is dat de eerste twee begrotingsjaren structureel sluitend zijn. Vanaf 2028 zijn de structurele baten onvoldoende om de structurele lasten te dekken. Dat heeft te maken met de landelijke terugval van de Rijksbijdrage in het Gemeentefonds. In onderstaande tabel is dit cijfermatig weergegeven.

De jaren 2028 en 2029 zijn niet sluitend. Na twee jaar op rij scherpe keuzes maken is de flexibiliteit uitgeput. Het is belangrijk om de ambities uit het nieuwe bestuursakkoord goed te vertalen naar de benodigde financiële middelen.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Structureel	547	106	-1.350	-1.375
Incidenteel	-656	-384	-54	-19
Begrotingstotaal	-109	-277	-1.403	-1.394

Procedure behandeling

In de raadsvergadering van 6 november wordt de begroting behandeld en vastgesteld.

Op 15 oktober wordt de begroting aangeboden aan de raadsfracties. Op 27 oktober wordt de begroting besproken in de Auditcommissie.

Technische vragen over de begroting die uiterlijk op 27 oktober (vóór 9.00 uur) worden ingediend, beantwoorden wij op 29 oktober. Technische vragen die daarna volgen beantwoorden we zo snel mogelijk, maar op een later moment.

Moties en amendementen op de begroting die uiterlijk op 3 november worden ingediend, voorzien wij van een schriftelijke reactie op 5 november.

Bestuursakkoord

Zoals ook bij de vorige begrotingen hebben wij bij de samenstelling van deze begroting rekening gehouden met het bestuursakkoord 2022-2026, vastgesteld in 2022. Deze begroting is de laatste van deze raadsperiode. De ambities die zijn afgerond staan beschreven in de programma's.

Om de inhoud ervan eenvoudig te raadplegen hebben wij een link naar het bestuursakkoord opgenomen: bestuursakkoord 'Samen aan zet!'

Leeswijzer

In **hoofdstuk 2** gaan we dieper in op de ontwikkeling van het begrotingssaldo. Als vertrekpunt hanteren we de stand uit de Kadernota 2026-2029. Deze stand is aangevuld met recente raadsbesluiten, waaronder de structurele gevolgen uit de Financiële rapportage 2025.
De effecten van deze begroting op het begrotingssaldo zijn aan het einde van hoofdstuk 2 op hoofdlijnen toegelicht.

In **hoofdstuk 3** beschrijven we per programma de actuele ontwikkelingen en geven we aan wat de oorspronkelijke ambities zijn uit het bestuursakkoord. Aan de hand van deze ambities hebben we speerpunten geformuleerd. Vervolgens geven we aan wat we in 2026 gaan doen om deze speerpunten te realiseren. Sommige ambities zijn niet toegelicht, omdat deze inmiddels zijn afgerond. Bij het onderdeel Financiën geven we inzicht in de lasten en baten op taakveld-niveau.

In **hoofdstuk 4** hebben we de volgende paragrafen beschreven:
- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Wet open overheid

In **hoofdstuk 5** geven we inzicht in de financiële begroting. De financiële begroting bestaat uit een overzicht van baten en lasten, een uiteenzetting van de financiële positie en een overzicht van de Begroting 2026 per taakveld.

2. Financiële samenvatting

Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we dieper in op de ontwikkeling van het begrotingssaldo. Als vertrekpunt hanteren we de stand uit de Kadernota 2026-2029. Deze stand is aangevuld met recente raadsbesluiten, waaronder de structurele gevolgen uit de Financiële rapportage 2025.

De effecten van deze begroting op het begrotingssaldo zijn aan het einde van dit hoofdstuk op hoofdlijnen toegelicht. In hoofdstuk 3 is dit gedetailleerder uitgewerkt per programma.

Uitkomsten septembercirculaire 2025 gemeentefonds
De begroting 2026 is opgesteld aan de hand van de meicirculaire 2025. De uitkomsten van de septembercirculaire zijn er niet in verwerkt. Dit is conform de uitgangspunten van de Kadernota 2026. Over de uitkomsten van de septembercirculaire 2025 informeren wij u afzonderlijk via een raadsinformatiebrief. De financiële gevolgen hiervan voor 2025 en verder leggen wij u via een begrotingswijziging ter besluitvorming voor in de raadsvergadering van december 2025.

Meerjarenperspectief Kadernota 2026

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Primitieve begroting 2025-2028	-1.612	-1.681	-1.763	-1.656
Ontwikkelingen na vaststelling begroting	180	12	-455	-1.118
Kadernota 2026	1.749	1.757	1.329	1.562
Stand na de kadernota 2026	317	88	-889	-1.211

Ontwikkelingen na de kadernota 2026

Het verloop van het begrotingssaldo vanaf de kadernota tot aan de Financiële rapportage 2025 is weergegeven in onderstaand overzicht. De regel "Amendementen Kadernota 2026" bestaat uit:

Amendementen Kadernota 2026	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
- Vervallen bezuiniging Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	-39	-72	-106	-106
- Vervallen bezuiniging Jeugdgemeenteraad	-3	-3	-3	-3

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Stand na kadernota 2026	317	88	-889	-1.211
Amendementen Kadernota 2026	-42	-75	-109	-109
Ontwikkelingen richting (meerjaren)begroting 2026				
Raad 22 mei 2025				
Raad 12 juni 2025				
Financiële rapportage 2025	-233	-288	110	410
Raad 21 augustus 2025				
Raad 2 oktober 2025	-54	-54	-54	-19
Startpositie Meerjarenbegroting 2026-2029	-11	-329	-942	-929
Incidentele effecten	-381	-134	-54	-19
Structurele effecten	369	-195	-888	-910

Financiële ontwikkelingen begroting 2026

De financiële ontwikkelingen uit de begroting 2026 geven bij elkaar opgeteld een negatief effect op het begrotingssaldo.

In het volgende overzicht zijn de financiële ontwikkelingen onderverdeeld in de volgende categorieën: bestaand beleid, gemeentefonds, kapitaallasten, nieuw beleid en overige mutaties.

De bedragen bestaand beleid, gemeentefonds en nieuw beleid zijn nader toegelicht in dit hoofdstuk.

Het voordeel op de kapitaallasten wordt voornamelijk veroorzaakt door een aangepaste rekenrente op de investeringen (was 0,13%, wordt 0,02%). De overige mutaties worden niet toegelicht.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Bestaand beleid	-954	-1.063	-1.069	-1.135
Gemeentefonds	838	926	926	926
Kapitaallasten	328	499	241	267
Nieuw beleid	-253	-253	-503	-503
Overige mutaties	-57	-57	-57	-20
Totaal ontwikkelingen begroting 2026-2029	-97	52	-461	-464

Toelichting financiële ontwikkelingen

Bestaand beleid

bedragen x € 1.000	Begroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	2028	2029
1e begrotingswijziging 2026 GR Peelgemeenten	**-18**	**-15**	**-15**	**-15**

Via de voorgestelde 1e begrotingswijziging 2026 van de GR Peelgemeenten vinden op een aantal onderdelen bijstellingen plaats:
- CAO-afspraken
- Een 10 voor de Jeugd
- Inburgering
- Formatie kwaliteit en Jeugd

Als gevolg hiervan stijgt de bijdrage 2026 van de gemeente Laarbeek met € 18.454 (structureel € 14.767 + incidenteel € 3.687).

Aanpassing budgetten aan het Water- en Rioleringsprogramma Laarbeek (WRP 2025)	**196**	**202**	**199**	**201**

De gevolgen van het nieuwe WRP 2025 zijn verwerkt in de begroting. Aan het taakveld worden extracomptabel btw, overhead en kwijtschelding toegerekend.

Aanpassing raadszaal (voorbereidingskrediet)	**0**	**-1**	**-1**	**-1**

De huidige vaste inrichting van de raadszaal is aan vervanging toe. Ter voorbereiding op een definitief nieuwe inrichting van de raadszaal worden kosten gemaakt. Aan de hand van een programma van eisen worden een aantal varianten uitgewerkt van waaruit een keuze gemaakt kan worden. De inrichting van de raadszaal dient toekomstbestendig te zijn, representatief en breed inzetbaar als vergaderfaciliteit. Voorbereidingskrediet € 25.000, kapitaallasten vanaf 2027

Aanpassing systematiek van te verwerken plankosten grondexploitatie	**175**	**20**	**-176**	**-214**

Met ingang van 2026 passen we de systematiek aan van de te verwerken plankosten binnen de grondexploitatie. Hierbij gaan we van het toerekenen van een vast jaarlijks bedrag naar een jaarlijks fluctuerend bedrag gebaseerd op de geraamde plankosten per grondexploitatie per jaar volgens de grondnota. Deze wijziging zorgt voor een transparantere en realistischer toerekening van kosten aan ruimtelijke projecten. Door de actualisatie sluiten de plankosten beter aan bij de werkelijke inzet van personeel en middelen. Dit bevordert een efficiëntere kostenbeheersing en versterkt de financiële onderbouwing van toekomstige gebiedsontwikkelingen. De nieuwe systematiek wordt toegepast op zowel lopende als nieuwe grondexploitaties en is afgestemd op landelijke richtlijnen en onze gemeentelijke ambities.

Bijstelling budget representatie	**-6**	**-6**	**-6**	**-6**

Hierbij het voorstel om het budget van de afdeling Representatie structureel te verhogen met een bedrag van € 6.000.
Er is vanuit het college als ook vanuit de afdeling Representatie de wens om een aantal gemeentelijke evenementen naar een hoger niveau te tillen, onder meer door het gebruik van alternatieve locaties binnen de gemeente en de wens om vaker professioneel entertainment in te huren. Anderzijds is de verwachting dat de reguliere kosten voor representatieve activiteiten verder gaan stijgen, waaronder de kosten voor catering, huurmaterialen (geluid, materialen, etc.).

Bijstelling exploitatie Afvalverwerking en opbrengst afvalstoffenheffing	**-166**	**-113**	**-113**	**-113**

De exploitatie Afvalverwerking is geactualiseerd. De lasten in het taakveld Afval zijn € 421.000 lager dan de baten. Dit komt door toerekeningen die op andere taakvelden staan dan op het taakveld Afval, maar wel onderdeel zijn van de tariefbepaling. Het gaat om extracomptabel toegerekende btw (€ 307.000), overhead (€ 72.000) en kwijtschelding (€ 42.000). Als we deze toerekeningen optellen bij de kosten in het taakveld Afval, dan zijn de kosten gelijk aan de opbrengsten. Hiermee is de exploitatie Afvalverwerking sluitend.

De bijstelling in 2026 is € 53.000 hoger dan in de daaropvolgende jaren. Dit komt doordat de kapitaallasten van de milieustraat een jaar zijn doorgeschoven. Het doorschuiven leidt tot lagere lasten in 2026. In de financiële rapportage is dit verwerkt. De begrote baten hadden echter ook met € 53.000 naar beneden bijgesteld moeten worden (minder afvalstoffenheffing). Dit laatste is ten onrechte niet verwerkt in de financiële rapportage. Vandaar deze (negatieve) bijstelling voor 2026 in de begroting.

Vervolgens resteert er een nadeel van € 113.000. Dit komt voornamelijk doordat er bij de doorbelasting van salarissen en bij de (extracomptabele) toerekening van btw en overhead minder kosten zijn toegerekend aan afval.

Brandverzekering - inkoopstrategie 2026	**18**	**18**	**18**	**18**

Door een verlaging van de doorleenpremie valt de nieuwe jaarpremie voor de uitgebreide gevarenverzekering lager uit.

Gevolgen aanbesteding collectief vervoer	**0**	**0**	**-50**	**-60**

De financiële gevolgen van het nieuwe contract voor de uitvoering van het Wmo vervoer per 1 maart 2028 worden geraamd op extra € 60.000 op jaarbasis. In de Raadsinformatiebrief 'Gunning Taxbus en Bravoflex' is aangegeven dat deze financiële bijstelling wordt meegenomen bij de samenstelling van de Begroting 2026-2029.

Integrale aanpak jongeren	**-70**	**-70**	**-70**	**-70**

Er is sprake van een toename van overlast gevende groepen jongeren, met groeiende veiligheidsrisico’s. Dit blijkt uit de stijging van meldingen bij Veilig Thuis, gemeente en politie, en signalen van LEVgroep. De geregistreerde jeugdoverlast steeg van 46 meldingen in 2023 naar 76 meldingen tot en met augustus 2025.
Om grip te krijgen op deze jongeren en hun netwerk is intensievere samenwerking met partners noodzakelijk. Dit vraagt om extra inzet van jongerenwerkers voor vroegsignalering, ondersteuning en preventie.

Intrekken krediet Vervangen brug Lekerstraat/Peeleindsweg Beek en Donk	**0**	**16**	**16**	**16**

Uit nader onderzoek blijkt dat vervanging van de brug niet nodig is. De noodzakelijke werkzaamheden aan de brug worden betaald uit het reguliere onderhoudsbudget.

Juridische advisering	**-45**	**-45**	**-45**	**-45**

Voorgesteld wordt om het budget juridische advisering structureel bij te stellen. Het aantal en duur van juridische procedures, klachtenbehandelingen en WOO-verzoeken nemen al een aantal jaren toe. We werken met een flexibele schil (inhuurkrachten en advocatenkantoren) om de werkvoorraad beheersbaar te houden. In 2026 gaan we kijken naar de juridische interne dienstverlening in relatie tot werkvoorraad, capaciteit en benodigde specialisaties.

Legesverordening 2026	**-18**	**-18**	**-18**	**-16**

De onderdelen uit de legesverordening zijn geactualiseerd in lijn met de Kadernota 2026-2029. Ten opzichte van de kadernota hebben we de opbrengsten met € 18.000 naar beneden bijgesteld. Dit komt door een nauwkeurigere inschatting van de legesopbrengsten tijdens het begrotingsproces. De tarieven worden met 5% verhoogd, met uitzondering van enkele (vooral wettelijke) tarieven en een extra aanpassing van een aantal specifieke tarieven. Daarmee willen we versneld komen tot een hogere mate van kostendekkendheid.

Monitoring Soortenmanagementplan (SMP)	**0**	**0**	**-14**	**-14**

Er wordt van 2025 t/m 2027 gewerkt aan het opstellen van een Soortmanagementplan inclusief inventarisatiewerk en ontheffingaanvraag zodat grootschalige woningisolatie mogelijk wordt. Eén van de verplichtingen die daaruit voortkomt is dat er vanaf 2028 monitoring plaats zal moeten vinden op de effecten van (maatregelen uit) het SMP.

Nieuwe projecten voor grootschalige energieopwek	**10**	**0**	**0**	**0**

In de Kadernota 2026 is een bezuinigingsvoorstel opgenomen op het gebied van grootschalige energieopwek vanaf het jaar 2027. Aanvullend wordt voorgesteld om de bezuiniging van € 10.000 ook in 2026 toe te passen. Indien er nieuwe initiatieven komen worden deze beoordeeld en wordt daar waar nodig incidenteel budget aangevraagd.

Ophoging kosten ontwikkeling centrumplan Lieshout	**0**	**-4**	**-4**	**-4**

Aan de hand van de besluitvorming in de raad van 2 oktober 2025 is een bijstelling nodig voor de ontwikkeling van de Heuvel. In de kadernota 2026 hebben we een bedrag € 14.000 gereserveerd. De bedragen zijn geactualiseerd, aanvullend is er structureel € 4.400 extra nodig.

Opvoering investering Hardware 2026	**0**	**0**	**0**	**0**

De benodigde investeringen in Hardware voor het jaar 2026 zijn in beeld gebracht. Dit leidt uiteindelijk tot een beschikbaar te stellen investeringskrediet ter grootte van € 113.130 waarbij de dekking van de kapitaallasten plaatsvindt uit de hiervoor beschikbare stelpost automatisering.

Opvoering investering Hardware 2027	**0**	**0**	**0**	**0**

Voor de benodigde investeringen in Hardware voor het jaar 2027 is een globale inschatting gemaakt. Dit leidt uiteindelijk tot een beschikbaar te stellen investeringskrediet ter grootte van € 100.000 waarbij de dekking van de kapitaallasten plaatsvindt uit de hiervoor beschikbare stelpost automatisering.

Opvoering investering Hardware 2028	**0**	**0**	**0**	**0**

Voor de benodigde investeringen in Hardware voor het jaar 2028 is een globale inschatting gemaakt. Dit leidt uiteindelijk tot een beschikbaar te stellen investeringskrediet ter grootte van € 100.000 waarbij de dekking van de kapitaallasten plaatsvindt uit de hiervoor beschikbare stelpost automatisering.

Opvoering investering Software 2026	**0**	**0**	**0**	**0**

De benodigde investeringen in Software voor het jaar 2026 zijn in beeld gebracht. Dit leidt uiteindelijk tot een beschikbaar te stellen investeringskrediet ter grootte van € 267.076 waarbij de dekking van de kapitaallasten plaatsvindt uit de hiervoor beschikbare stelpost automatisering.

Opvoering investering Vervanging audiovisuele middelen (raadszaal en vergaderruimtes)	**0**	**-38**	**-38**	**-38**

De huidige audiovisuele middelen in het gemeentehuis zijn aan vervanging toe. De faciliteiten voor beeldpresentaties in de raadszaal worden vervangen en verbeterd. De AV-middelen in de vergaderruimtes worden vervangen. Vergaderruimtes worden voorzien van sight camera's ten behoeve van digitale overleggen. Projectruimtes worden voorzien van wandschermen ten behoeve van informatiedeling. De AV vervanging loopt gelijktijdig mee met de herinrichting van het gemeentehuis. De werkomgeving wordt aangepast op het activiteitgerelateerd werken. We spelen in op het hybride en flexibel werken waarin vergaderingen fysiek, digitaal en/of hybride plaats vinden.

Plan van aanpak weerbaarheidsopgave	**-25**	**0**	**0**	**0**

Om te kunnen voldoen aan de weerbaarheidsopgave wordt voorgesteld om in 2026 een projectleider in te huren. Deze zal o.a. worden ingezet voor de aanpak van ondermijning en publieke weerbaarheid. In 2026 wordt onderzocht of de inzet een structureel karakter moet krijgen om de slagkracht tegen de ondermijnende criminaliteit te versterken.

Reiskostenvergoeding woon-werkverkeer (CAO)	**-130**	**-130**	**-130**	**-130**

Gemeenten dienen n.a.v. de laatste cao-wijzigingen 2025-2027 per 1 januari 2026 een woon-werkregeling vast te stellen. Om aantrekkelijk werkgeverschap te bevorderen in een krappe arbeidsmarkt en gelijke arbeidsvoorwaarden binnen de Peelregio te realiseren, wordt een lokale regeling voorgesteld, te weten; een vergoeding van 0,23 cent per kilometer tot maximaal 50 km enkele reis. De geraamde kosten zijn ingeschat op basis van het huidige personeelsbestand, vergoeding per kilometer, woon-werkafstand en gemiddelde werkdagen op locatie. De huidige mogelijkheid om reiskosten fiscaal uit te ruilen van het IKB blijft van toepassing vanaf 50 km enkele reis.

Versnelling woningbouwopgave	**-250**	**-250**	**0**	**0**

In de kadernota hebben wij aangekondigd dat we een nadere uitwerking zouden maken voor de versterking van de uitvoeringskracht van afdeling Leefomgeving, dit met als doel om voortvarend uitvoering te geven aan de woningbouwopgave waaraan gemeente Laarbeek zich via de Woondeal en Project Beethoven heeft geconformeerd. Tevens heeft uw raad onlangs verzocht om een versnelling in onze woningbouwopgave door te voeren.

Daartoe doen wij een tweeledig voorstel:
1. Versterking uitvoeringskracht afdeling Leefomgeving (nieuw beleid)
2. Versnelling woningbouwopgave (bestaand beleid)

Beide voorstellen zijn toegelicht in hoofdstuk 3 onder Toelichting financiële mutaties.

Vervanginginvesteringen buitendienst	**0**	**-6**	**0**	**-21**

Omdat we geen investeringen onder de € 50.000 activeren brengen we deze in als een incidenteel budget. Het gaat om de volgende investeringen: bladblazer tractor, klepelmaaier, wegenschaaf en dieseltank.

Verwerking financiële bijstelling Subsidiestaat 2026	**22**	**22**	**22**	**22**

Bij de vaststelling van de Begroting 2026 wordt tevens de Subsidiestaat 2026 vastgesteld. Dit leidt tot diverse budgettaire bijstellingen als gevolg van gewijzigde hoeveelheden als ook door het toepassen van indexering. Als dekking is hiervoor het overgebleven deel van de stelpost Indexering beschikbaar. Deze stelpost is hoger dan de financiële bijstelling. Het restant van de stelpost valt nu vrij, zodat er een positief saldo overblijft.

Verzekeringspremies - bijstelling prijspeil 2025	**-20**	**-20**	**-20**	**-20**

De budgetten verzekeringspremies worden bijgesteld op het prijspeil 2025. Hierin is begrepen een bijstelling van € 7.774 voor de hogere arbeidsongeschiktheidsverzekering vanwege toename aantal medewerkers afgelopen jaren.

Zorgkosten Sociaal Domein - actualisatie n.a.v. rapportage Zorgkosten Q2-2025	**-626**	**-626**	**-626**	**-626**

Eind augustus 2025 is vanuit de GR Peelgemeenten de rapportage Zorgkosten Q2-2025 aangeleverd met daarin een geactualiseerde prognose van de zorgkosten over 2025, aangevuld met een doorkijk naar 2026. Op basis hiervan stellen we de budgetten van de zorgkosten in het sociaal domein bij (Wmo, jeugd, bijzondere bijstand, minimabeleid & schuldhulpverlening en inburgering).
Voor de actualisatie ervan is geen dekking aanwezig, met uitzondering van inburgering.

Totaal Bestaand beleid	**-954**	**-1.063**	**-1.069**	**-1.135**

Gemeentefonds

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Correctie verwerking meicirculaire 2025 gemeentefonds	**838**	**926**	**926**	**926**

Bij de verwerking van zowel de Voorjaarsnota 2025 (=voorloper op de Meicirculaire) als de Meicirculaire 2025 zelf is abusievelijk budgettair gerekend met een dubbele afslag voor de geraamde kosten voor loon- en prijsstijging 2026. Hierdoor dient de meerjarenraming 2026-2029 positief te worden bijgesteld.

Totaal Gemeentefonds	838	926	926	926

Nieuw beleid

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Versterking uitvoeringskracht afdeling Leefomgeving	**-253**	**-253**	**-503**	**-503**

In de kadernota hebben wij aangekondigd dat we een nadere uitwerking zouden maken voor de versterking van de uitvoeringskracht van afdeling Leefomgeving, dit met als doel om voortvarend uitvoering te geven aan de woningbouwopgave waaraan gemeente Laarbeek zich via de Woondeal en Project Beethoven heeft geconformeerd. Tevens heeft uw raad onlangs verzocht om een versnelling in onze woningbouwopgave door te voeren.

Daartoe doen wij een tweeledig voorstel:
1. Versterking uitvoeringskracht afdeling Leefomgeving (nieuw beleid)
2. Versnelling woningbouwopgave (bestaand beleid)

Beide voorstellen zijn toegelicht in hoofdstuk 3 onder Toelichting financiële mutaties.

Totaal Nieuw beleid	-253	-253	-503	-503

Actueel meerjarenperspectief

De financiële ontwikkelingen uit deze begroting zorgen voor het volgende meerjarenperspectief:

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Startpositie Meerjarenbegroting 2026-2029	-11	-329	-942	-929
Ontwikkelingen begroting 2026	-97	52	-461	-464
Actueel Meerjarenperspectief 2026-2029	-109	-277	-1.403	-1.394

Structureel evenwicht

Onderstaande tabel geeft de splitsing van het exploitatiesaldo uit het meerjarenperspectief in incidenteel en structureel weer. Onderaan de streep is er een klein tekort in de jaren 2026 en 2027, maar als we kijken naar de structurele effecten dan is er sprake van een sluitende begroting. Voor de jaren 2028 en 2029 is dit niet het geval. We houden de ontwikkelingen omtrent de financiering van het Rijk nauwlettend in de gaten. De uitkomsten ervan vormen onderdeel van de financiële doorrekening in de Kadernota 2027.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Actueel meerjarenperspectief 2026	**-109**	**-277**	**-1.403**	**-1.394**
Incidentele effecten	-656	-384	-54	-19
Structurele effecten	547	106	-1.350	-1.375

Reservepositie

Zoals blijkt uit de onderstaande verloopoverzichten blijft de reservepositie solide.
De reservemutaties zijn exclusief de (verrekening van) bovenstaande begrotingstekorten.
De structurele onttrekking aan de algemene reserve komt voort uit het RV Mobiliteit uit 2025.

Op basis van Begroting 2026	Ultimo jaar				
bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene reserves	18.177	18.023	17.599	16.782	15.842
Bestemmingsreserves	16.943	17.338	17.192	12.421	12.286
Afschrijvingsreserves	22.580	21.859	21.104	20.361	19.611
Totaal Reserves	57.700	57.220	55.895	49.563	47.738

3. Programma's

1. Burger en bestuur

Portefeuillehouders

Burgemeester Van der Aa

Wethouder Briels

Wethouder Slaets-Sonneveldt

Ontwikkelingen

De maatschappelijke opgaven van deze tijd worden steeds omvangrijker en complexer. Deze vraagstukken kunnen we als gemeente niet alléén oplossen. De hulp van inwoners, instanties en verenigingen is hard nodig. Hiervoor is het van belang om initiatieven uit de samenleving te ondersteunen en faciliteren.

Vanuit het perspectief van goedschaligheid is het belangrijk om voor een deel van de maatschappelijke opgaven samen te werken met andere partijen. Zowel op het gebied van uitvoeringstaken (bijvoorbeeld Belastingsamenwerking Oost-Brabant, BSOB) als van beleidsmatige afwegingen (bijvoorbeeld Metropoolregio Eindhoven, MRE).

Ambities

A. Het samenspel tussen raad, bestuur en organisatie is een kracht van Laarbeek die we willen behouden.
B. We vinden het belangrijk om bewoners te betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van gemeentelijke plannen. Daarbij staan we open voor initiatieven uit de samenleving.
C. We zetten conform de Wet open overheid in op een actievere informatieverstrekking over onze besluitvorming en beleidsstukken.
D. We communiceren in begrijpelijke en duidelijke taal met onze inwoners.
E. We nemen een proactieve rol in regionale netwerken en kijken over de bestaande regiogrenzen heen om gemeentelijke en regionale belangen te behartigen en kansen te benutten.
F. De gemeentelijke milieustraat voldoet aan de eisen van deze tijd.

Speerpunten

Wat willen we bereiken?

1.01 Met enige regelmaat wordt de samenwerking tussen raad, bestuur en organisatie geëvalueerd en vormgegeven, bijvoorbeeld door thematische bijeenkomsten.

1.02 We evalueren de nieuwe vergaderstructuur van commissie en raad.

1.03 De gemeente stelt een participatieverordening op. Basis voor deze verordening is het in 2021 vastgestelde participatiebeleid. In deze verordening wordt uiteengezet wat onder participatie wordt verstaan en wat inwoners en gemeente in dit verband in alle redelijkheid van elkaar mogen verwachten.

1.04 Initiatieven uit de samenleving worden - waar nodig en mogelijk - door de gemeente ondersteund en gefaciliteerd.

1.05 We spreken initiatiefnemers bij de beoordeling van plannen aan op het voeren van een zorgvuldige omgevingsdialoog.

1.06 We hanteren taalniveau B1 bij de communicatie met inwoners en spreken daarbij duidelijke en realistische verwachtingen uit op welke termijn men een reactie krijgt.

Wat gaan we daar voor doen?

1.03 De gemeente stelt een participatieverordening op. Basis voor deze verordening is het in 2021 vastgestelde participatiebeleid. In deze verordening wordt uiteengezet wat onder participatie wordt verstaan en wat inwoners en gemeente in dit verband in alle redelijkheid van elkaar mogen verwachten.

Participatieverordening ***Planning***

Op 1 januari 2025 is het wetsvoorstel "Versterking participatie op decentraal niveau' in werking getreden. Gemeenten hebben twee jaar de tijd om een Participatieverordening op te stellen. De Participatieverordening vervangt de huidige inspraakverordening uit 2003. We zijn begonnen met de voorbereidingen voor het opstellen van deze nieuwe participatieverordening. In 2026 stellen we deze participatieverordening vast. 12 - 2026

Financiën

	Rekening		Begroting		Meerjarenbegroting	
bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	-7.325	-7.289	-7.662	-7.837	-7.909	-7.781
Afval	-2.153	-2.167	-2.229	-2.270	-2.268	-2.268
Bestuur	-2.460	-2.011	-2.182	-2.164	-2.164	-2.164
Burgerzaken	-874	-912	-1.059	-1.059	-1.059	-888
Riolering	-1.837	-2.199	-2.192	-2.344	-2.418	-2.460
Baten	5.766	6.255	6.588	6.787	6.855	6.651
Afval	2.557	2.541	2.650	2.691	2.689	2.689
Bestuur	45	31	31	31	31	31
Burgerzaken	524	492	535	535	535	287
Riolering	2.641	3.190	3.372	3.531	3.600	3.644
Saldo van baten en lasten	-1.559	-1.034	-1.074	-1.050	-1.054	-1.129
Stortingen in reserves	-245					
Onttrekkingen aan reserves	382	204	4	4	4	4
Resultaat	-1.422	-830	-1.070	-1.045	-1.049	-1.125

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Bestaand beleid	5	65	62	66
Kapitaallasten	15	19	18	18
Overige mutaties	-249	-249	-249	-249
Loon- & prijsontwikkeling	-12	-12	-12	-12
Totaal ontwikkelingen begroting 2026-2029	-240	-177	-180	-177

Toelichting financiële mutaties

Onderstaande tabel laat de mutaties uit de Programmabegroting 2026 zien.

		Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000		2026	2027	2028	2029
Bestaand beleid		**5**	**65**	**62**	**66**
Aanpassing budgetten aan het Water- en Rioleringsprogramma Laarbeek (WRP 2025)		**196**	**202**	**199**	**201**
	Lasten	106	118	-339	-264
	Baten	89	85	538	465

De gevolgen van het nieuwe WRP 2025 zijn verwerkt in de begroting. Aan het taakveld worden extracomptabel btw, overhead en kwijtschelding toegerekend.

Bijstelling budget representatie		**-6**	**-6**	**-6**	**-6**
	Lasten	-6	-6	-6	-6

Hierbij het voorstel om het budget van de afdeling Representatie structureel te verhogen met een bedrag van € 6.000.
Er is vanuit het college als ook vanuit de afdeling Representatie de wens om een aantal gemeentelijke evenementen naar een hoger niveau te tillen, onder meer door het gebruik van alternatieve locaties binnen de gemeente en de wens om vaker professioneel entertainment in te huren. Anderzijds is de verwachting dat de reguliere kosten voor representatieve activiteiten verder gaan stijgen, waaronder de kosten voor catering, huurmaterialen (geluid, materialen, etc.).

Bijstelling exploitatie Afvalverwerking en opbrengst afvalstoffenheffing		**-166**	**-113**	**-113**	**-113**
	Lasten	-205	-205	-205	-205
	Baten	39	92	92	92

De exploitatie Afvalverwerking is geactualiseerd. De lasten in het taakveld Afval zijn € 421.000 lager dan de baten. Dit komt door toerekeningen die op andere taakvelden staan dan op het taakveld Afval, maar wel onderdeel zijn van de tariefbepaling. Het gaat om extracomptabel toegerekende btw (€ 307.000), overhead (€ 72.000) en kwijtschelding (€ 42.000). Als we deze toerekeningen optellen bij de kosten in het taakveld Afval, dan zijn de kosten gelijk aan de opbrengsten. Hiermee is de exploitatie Afvalverwerking sluitend.

De bijstelling in 2026 is € 53.000 hoger dan in de daaropvolgende jaren. Dit komt doordat de kapitaallasten van de milieustraat een jaar zijn doorgeschoven. Het doorschuiven leidt tot lagere lasten in 2026. In de financiële rapportage is dit verwerkt. De begrote baten hadden echter ook met € 53.000 naar beneden bijgesteld moeten worden (minder afvalstoffenheffing). Dit laatste is ten onrechte niet verwerkt in de financiële rapportage. Vandaar deze (negatieve) bijstelling voor 2026 in de begroting.

Vervolgens resteert er een nadeel van € 113.000. Dit komt voornamelijk doordat er bij de doorbelasting van salarissen en bij de (extracomptabele) toerekening van btw en overhead minder kosten zijn toegerekend aan afval.

Brandverzekering - inkoopstrategie 2026		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	0	0	0	0

Door een verlaging van de doorleenpremie valt de nieuwe jaarpremie voor de uitgebreide gevarenverzekering lager uit.

Legesverordening 2026		**-18**	**-18**	**-18**	**-16**
	Lasten	-22	-22	-22	-20
	Baten	4	4	4	4

De onderdelen uit de legesverordening zijn geactualiseerd in lijn met de Kadernota 2026-2029. Ten opzichte van de kadernota hebben we de opbrengsten met € 18.000 naar beneden bijgesteld. Dit komt door een nauwkeurigere inschatting van de legesopbrengsten tijdens het begrotingsproces. De tarieven worden met 5% verhoogd, met uitzondering van enkele (vooral wettelijke) tarieven en een extra aanpassing van een aantal specifieke tarieven. Daarmee willen we versneld komen tot een hogere mate van kostendekkendheid.

2. Veiligheid

Portefeuillehouders

Burgemeester Van der Aa

Ontwikkelingen

Inwoners moeten zich veilig voelen in hun eigen leefomgeving. Meer ogen en oren in de wijk gaat niet alleen om de politie en gemeentelijke handhavers, maar ook van inwoners. De strijd tegen ondermijning blijft cruciaal voor een veilige en integere samenleving, de gemeenteraad en het college blijven hierbij zij-aan-zij staan. De investering in een groene BOA en het LIT blijkt een succesvolle aanpak, met inmiddels merkbare effecten in de praktijk.

Ambities

A. Inwoners dragen op basis van wederkerigheid mede verantwoordelijkheid voor een veilige samenleving.
B. Ondermijning wordt aangepakt en niet geaccepteerd.
C. Een integrale beoordeling en afweging van aanvragen voor evenementen is noodzakelijk.
D. De kwaliteit en kwantiteit van de brandweer is op orde en de genormeerde aanrijtijden worden gehaald.

Financiën

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	-2.138	-5.207	-2.642	-2.342	-2.375	-2.375
Crisisbeheersing en brandweer	-1.559	-4.629	-2.026	-1.767	-1.803	-1.804
Openbare orde en veiligheid	-579	-578	-616	-575	-572	-571
Baten	108	3.079	471	141	141	141
Crisisbeheersing en brandweer	81	3.055	412	81	81	81
Openbare orde en veiligheid	27	24	60	60	60	60
Saldo van baten en lasten	-2.030	-2.128	-2.171	-2.201	-2.234	-2.235
Onttrekkingen aan reserves	4	4	4	4	4	4
Resultaat	-2.026	-2.124	-2.166	-2.197	-2.230	-2.231

Onderstaande tabel geeft de ontwikkelingen van de begrotingssaldi weer.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Bestaand beleid	-25	0	0	0
Kapitaallasten	1	1	1	1
Overige mutaties	-20	-20	-20	-20
Loon- & prijsontwikkeling	-5	-5	-5	-5
Totaal ontwikkelingen begroting 2026-2029	-49	-24	-24	-24

Toelichting financiële mutaties

Onderstaande tabel laat de mutaties uit de Programmabegroting 2026 zien.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Bestaand beleid	**-25**	**0**	**0**	**0**
Brandverzekering - inkoopstrategie 2026	**0**	**0**	**0**	**0**
Lasten	0	0	0	0

Door een verlaging van de doorleenpremie valt de nieuwe jaarpremie voor de uitgebreide gevarenverzekering lager uit.

Plan van aanpak weerbaarheidsopgave	**-25**	**0**	**0**	**0**
Lasten	-25	0	0	0

Om te kunnen voldoen aan de weerbaarheidsopgave wordt voorgesteld om in 2026 een projectleider in te huren. Deze zal o.a. worden ingezet voor de aanpak van ondermijning en publieke weerbaarheid. In 2026 wordt onderzocht of de inzet een structureel karakter moet krijgen om de slagkracht tegen de ondermijnende criminaliteit te versterken.

Verwerking financiële bijstelling Subsidiestaat 2026	**0**	**0**	**0**	**0**
Lasten	0	0	0	0

Bij de vaststelling van de Begroting 2026 wordt tevens de Subsidiestaat 2026 vastgesteld. Dit leidt tot diverse budgettaire bijstellingen als gevolg van gewijzigde hoeveelheden als ook door het toepassen van indexering. Als dekking is hiervoor het overgebleven deel van de stelpost Indexering beschikbaar. Deze stelpost is hoger dan de financiële bijstelling. Het restant van de stelpost valt nu vrij, zodat er een positief saldo overblijft.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicator	verplicht volgens BBV j/n	meet eenheid	actualiteit	Laarbeek	gemiddelde gemeente < 25.000 inwoners
Verwijzingen HALT	Ja	per 1.000 jongeren	2024	8	9
Winkeldiefstallen	Ja	per 1.000 inwoners	2024	0,2	0,8
Geweldsmisdrijven	Ja	per 1.000 inwoners	2024	3,4	2,6
Diefstallen uit woningen	Ja	per 1.000 inwoners	2024	1,1	1,1
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	Ja	per 1.000 inwoners	2024	3,4	3,6

3. Woon- en leefklimaat

Portefeuillehouders

Wethouder Briels

Wethouder Slaets-Sonneveldt

Wethouder Van den Berkmortel

Ontwikkelingen

De groeiende ruimtevraag uit tal van domeinen vraagt om een integrale benadering, omdat het ruimtelijk combineren van functies steeds lastiger wordt. De groeiende uitdaging om te komen tot voldoende woningbouw, de toenemende vraag naar bedrijfsruimte, de benodigde ruimte voor energie, ruimte voor voorzieningen, de natuur, landbouw, mobiliteit en waterberging. In de omgevingsvisie kernen wordt deze ruimtelijke puzzel integraal gelegd en een stap gezet naar voldoende ruimte voor de toekomst in Laarbeek. Hierbij is ook oog voor de regionale ontwikkelingen en worden deze op elkaar afgestemd.

Het realiseren van voldoende betaalbare woningen en sociale huur vraagt aandacht. Vanuit het Beethoven convenant ontstaan kansen om hier een financiële bijdrage voor Laarbeekse initiatieven voor aan te vragen.

Met de Mobiliteitsvisie en -plan wordt richting gegeven aan de mobiliteitsvraagstukken voor Laarbeek. Maatregelen om het fietsgebruik te stimuleren en faciliteren zijn hier een belangrijk onderdeel van. In combinatie met duurzaamheidsdoelstellingen is daarnaast een integrale visie op elektrisch rijden nodig.

Ambities

A. Laarbeek blijft zich profileren als een landelijke, zelfbewuste gemeente die haar positie op korte afstand van Helmond en Eindhoven benut door te werken aan een aantrekkelijk buitengebied en woon- en leefklimaat. Aantrekkelijk voor zowel de inwoner als de (stedelijke) recreant die rust en ruimte ambieert (Profielschets Omgevingsvisie Buitengebied). Groei van het aantal woningen en inwoners is geen doel op zich.
B. Tot behoud van het dorpse karakter van de kernen wordt terughoudend omgegaan met het bebouwen van open plekken. Er dient in de kernen een goede balans te worden gezocht tussen woningbouw, groenbehoud, groenbeleving, speelvoorzieningen en klimaatadaptatie (waaronder waterretentie).
C. We zetten in op behoud van de eigen identiteit van de vier Laarbeekse kernen.
D. In het kader van de aanstaande inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt toegewerkt naar één omgevingsvisie en één omgevingsplan voor het gehele grondgebied van Laarbeek.
E. We blijven streven naar kansen en nieuwe economische dragers voor vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen.
F. Laarbeekse jongeren en ouderen hebben de mogelijkheid om in hun eigen dorp passende woningen te kopen of te huren. Het aandeel jongeren en ouderen in de vier kernen dient zoveel mogelijk op peil te worden gehouden.
G. We streven bij bestaande en nieuwe woonbuurten naar de aanwezigheid van groen op korte afstand voor iedereen.
H. Wateroverlast ten gevolge van de klimaatverandering wordt zoveel als technisch en financieel mogelijk, voorkomen en teruggedrongen.
I. We blijven investeren in de ombouw naar en het onderhoud van een toekomstbestendige openbare ruimte.
J. We zetten in op het verankeren van duurzaamheid in alle beleidsonderwerpen en het aanbrengen van focus in concrete duurzaamheidsdoelstellingen.
K. We beschermen het erfgoed en houden het in stand.
L. We werken aan een verbeterde bereikbaarheid en beperken, in het kader van de leefbaarheid, de ervaren verkeersoverlast.
M. We stimuleren recreatief en functioneel fietsverkeer.

Speerpunten

Wat willen we bereiken?

3.01 Tussen de kernen Lieshout, Aarle-Rixtel, Beek en Donk en Mariahout wordt een bebouwingsvrije zone in acht genomen om te voorkomen dat deze kernen sluipenderwijs naar elkaar groeien. Doel is dat de kernen - met behoud van een eigen identiteit - zelfstandig waarneembaar blijven en niet visueel-ruimtelijk versmelten.

3.03 Wij stellen een Omgevingsvisie op voor de kernen die door de raad vóór 1 januari 2025 moet zijn vastgesteld. Het centrale thema hierin is meer integrale aandacht voor wonen, klimaat, water en groen binnen de bebouwde kom.

3.04 De beleidslijnen zoals verwoord in de beide omgevingsvisies voor het buitengebied en de kernen, worden in een omgevingsplan geïmplementeerd.

3.05 De Brede Plattelandsbestemming wordt uitgewerkt zoals verwoord in de vastgestelde Omgevingsvisie Buitengebied. Doel hiervan is meer juridische ruimte te bieden voor omzetting naar een andere functie in het buitengebied, zonder kostbare en tijdrovende procedures.

3.06 Landelijke en provinciale regels zijn leidend voor de landbouw. Wel stimuleren we boeren en tuinders om hun bedrijfsvoering te verduurzamen.

3.08 Bij inbreiding wordt allereerst ingezet op herbestemming, transformatie of vervanging van bestaande gebouwen, met name gericht op het bereiken van de doelstellingen in de Woonvisie.

3.09 Bij het streven om meer groen in de nabijheid van woningen te handhaven of te realiseren, geldt de 3-30-300 regel als denkrichting.

3.10 Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen wordt natuur-inclusiviteit van bebouwing en openbare ruimte als norm gehanteerd.

3.11 In afspraken met gebiedsontwikkelaars wordt bij de toewijzing van koop- en huurwoningen ingezet op voorrang voor de eigen inwoners, personen met een economische binding en spijtoptanten. Bij de uitgifte van gemeentelijke gronden worden eveneens de (juridische) mogelijkheden hiervoor benut. Daarnaast integreren we zelfbewoningsplicht in ons beleid.

3.12 Er worden onderhoudsplannen opgesteld voor het openbaar groen, waarbij groenbeleving, biodiversiteit en klimaatadaptatie leidende principes zijn.

3.13 We werken aan een normering voor een toekomstbestendige inrichting van de openbare ruimte, waarbij rekening wordt gehouden met mensen met een geestelijke of fysieke beperking.

3.14 Bij het terugdringen van wateroverlast ten gevolge van clusterbuien wordt ingespeeld op kansen (grondverwerving), maar worden inwoners ook gestimuleerd om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen.

3.15 Op het gebied van grootschalige opwek van energie wordt in beginsel ingezet op bewezen en effectieve maatregelen. Besparende maatregelen en zonnepanelen op het dak worden met voorrang gestimuleerd.

3.16 Bij de eventuele plaatsing van windmolens is voldoende draagvlak een vereiste, met lokaal eigenaarschap als uitgangspunt. Daarbij worden de resultaten en conclusies van de omgevingsdialoog meegenomen.

3.19 We vinden de bescherming en instandhouding van het erfgoed in het algemeen en van Landgoed Eyckenlust, Landgoed Croy en Missieklooster Heilig Bloed erg belangrijk. Hierbij geldt ‘behoud door ontwikkeling’ als uitgangspunt.

3.20 Het paraplubestemmingsplan archeologie en monumenten en de Kerkenvisie worden opgesteld.

3.21 In verband met het grote aantal verkeersuitdagingen binnen het grondgebied van Laarbeek, wordt een Integrale Verkeersstudie verricht, met daarin een doorkijk naar en afstemming met de regionale verkeersproblematiek en de kansrijke inbreidings- en uitbreidingslocaties. In deze studie worden ook onderwerpen als de Sonseweg en de ervaren verkeersoverlast in de kernen meegenomen.

3.22 We accepteren een 2x2-baans N279, indien nut en noodzaak (Ladder van Verdaas) op basis van actuele cijfers zijn aangetoond.

3.23 Bij de planontwikkeling voor de N279 wijzen wij een omleiding rond Dierdonk, hetgeen nieuw asfalt betekent, af.

3.24 De aansluiting van de N615 op de N279 (fly-over) en de aansluiting van de Peeleindseweg op de N615 (rotonde) worden bij voorrang met een hoge urgentie geprioriteerd.

3.25 We streven naar het oplossen van het verkeersknelpunt bij de Beekse brug.

Wat gaan we daar voor doen?

3.03 Wij stellen een Omgevingsvisie op voor de kernen die door de raad vóór 1 januari 2025 moet zijn vastgesteld. Het centrale thema hierin is meer integrale aandacht voor wonen, klimaat, water en groen binnen de bebouwde kom.

Omgevingsvisie voor kernen	***Planning***
De Omgevingsvisie wordt voor 1 januari 2027 aan uw raad voorgelegd. Tevens worden voorbereidingen getroffen om de Omgevingsvisie te vertalen naar een Omgevingsplan. Dit betreft een meerjarig, veelomvattend proces dat leidt tot een juridisch bindend plan dat uiterlijk in 2031 moet zijn vastgesteld.	12 - 2026

3.21 In verband met het grote aantal verkeersuitdagingen binnen het grondgebied van Laarbeek, wordt een Integrale Verkeersstudie verricht, met daarin een doorkijk naar en afstemming met de regionale verkeersproblematiek en de kansrijke inbreidings- en uitbreidingslocaties. In deze studie worden ook onderwerpen als de Sonseweg en de ervaren verkeersoverlast in de kernen meegenomen.

Fietsvriendelijke route Lieshout – Mariahout – Son en Breugel ***Planning***

We onderzoeken de mogelijkheden om de veiligheid en het comfort voor fietsers tussen Lieshout, Mariahout en Son en Breugel te verbeteren. 12 - 2026

Fietsparkeren ***Planning***

We onderzoeken op welke plekken het fietsparkeren moet worden uitgebreid en/of verbeterd. Focus in 2026 ligt op de centrumgebieden, bij scholen en bij sportverenigingen. 12 - 2026

Strategie Elektrisch Rijden ***Planning***

Met de groei van het aantal elektrische voertuigen neemt ook de vraag naar oplaadpunten toe. Om ervoor te zorgen dat voor iedereen een passende laadoplossing beschikbaar is gaan we aan de slag met een integrale visie op elektrisch rijden en bijbehorend plaatsingsbeleid voor laadpalen. 12 - 2026

Financiën

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	-12.806	-18.185	-12.029	-12.683	-17.814	-13.450
Cultureel erfgoed	-154	-855	-145	-115	-105	-105
Economische promotie	-247	-1.086	-217	-217	-217	-217
Media	-511	-523	-492	-392	-392	-392
Milieubeheer	-2.879	-6.167	-2.689	-2.689	-2.682	-2.682
Musea	-22	-23	-25	-24	-24	-28
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-3.115	-3.337	-3.034	-3.089	-3.112	-3.151
Recreatieve havens	-5	-5	-5	-5	-5	-5
Ruimte en leefomgeving	-2.195	-2.040	-1.133	-1.259	-1.454	-1.492
Verkeer en vervoer	-3.276	-3.640	-3.966	-4.571	-9.501	-5.055
Wonen en bouwen	-401	-509	-322	-322	-322	-322
Baten	2.709	4.742	1.665	1.665	1.665	1.665
Cultureel erfgoed	15	18	18	18	18	18
Economische promotie		155	155	155	155	155
Media	66	23				
Milieubeheer	752	3.124	447	447	447	447
Musea	1	1	1	1	1	1
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	62	159	63	63	63	63
Ruimte en leefomgeving	608	73	74	74	74	74
Verkeer en vervoer	231	215	208	208	208	208
Wonen en bouwen	975	975	699	699	699	699
Saldo van baten en lasten	-10.097	-13.443	-10.364	-11.018	-16.149	-11.785
Stortingen in reserves	-8.974	-2.653	-55	-55	-55	-55
Onttrekkingen aan reserves	5.487	5.217	456	942	5.804	1.298
Resultaat	-13.584	-10.879	-9.962	-10.131	-10.400	-10.542

Onderstaande tabel geeft de ontwikkelingen van de begrotingssaldi weer.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Bestaand beleid	-310	-459	-669	-707
Kapitaallasten	88	65	60	99
Overige mutaties	113	113	113	113
Loon- & prijsontwikkeling	-101	-99	-99	-99
Totaal ontwikkelingen begroting 2026-2029	-210	-381	-595	-594

Toelichting financiële mutaties

Onderstaande tabel laat de mutaties uit de Programmabegroting 2026 zien.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Bestaand beleid	**-310**	**-459**	**-669**	**-707**
Aanpassing systematiek van te verwerken plankosten grondexploitatie	**192**	**36**	**-159**	**-197**
Lasten	192	36	-159	-197

Met ingang van 2026 passen we de systematiek aan van de te verwerken plankosten binnen de grondexploitatie. Hierbij gaan we van het toerekenen van een vast jaarlijks bedrag naar een jaarlijks fluctuerend bedrag gebaseerd op de geraamde plankosten per grondexploitatie per jaar volgens de grondnota. Deze wijziging zorgt voor een transparantere en realistischer toerekening van kosten aan ruimtelijke projecten. Door de actualisatie sluiten de plankosten beter aan bij de werkelijke inzet van personeel en middelen. Dit bevordert een efficiëntere kostenbeheersing en versterkt de financiële onderbouwing van toekomstige gebiedsontwikkelingen. De nieuwe systematiek wordt toegepast op zowel lopende als nieuwe grondexploitaties en is afgestemd op landelijke richtlijnen en onze gemeentelijke ambities.

Brandverzekering - inkoopstrategie 2026	**2**	**2**	**2**	**2**
Lasten	2	2	2	2

Door een verlaging van de doorleenpremie valt de nieuwe jaarpremie voor de uitgebreide gevarenverzekering lager uit.

Versterking uitvoeringskracht afdeling Leefomgeving	**-253**	**-253**	**-503**	**-503**

In de kadernota hebben wij aangekondigd dat we een nadere uitwerking zouden maken voor de versterking van de uitvoeringskracht van afdeling Leefomgeving, dit met als doel om voortvarend uitvoering te geven aan de woningbouwopgave waaraan gemeente Laarbeek zich via de Woondeal en Project Beethoven heeft geconformeerd. De formatieve sterkte neemt daarvoor geleidelijk toe met ca. 2,5 fte in 2026 en 2027 tot in totaal 4,5 fte met ingang van 2028. Dit correspondeert met een verhoging van het structurele budget met € 252.500 in de jaren 2026 en 2027, en € 502.500 vanaf 2028. Dat betekent dat we de inzet, kosten en afhankelijkheid van externe inhuur willen afbouwen ten gunste van het ingroeien naar meer vaste formatie. Hiermee bevorderen we dat de benodigde kennis (inclusief gebiedskennis en het netwerk) en ervaring binnen de organisatie aanwezig zijn en behouden blijven. Verder voorkomen we zoveel mogelijk dat capaciteit verloren gaat met overdracht en inwerken van nieuwe krachten, hetgeen een efficiënte benutting van de capaciteit ten goede komt.

Intrekken krediet Vervangen brug Lekerstraat/Peeleindsweg Beek en Donk		**0**	**16**	**16**	**16**
	Lasten	0	16	16	16

Uit nader onderzoek blijkt dat vervanging van de brug niet nodig is. De noodzakelijke werkzaamheden aan de brug worden betaald uit het reguliere onderhoudsbudget.

Monitoring Soortenmanagementplan (SMP)		**0**	**0**	**-14**	**-14**
	Lasten	0	0	-14	-14

Er wordt van 2025 t/m 2027 gewerkt aan het opstellen van een Soortmanagementplan inclusief inventarisatiewerk en ontheffingaanvraag zodat grootschalige woningisolatie mogelijk wordt. Eén van de verplichtingen die daaruit voortkomt is dat er vanaf 2028 monitoring plaats zal moeten vinden op de effecten van (maatregelen uit) het SMP.

Nieuwe projecten voor grootschalige energieopwek		**10**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	10	0	0	0

In de Kadernota 2026 is een bezuinigingsvoorstel opgenomen op het gebied van grootschalige energieopwek vanaf het jaar 2027. Aanvullend wordt voorgesteld om de bezuiniging van € 10.000 ook in 2026 toe te passen. Indien er nieuwe initiatieven komen worden deze beoordeeld en wordt daar waar nodig incidenteel budget aangevraagd.

Versnelling woningbouwopgave		**-250**	**-250**	**0**	**0**

In de kadernota hebben wij aangekondigd dat we een nadere uitwerking zouden maken voor de versterking van de uitvoeringskracht van afdeling Leefomgeving, dit met als doel om voortvarend uitvoering te geven aan de woningbouwopgave waaraan gemeente Laarbeek zich via de Woondeal en Project Beethoven heeft geconformeerd. Tevens heeft uw raad onlangs verzocht om een versnelling in onze woningbouwopgave door te voeren.

Dat doen we door de komende 2 jaren het budget voor de flexibele schil te verhogen. Dit budget wordt in 2026 en 2027 uit incidentele middelen verhoogd met € 250.000. Voor een versnelling is niet alleen extra menskracht nodig. De bouwketen (de interne disciplines die samenwerken aan de woningbouwopgave, van initiatief tot realisatie) willen we verder versterken. En ook onderzoeken we waar er aanpassingen in de werkwijze mogelijk en nuttig zijn om de versnelling door te voeren. Daarbij kunt u onder meer denken aan het prioriteren van ruimtelijke initiatieven en aan procesoptimalisatie (het verkorten van het planproces door processtappen waar mogelijk parallel - en niet volgordelijk- te zetten). De doorlooptijd van processen zal worden gemonitord zodat kan worden vastgesteld of een en ander daadwerkelijk tot een versnelling leidt.

Verwerking financiële bijstelling Subsidiestaat 2026		**-11**	**-11**	**-11**	**-11**
	Lasten	-11	-11	-11	-11

Bij de vaststelling van de Begroting 2026 wordt tevens de Subsidiestaat 2026 vastgesteld. Dit leidt tot diverse budgettaire bijstellingen als gevolg van gewijzigde hoeveelheden als ook door het toepassen van indexering. Als dekking is hiervoor het overgebleven deel van de stelpost Indexering beschikbaar. Deze stelpost is hoger dan de financiële bijstelling. Het restant van de stelpost valt nu vrij, zodat er een positief saldo overblijft.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicator	verplicht volgens BBV j/n	meet eenheid	actualiteit	Laarbeek	gemiddelde gemeente < 25.000 inwoners
Gemiddelde WOZ-waarde	Ja	x € 1.000	2025	440	428
Nieuw gebouwde woningen	Ja	per 1.000 woningen	2024	3,1	8,6
Demografische druk	Ja	%	2025	81,7	82
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Ja	€	2025	957	996
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Ja	€	2025	1.022	1.091

Investeringen

Onderstaande tabel geeft inzicht in de investeringen binnen dit programma voor het begrotingsjaar 2026 en de meerjarenbegroting 2026-2028.

Conform het financieel beleid en de bijbehorende financiële verordening worden de voorgestelde investeringsbudgetten (kredieten) voor het nieuwe begrotingsjaar 2026 direct door de raad beschikbaar gesteld in 2026 bij vaststelling van de begroting.

De financiële ruimte voor de kapitaallasten van investeringen is in de Kadernota 2026-2029 opgenomen en zijn dus al verwerkt in het gepresenteerde saldo van de kadernota.

Daarnaast zijn de toekomstige investeringsbudgetten van 2027 tot en met 2029 weergegeven. De hiervoor noodzakelijke financiële ruimte is wel in het meerjarig saldo verwerkt, maar deze investeringsbudgetten worden nu nog niet vastgesteld.

bedragen x € 1.000			Kapitaallasten			
Omschrijving	Jaar investering	Bruto investerings budget	2026	2027	2028	2029
Bomenvervangingsplan 2026	2026	109	0	4	4	4
Deelfietsen bij bedrijventerreinen	2026	12	0	0	0	1
Fietsvriendelijke Sonseweg	2026	84	0	2	2	2
Speelvoorzieningen 2026 (cf. speelruimteplan)	2026	61	0	4	4	4
Verduurzaming groen openbare ruimte 2026	2026	300	0	10	10	10
Verv. openbare verlichting cfm beleidsplan 2026	2026	298	0	9	9	9
Vervangingsinvesteringen wegen 2026 conform wegenbeleid 2024	2026	1.864	0	47	47	47
Bomenvervangingsplan 2027	2027	109	0	0	4	4
Onderzoek verkeerscirculatie Beek en Donk	2027	512	0	0	0	21
Speelvoorzieningen 2027 (cf. speelruimteplan)	2027	61	0	0	4	4
Verduurzaming groen openbare ruimte 2027	2027	300	0	0	10	10
Verv. openbare verlichting cfm beleidsplan 2027	2027	309	0	0	9	9
Vervangingsinvesteringen wegen 2027 conform wegenbeleid 2024	2027	1.151	0	0	29	29
Voorbereidingskosten herinrichting Kapelstraat	2027	18	0	0	0	0
Bomenvervangingsplan 2028	2028	109	0	0	0	4
Speelvoorzieningen 2028 (cf. speelruimteplan)	2028	61	0	0	0	4
Verduurzaming groen openbare ruimte 2028	2028	300	0	0	0	10
Verv. openbare verlichting cfm beleidsplan 2028	2028	321	0	0	0	9
Vervangingsinvesteringen wegen 2028 conform wegenbeleid 2024	2028	1.151	0	0	0	29
Voorbereidingskosten herinrichting Peeleindseweg-N272	2028	6	0	0	0	0
Bomenvervangingsplan 2029	2029	109	0	0	0	0
Fietsroute Beek en Donk-Helmond (brug Oranjelaan)	2029	112	0	0	0	0
Fietsroute Beek en Donk-Helmond (brug Oranjelaan)	2029	112	0	0	0	0
Optimalisaties (buurt)bushaltes	2029	9	0	0	0	0
OV-verbinding Gemert-Helmond	2029	56	0	0	0	0
Speelvoorzieningen 2029 (cf. speelruimteplan)	2029	61	0	0	0	0
Verduurzaming groen openbare ruimte 2029	2029	300	0	0	0	0
Verkeerskundige aanpassingen fietsverbindingen bruggen	2029	37	0	0	0	0
Verv. openbare verlichting cfm beleidsplan 2029	2029	333	0	0	0	0
Vervangingsinvesteringen wegen 2029 conform wegenbeleid 2024	2029	1.989	0	0	0	0
Voorbereidingskosten herinrichting Rooijseweg	2029	34	0	0	0	0

4. Economie en werkgelegenheid

Portefeuillehouders

Wethouder Briels

Wethouder Slaets-Sonneveldt

Wethouder Van den Berkmortel

Ontwikkelingen

De economische dynamiek in Zuidoost Brabant zorgt (naast de druk op woningen en voorzieningen) niet alleen voor een forse groei van de werkgelegenheid, maar stelt Laarbeek en de regio ook voor forse opgaven op het gebied van economische infrastructuur. De ontwikkeling van het Regionaal Bedrijventerrein Brainport Oost biedt perspectief voor grootschalige bedrijvigheid.

Ambities

A. Er zijn voldoende bedrijfskavels beschikbaar in Laarbeek en in de regio.
B. We nemen een actieve houding aan in het versterken van de winkelcentra en het tegengaan van leegstand van centrumpanden.
C. Arbeidsmigranten worden op een menswaardige manier gehuisvest.

Financiën

	Rekening		Begroting		Meerjarenbegroting	
bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	-8.900	-11.064	-6.537	-2.561	-769	-310
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-82	-46	-28	-28	-28	-28
Beheer overige gebouwen en gronden	-28	-24	-23	-23	-23	-23
Economische ontwikkeling	-655	-555	-451	-441	-431	-406
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-3.644	-3.848	-3.407	177	177	177
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-4.490	-6.531	-2.628	-2.246	-463	-30
Vennootschapsbelasting (VpB)		-60				
Baten	8.332	12.099	6.714	2.368	442	8
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	63	67	67	67	67	67
Beheer overige gebouwen en gronden	43	45	45	45	45	45
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.956	4.333	3.873	-103	-103	-103
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	4.270	7.655	2.729	2.360	434	
Saldo van baten en lasten	-568	1.036	176	-192	-327	-302
Stortingen in reserves	-109	-1.935	-505	-144		
Onttrekkingen aan reserves	122	447				
Resultaat	-555	-452	-328	-337	-327	-302

Onderstaande tabel geeft de ontwikkelingen van de begrotingssaldi weer.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Bestaand beleid	-16	-20	-20	-20
Kapitaallasten	3	3	3	3
Overige mutaties	-31	-31	-31	-31
Loon- & prijsontwikkeling	-4	-4	-4	-4
Totaal ontwikkelingen begroting 2026-2029	-47	-52	-52	-52

Toelichting financiële mutaties

Onderstaande tabel laat de mutaties uit de Programmabegroting 2026 zien.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Bestaand beleid	**-16**	**-20**	**-20**	**-20**
Aanpassing systematiek van te verwerken plankosten grondexploitatie	**-17**	**-17**	**-17**	**-17**
Lasten	439	461	310	272
Baten	-456	-478	-327	-289

Met ingang van 2026 passen we de systematiek aan van de te verwerken plankosten binnen de grondexploitatie. Hierbij gaan we van het toerekenen van een vast jaarlijks bedrag naar een jaarlijks fluctuerend bedrag gebaseerd op de geraamde plankosten per grondexploitatie per jaar volgens de grondnota. Deze wijziging zorgt voor een transparantere en realistischer toerekening van kosten aan ruimtelijke projecten. Door de actualisatie sluiten de plankosten beter aan bij de werkelijke inzet van personeel en middelen. Dit bevordert een efficiëntere kostenbeheersing en versterkt de financiële onderbouwing van toekomstige gebiedsontwikkelingen. De nieuwe systematiek wordt toegepast op zowel lopende als nieuwe grondexploitaties en is afgestemd op landelijke richtlijnen en onze gemeentelijke ambities.

Brandverzekering - inkoopstrategie 2026	**1**	**1**	**1**	**1**
Lasten	1	1	1	1

Door een verlaging van de doorleenpremie valt de nieuwe jaarpremie voor de uitgebreide gevarenverzekering lager uit.

Ophoging kosten ontwikkeling centrumplan Lieshout	**0**	**-4**	**-4**	**-4**
Lasten	0	-4	-4	-4

Aan de hand van de besluitvorming in de raad van 2 oktober 2025 is een bijstelling nodig voor de ontwikkeling van de Heuvel. In de kadernota 2026 hebben we een bedrag € 14.000 gereserveerd. De bedragen zijn geactualiseerd, aanvullend is er structureel € 4.400 extra nodig.

Beleidsindicatoren

De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. Deze is hieronder weergegeven als indicator.

Beleidsindicator	verplicht volgens BBV j/n	meet eenheid	actualiteit	Laarbeek	gemiddelde gemeente < 25.000 inwoners
Vestigingen (van bedrijven)	Ja	per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jr	2023	195,8	187,3
Functiemenging	Ja	%	2023	47,9	49,8

5. Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs

Portefeuillehouders

Wethouder Briels

Wethouder Slaets-Sonneveldt

Ontwikkelingen

De gezondheidszorg en de sociale voorzieningen zijn van een hoog niveau, maar dit staat onder druk door de toenemende vraag en beperkte beschikbaarheid. Diverse (regionale) initiatieven en projecten zijn ontwikkeld om dit aan te pakken. Het Integraal Zorgakkoord (IZA) richt zich op passende zorg, samenwerking en preventie, met een werkagenda voor regionale uitvoering. In de Peelregio wordt dit opgepakt via het netwerk 'Peel Duurzaam Gezond'. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) stimuleert preventie en een gezonde leefomgeving, met extra aandacht voor kwetsbare groepen. Het gaat om omzien naar elkaar. De Hervormingsagenda Jeugd (HVAJ) wil het jeugdstelsel verbeteren en financieel houdbaar maken. In de Peelregio pakken we dit regionaal op via samenwerking in het netwerk '10voordeJeugd'. Het integraal huisvestingsplan voor onderwijs (IHP) heeft de focus op inclusief, thuisnabij en kerngericht onderwijs, en betere samenwerking tussen scholen.

Ambities

A. We willen een bijdrage leveren aan het tegengaan van de toenemende sociale en culturele tweedeling in de maatschappij.
B. We werken toe naar een sociaal domein zonder schotten met minder regels, met als doelstelling om goede zorg betaalbaar te houden.
C. We richten ons op de bestrijding van de (verborgen) armoede.
D. We zetten ons in voor een eenzaamheidsaanpak (voor jong en oud).
E. Vanwege het belang voor de samenleving blijven we verenigingen en vrijwilligers actief ondersteunen.
F. We blijven inzetten op een bredere kijk op (positieve) gezondheid.
G. We willen overbelasting van mantelzorgers voorkomen.
H. Voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt worden laagdrempelige voorzieningen gecreëerd, gericht op participatie (inclusiviteit).
I. De participatie van jeugd in de samenleving wordt bevorderd.
J. We onderschrijven het belang van algemeen toegankelijke voorzieningen.
K. We zorgen ervoor dat de functionaliteit en het beheer van onze accommodaties op orde blijven.

Speerpunten

Wat willen we bereiken?

5.01 De komende raadsperiode wordt gewerkt aan een nieuw Beleidsplan sociaal domein met als centrale thema’s integraliteit, maatwerk, inclusiviteit, toegankelijkheid (in brede zin) en vindbaarheid.

5.02 We rollen vroegsignalering breder uit over het sociaal domein.

5.03 We blijven inzetten op activerend huisbezoek.

5.04 Het minimabeleid krijgt een stevige impuls met extra aandacht voor vroegsignalering.

5.05 We ontwikkelen de huiskamerprojecten door.

5.06 Laarbeek blijft inzetten op een 'dementie-vriendelijke gemeente'.

5.07 De mantelzorger wordt ondersteund en ontlast.

5.08 Schulddienstverlening wordt verder uitgebouwd.

5.09 We zijn ruimhartig in de opvang van statushouders en vluchtelingen.

5.10 We zetten in op maatwerk door samenwerking met alle partners die nodig zijn om mensen te helpen volwaardig deel te nemen aan de arbeidsmarkt en kijken daarbij over de grenzen van de bestaande regels en kaders heen.

5.11 Er vindt een herijking plaats van het accommodatiebeleid, waarbij tevens wordt gestudeerd op de wenselijkheid en uitvoerbaarheid van omni-verenigingen.

5.12 We zetten in op het toekomstbestendig maken van het Ontmoetingscentrum Beek en Donk.

5.13 De energieneutraliteit van gemeentelijke gebouwen wordt aangepakt, hetgeen een forse investering tot gevolg kan hebben. Hierbij wordt niet alleen naar de kosten, maar ook naar de opbrengsten en vervangingsinvesteringen gekeken. De gemeente streeft naar een 55% reductie van de CO2-voetafdruk van haar gemeentelijke gebouwen in 2030 (ten opzichte van 1990). Maatregelen worden bij voorkeur uitgevoerd tijdens natuurlijke vervangingsmomenten.

Wat gaan we daar voor doen?

5.11 Er vindt een herijking plaats van het accommodatiebeleid, waarbij tevens wordt gestudeerd op de wenselijkheid en uitvoerbaarheid van omni-verenigingen.

Herijking accommodatiebeleid	***Planning***
Er wordt een nieuw beleidskader maatschappelijk vastgoed opgesteld, waarin de gemeentelijke doelstellingen van maatschappelijk vastgoed worden bepaald.	12 - 2026

5.12 We zetten in op het toekomstbestendig maken van het Ontmoetingscentrum Beek en Donk.

Ontwikkeling ontmoetingscentrum Beek en Donk	***Planning***
Het nieuwbouwscenario van het Ontmoetingscentrum wordt verder uitgewerkt. Het definitief ontwerp en bijhorende investeringskrediet wordt voorgelegd aan de raad.	12 - 2026

Financiën

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	-32.280	-35.275	-35.086	-34.923	-34.680	-34.663
Arbeidsparticipatie	-68	-113	-117	-111	-81	-81
Begeleiding (WMO)	-497	-546	-503	-503	-503	-503
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-159	-172	-210	-210	-210	-210
Dagbesteding (WMO)	-187	-203	-198	-198	-198	-198
Geëscaleerde zorg 18-						
Huishoudelijke hulp (WMO)	-1.328	-1.460	-1.709	-1.709	-1.709	-1.709
Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-1.202	-1.247	-1.317	-1.306	-1.356	-1.366
Inkomensregelingen	-7.384	-7.776	-8.299	-8.389	-8.453	-8.526

Jeugdbescherming	-326	-337	-327	-327	-327	-327
Jeugdhulp ambulant regionaal	-2.767	-3.172	-3.234	-3.234	-3.234	-3.234
Jeugdhulp met verblijf landelijk	-1.491	-974	-896	-896	-896	-896
Jeugdhulp met verblijf regionaal	-1.255	-2.259	-2.794	-2.794	-2.794	-2.794
Jeugdreclassering	-49	-52	-49	-49	-49	-49
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.111	-1.167	-1.083	-1.083	-1.083	-1.083
Onderwijshuisvesting	-278	-364	-332	-335	-318	-311
PGB Jeugd	-190	-190	-200	-200	-200	-200
PGB WMO	-73	-114	-119	-119	-119	-119
Samenkracht en burgerparticipatie	-5.253	-5.814	-4.238	-4.218	-4.487	-4.561
Sportaccommodaties	-1.108	-1.262	-1.334	-1.304	-1.319	-1.321
Sportbeleid en activering	-327	-489	-546	-546	-546	-546
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-502	-424	-433	-433	-433	-433
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-2.013	-2.188	-2.252	-2.252	-1.702	-1.702
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-1.079	-1.208	-1.190	-1.190	-1.190	-1.190
Volksgezondheid	-978	-1.048	-1.113	-1.113	-1.113	-1.113
WSW en beschut werk	-2.655	-2.697	-2.594	-2.405	-2.360	-2.191
Baten	10.054	8.904	6.748	6.706	6.951	6.951
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	12	14	14	14	14	14
Geëscaleerde zorg 18-	937					
Huishoudelijke hulp (WMO)			90	180	180	180
Hulpmiddelen en diensten (WMO)	66	3	15	15	15	15
Inkomensregelingen	4.416	4.587	4.748	4.765	4.765	4.765
Jeugdhulp met verblijf regionaal		859	400	250	250	250
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	268	182	140	140	140	140
Onderwijshuisvesting						
Samenkracht en burgerparticipatie	3.528	2.713	746	746	746	746
Sportaccommodaties	217	192	192	192	192	192
Sportbeleid en activering	590	353	403	403	403	403
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd					245	245
Volksgezondheid	20					
Saldo van baten en lasten	-22.225	-26.371	-28.338	-28.217	-27.729	-27.712
Stortingen in reserves	-616					
Onttrekkingen aan reserves	1.402	668	442	442	442	442
Resultaat	-21.439	-25.703	-27.896	-27.775	-27.287	-27.270

Onderstaande tabel geeft de ontwikkelingen van de begrotingssaldi weer.

bedragen x € 1.000	Begroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	2028	2029
Bestaand beleid	-786	-782	-832	-842
Kapitaallasten	238	428	213	184
Nieuw beleid	-24	-24	-24	-24
Loon- & prijsontwikkeling	-56	-54	-54	-54
Totaal ontwikkelingen begroting 2026-2029	-628	-432	-696	-736

Toelichting financiële mutaties

Onderstaande tabel laat de mutaties uit de Programmabegroting 2026 zien.

bedragen x € 1.000		Begroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	2028	2029
Bestaand beleid		**-786**	**-782**	**-832**	**-842**
1e begrotingswijziging 2026 GR Peelgemeenten		**-18**	**-15**	**-15**	**-15**
	Lasten	-18	-15	-15	-15

Via de voorgestelde 1e begrotingswijziging 2026 van de GR Peelgemeenten vinden op een aantal onderdelen bijstellingen plaats:
- CAO-afspraken
- Een 10 voor de Jeugd
- Inburgering
- Formatie kwaliteit en Jeugd

Als gevolg hiervan stijgt de bijdrage 2026 van de gemeente Laarbeek met € 18.454 (structureel € 14.767 + incidenteel € 3.687).

Brandverzekering - inkoopstrategie 2026		**14**	**14**	**14**	**14**
	Lasten	14	14	14	14

Door een verlaging van de doorleenpremie valt de nieuwe jaarpremie voor de uitgebreide gevarenverzekering lager uit.

Gevolgen aanbesteding collectief vervoer		**0**	**0**	**-50**	**-60**
	Lasten	0	0	-50	-60

De financiële gevolgen van het nieuwe contract voor de uitvoering van het Wmo vervoer per 1 maart 2028 worden geraamd op extra € 60.000 op jaarbasis. In de Raadsinformatiebrief 'Gunning Taxbus en Bravoflex' is aangegeven dat deze financiële bijstelling wordt meegenomen bij de samenstelling van de Begroting 2026-2029.

Integrale aanpak jongeren		**-70**	**-70**	**-70**	**-70**
	Lasten	-70	-70	-70	-70

Er is sprake van een toename van overlast gevende groepen jongeren, met groeiende veiligheidsrisico's. Dit blijkt uit de stijging van meldingen bij Veilig Thuis, gemeente en politie, en signalen van LEVgroep. De geregistreerde jeugdoverlast steeg van 46 meldingen in 2023 naar 76 meldingen tot en met augustus 2025.
Om grip te krijgen op deze jongeren en hun netwerk is intensievere samenwerking met partners noodzakelijk. Dit vraagt om extra inzet van jongerenwerkers voor vroegsignalering, ondersteuning en preventie.

Verwerking financiële bijstelling Subsidiestaat 2026		**-80**	**-80**	**-80**	**-80**
	Lasten	-80	-80	-80	-80

Bij de vaststelling van de Begroting 2026 wordt tevens de Subsidiestaat 2026 vastgesteld. Dit leidt tot diverse budgettaire bijstellingen als gevolg van gewijzigde hoeveelheden als ook door het toepassen van indexering. Als dekking is hiervoor het overgebleven deel van de stelpost Indexering beschikbaar. Deze stelpost is hoger dan de financiële bijstelling. Het restant van de stelpost valt nu vrij, zodat er een positief saldo overblijft.

Verzekeringspremies - bijstelling prijspeil 2025		**-6**	**-6**	**-6**	**-6**
	Lasten	-6	-6	-6	-6

De budgetten verzekeringspremies worden bijgesteld op het prijspeil 2025. Hierin is begrepen een bijstelling van € 7.774 voor de hogere arbeidsongeschiktheidsverzekering vanwege toename aantal medewerkers afgelopen jaren.

Zorgkosten Sociaal Domein - actualisatie n.a.v. rapportage Zorgkosten Q2-2025		**-626**	**-626**	**-626**	**-626**
	Lasten	-626	-626	-626	-626

Eind augustus 2025 is vanuit de GR Peelgemeenten de rapportage Zorgkosten Q2-2025 aangeleverd met daarin een geactualiseerde prognose van de zorgkosten over 2025, aangevuld met een doorkijk naar 2026. Op basis hiervan stellen we de budgetten van de zorgkosten in het sociaal domein bij (Wmo, jeugd, bijzondere bijstand, minimabeleid & schuldhulpverlening en inburgering).
Voor de actualisatie ervan is geen dekking aanwezig, met uitzondering van inburgering.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicator	verplicht volgens BBV j/n	meet eenheid	actualiteit	Laarbeek	gemiddelde gemeente < 25.000 inwoners
Relatief verzuim	Ja	per 1.000 leerlingen	2024	10	21
Absoluut verzuim	Ja	per 1.000 leerlingen	2024	7,0	8,5
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Ja	%	2024	1,4	1,8
Niet sporters	Ja	%	2024	46,1	44,1
Banen	Ja	per 1.000 inwoners 15-64 jr	2023	636,4	708,1
Jongeren met een delict voor de rechter	Ja	%	2023	1	1
Kinderen uit uitkeringsgezinnen	Ja	%	2023	4	3
Netto arbeidsparticipatie	Ja	%	2024	74,6	73,8
Werkloze jongeren	Ja	%	2023	1	1
Personen met een bijstandsuitkering	Ja	per 10.000 inwoners	2024	147,2	176,0
Lopende re-integratievoorzieningen	Ja	per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	2024	77,5	156,6

Jongeren met jeugdhulp	Ja	% van alle jongeren tot 18 jr	2024	12,2	13,1
Jongeren met jeugdbescherming	Ja	%	2024	0,6	0,9
Jongeren met jeugdreclassering	Ja	%	2024	onbekend	0,4
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Ja	per 10.000 inwoners	2024	600	669
Omvang huishoudelijk restafval	Ja	kg per inwoner	2023	54	106
Hernieuwbare elektriciteit	Ja	%	2022	30,0	45,7

Investeringen

Onderstaande tabel geeft inzicht in de investeringen binnen dit programma voor het begrotingsjaar 2026 en de meerjarenbegroting 2026-2028.

Conform het financieel beleid en de bijbehorende financiële verordening worden de voorgestelde investeringsbudgetten (kredieten) voor het nieuwe begrotingsjaar 2026 direct door de raad beschikbaar gesteld in 2026 bij vaststelling van de begroting.

De financiële ruimte voor de kapitaallasten van investeringen is in de Kadernota 2026-2029 opgenomen en zijn dus al verwerkt in het gepresenteerde saldo van de kadernota.

Daarnaast zijn de toekomstige investeringsbudgetten van 2027 tot en met 2029 weergegeven. De hiervoor noodzakelijke financiële ruimte is wel in het meerjarig saldo verwerkt, maar deze investeringsbudgetten worden nu nog niet vastgesteld.

bedragen x € 1.000			Kapitaallasten			
Omschrijving	Jaar investering	Bruto investerings budget	2026	2027	2028	2029
MFA de Dreef - Overige verduurzaming (routekaart)	2026	677	0	0	27	27
MFA de Dreef - zonnepanelen (routekaart)	2026	123	0	0	5	5
Nieuwbouw ontmoetingscentrum BD	2026	13.650	0	1	276	276
OBS Het Klokhuis - Zonnepanelen (routekaart)	2026	223	0	6	6	6
Uitbreiding OBS De Driehoek	2026	1.380	0	0	0	28
Sporthal de Klumper-Overige verduurzamingen (routekaart)	2027	616	0	0	25	25
Sporthal de Klumper-Zonnepanelen (routekaart)	2027	202	0	0	8	8

6. Financiën en bedrijfsvoering

Portefeuillehouders

Burgemeester Van der Aa

Wethouder Briels

Ontwikkelingen

De komende jaren blijft het financieel perspectief onzeker. Het ravijnjaar is uitgesteld en hangt nog steeds boven de markt. Hiervoor is het nodig om de ambities, taken en middelen naar de toekomst in balans te brengen. Ontwikkelingen wordt scherp in de gaten gehouden en waar nodig wordt actie ondernomen.

Ambities

A. We streven ernaar om de goede financiële situatie te behouden dan wel te verbeteren.
B. Het personeelsbestand van de gemeente is kwalitatief en kwantitatief in overeenstemming met haar taken.
C. De gemeentelijke systemen voor Informatisering & Automatisering zijn robuust, dataveilig en toekomstbestendig.

Speerpunten

Wat willen we bereiken?

6.01 We zijn terughoudend met het verhogen van de lasten voor onze inwoners.

6.02 We blijven investeren in het behoud van ons hoge voorzieningenniveau, met een realistische blik op mogelijkheden, onmogelijkheden en goed uit te leggen overwegingen. Onroerend Zaak Belasting is niet bij voorbaat sluitpost van de begroting. Er dient een balans te zijn tussen opbrengsten, kosten en het voorzieningenniveau in onze kernen.

6.03 De gemeente investeert - aangetoond door een goede onderbouwing - in het personeelsbestand en de bedrijfsvoering, zodat die in evenwicht zijn met de maatschappelijke opgaven en taken van deze tijd.

6.04 We sturen actief op het grondbedrijf vanuit een brede totaalblik (niet per project), met een goede balans tussen beleidsdoelstellingen en financiële positie.

6.05 We zetten in op verantwoord actief grondbeleid.

6.06 We streven naar meer kostendekkende heffingen en retributies.

6.07 De invoering van verblijfsbelasting wordt versneld ingevoerd per 2024.

6.08 We zoeken naar mogelijkheden om een herstructureringsfonds of een vereveningsfonds in het leven te roepen voor het realiseren van sociale woningbouw.

6.09 Er wordt gekeken naar de financiële en praktische mogelijkheden om rioolheffing te baseren op werkelijk waterverbruik.

Wat gaan we daar voor doen?

6.03 De gemeente investeert - aangetoond door een goede onderbouwing - in het personeelsbestand en de bedrijfsvoering, zodat die in evenwicht zijn met de maatschappelijke opgaven en taken van deze tijd.

Investering in personeelsbestand en bedrijfsvoering	***Planning***
In 2026 investeren we in een nieuw werkplekkenconcept en een professionele werkomgeving.	12 - 2026

Financiën

	Rekening		Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	-12.380	-13.011	-12.110	-12.251	-12.457	-12.569
Overhead	-11.989	-12.129	-12.052	-12.031	-12.113	-12.168
Overige baten en lasten	-176	-768	108	110	101	100
OZB woningen	-4	-4	-5	-5	-5	-5
Treasury	-211	-110	-162	-327	-440	-497
Baten	51.610	52.590	53.292	53.327	52.215	52.513
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	43.616	45.430	46.028	45.931	44.718	44.915
Belastingen overig	24	27	27	27	27	27
Overhead	875	289	261	246	246	246
Overige baten en lasten	373					
OZB niet-woningen	2.316	2.417	2.440	2.440	2.440	2.440
OZB woningen	4.021	4.220	4.327	4.474	4.575	4.676
Treasury	386	206	210	210	210	210
Saldo van baten en lasten	39.230	39.579	41.182	41.076	39.758	39.944
Stortingen in reserves	-777	-2.540	-155	-424	-817	-940
Onttrekkingen aan reserves	574	3.763	287	556	949	1.072
Resultaat	39.027	40.802	41.314	41.208	39.890	40.076

Onderstaande tabel geeft de ontwikkelingen van de begrotingssaldi weer.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Bestaand beleid	-75	-119	-113	-134
Gemeentefonds	838	926	926	926
Kapitaallasten	-18	-17	-54	-37
Overige mutaties	153	153	153	190
Loon- & prijsontwikkeling	177	174	174	174
Totaal ontwikkelingen begroting 2026-2029	1.076	1.117	1.086	1.118

Toelichting financiële mutaties

Onderstaande tabel laat de mutaties uit de Programmabegroting 2026 zien.

		Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000		2026	2027	2028	2029
Bestaand beleid		**-75**	**-119**	**-113**	**-134**
Aanpassing raadszaal (voorbereidingskrediet)		**0**	**-1**	**-1**	**-1**
	Lasten	0	-1	-1	-1

De huidige vaste inrichting van de raadszaal is aan vervanging toe. Ter voorbereiding op een definitief nieuwe inrichting van de raadszaal worden kosten gemaakt. Aan de hand van een programma van eisen worden een aantal varianten uitgewerkt van waaruit een keuze gemaakt kan worden. De inrichting van de raadszaal dient toekomstbestendig te zijn, representatief en breed inzetbaar als vergaderfaciliteit. Voorbereidingskrediet € 25.000, kapitaallasten vanaf 2027.

Brandverzekering - inkoopstrategie 2026		**2**	**2**	**2**	**2**
	Lasten	2	2	2	2

Door een verlaging van de doorleenpremie valt de nieuwe jaarpremie voor de uitgebreide gevarenverzekering lager uit.

Juridische advisering		**-45**	**-45**	**-45**	**-45**
	Lasten	-45	-45	-45	-45

Voorgesteld wordt om het budget juridische advisering structureel bij te stellen. Het aantal en duur van juridische procedures, klachtenbehandelingen en WOO-verzoeken nemen al een aantal jaren toe. We werken met een flexibele schil (inhuurkrachten en advocatenkantoren) om de werkvoorraad beheersbaar te houden. In 2026 gaan we kijken naar de juridische interne dienstverlening in relatie tot werkvoorraad, capaciteit en benodigde specialisaties.

Reiskostenvergoeding woon-werkverkeer (CAO)		**-130**	**-130**	**-130**	**-130**
	Lasten	-130	-130	-130	-130

Gemeenten dienen n.a.v. de laatste cao-wijzigingen 2025-2027 per 1 januari 2026 een woon-werkregeling vast te stellen. Om aantrekkelijk werkgeverschap te bevorderen in een krappe arbeidsmarkt en gelijke arbeidsvoorwaarden binnen de Peelregio te realiseren, wordt een lokale regeling voorgesteld, te weten; een vergoeding van 0,23 cent per kilometer tot maximaal 50 km enkele reis. De geraamde kosten zijn ingeschat op basis van het huidige personeelsbestand, vergoeding per kilometer, woon-werkafstand en gemiddelde werkdagen op locatie. De huidige mogelijkheid om reiskosten fiscaal uit te ruilen van het IKB blijft van toepassing vanaf 50 km enkele reis.

Vervanginginvesteringen buitendienst		**0**	**-6**	**0**	**-21**
	Lasten	0	-6	0	-21

Omdat we geen investeringen onder de € 50.000 activeren brengen we deze in als een incidenteel budget. Het gaat om de volgende investeringen: bladblazer tractor, klepelmaaier, wegenschaaf en dieseltank.

Verwerking financiële bijstelling Subsidiestaat 2026		**113**	**113**	**113**	**113**
	Lasten	113	113	113	113

Bij de vaststelling van de Begroting 2026 wordt tevens de Subsidiestaat 2026 vastgesteld. Dit leidt tot diverse budgettaire bijstellingen als gevolg van gewijzigde hoeveelheden als ook door het toepassen van indexering. Als dekking is hiervoor het overgebleven deel van de stelpost Indexering beschikbaar. Deze stelpost is hoger dan de financiële bijstelling. Het restant van de stelpost valt nu vrij, zodat er een positief saldo overblijft.

Verzekeringspremies - bijstelling prijspeil 2025		**-15**	**-15**	**-15**	**-15**
	Lasten	-15	-15	-15	-15

De budgetten verzekeringspremies worden bijgesteld op het prijspeil 2025. Hierin is begrepen een bijstelling van € 7.774 voor de hogere arbeidsongeschiktheidsverzekering vanwege toename aantal medewerkers afgelopen jaren.

Opvoering investering Hardware 2026		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	0	0	0	0

De benodigde investeringen in Hardware voor het jaar 2026 zijn in beeld gebracht. Dit leidt uiteindelijk tot een beschikbaar te stellen investeringskrediet ter grootte van € 113.130 waarbij de dekking van de kapitaallasten plaatsvindt uit de hiervoor beschikbare stelpost automatisering.

Opvoering investering Hardware 2027		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	0	0	0	0

Voor de benodigde investeringen in Hardware voor het jaar 2027 is een globale inschatting gemaakt. Dit leidt uiteindelijk tot een beschikbaar te stellen investeringskrediet ter grootte van € 100.000 waarbij de dekking van de kapitaallasten plaatsvindt uit de hiervoor beschikbare stelpost automatisering.

Opvoering investering Hardware 2028		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	0	0	0	0

Voor de benodigde investeringen in Hardware voor het jaar 2028 is een globale inschatting gemaakt. Dit leidt uiteindelijk tot een beschikbaar te stellen investeringskrediet ter grootte van € 100.000 waarbij de dekking van de kapitaallasten plaatsvindt uit de hiervoor beschikbare stelpost automatisering.

Opvoering investering Software 2026		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	0	0	0	0

De benodigde investeringen in Software voor het jaar 2026 zijn in beeld gebracht. Dit leidt uiteindelijk tot een beschikbaar te stellen investeringskrediet ter grootte van € 267.076 waarbij de dekking van de kapitaallasten plaatsvindt uit de hiervoor beschikbare stelpost automatisering.

Opvoering investering Vervanging audiovisuele middelen (raadszaal en vergaderruimtes)		**0**	**-38**	**-38**	**-38**
	Lasten	0	-38	-38	-38

De huidige audiovisuele middelen in het gemeentehuis zijn aan vervanging toe. De faciliteiten voor beeldpresentaties in de raadszaal worden vervangen en verbeterd. De AV-middelen in de vergaderruimtes worden vervangen. Vergaderruimtes worden voorzien van sight camera's ten behoeve van digitale overleggen. Projectruimtes worden voorzien van wandschermen ten behoeve van informatiedeling. De AV vervanging loopt gelijktijdig mee met de herinrichting van het gemeentehuis. De werkomgeving wordt aangepast op het activiteitgerelateerd werken. We spelen in op het hybride en flexibel werken waarin vergaderingen fysiek, digitaal en/of hybride plaats vinden.

Gemeentefonds		**838**	**926**	**926**	**926**
Correctie verwerking meicirculaire 2025 gemeentefonds		**838**	**926**	**926**	**926**
	Baten	838	926	926	926

Bij de verwerking van zowel de Voorjaarsnota 2025 (=voorloper op de Meicirculaire) als de Meicirculaire 2025 zelf is abusievelijk budgettair gerekend met een dubbele afslag voor de geraamde kosten voor loon- en prijsstijging 2026. Hierdoor dient de meerjarenraming 2026-2029 positief te worden bijgesteld.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicator	verplicht volgens BBV j/n	meet eenheid	actualiteit	Laarbeek	gemiddelde gemeente < 25.000 inwoners
Bezetting	Ja	Fte per 1.000 inwoners	2026	5.83	onbekend
Formatie	Ja	Fte per 1.000 inwoners	2026	6.39	onbekend
Apparaatskosten	Ja	Kosten per inwoner	2026	niet gemeten	onbekend
Externe inhuur	Ja	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2026	4.69%	onbekend
Overhead	Ja	% van totale lasten (excl. toevoegingen aan reserves)	2026	15,13	onbekend

Investeringen

Onderstaande tabel geeft inzicht in de investeringen binnen dit programma voor het begrotingsjaar 2026 en de meerjarenbegroting 2026-2028.

Conform het financieel beleid en de bijbehorende financiële verordening worden de voorgestelde investeringsbudgetten (kredieten) voor het nieuwe begrotingsjaar 2026 direct door de raad beschikbaar gesteld in 2026 bij vaststelling van de begroting.

De financiële ruimte voor de kapitaallasten van investeringen is in de Kadernota 2026-2029 opgenomen en zijn dus al verwerkt in het gepresenteerde saldo van de kadernota.

Daarnaast zijn de toekomstige investeringsbudgetten van 2027 tot en met 2029 weergegeven. De hiervoor noodzakelijke financiële ruimte is wel in het meerjarig saldo verwerkt, maar deze investeringsbudgetten worden nu nog niet vastgesteld.

bedragen x € 1.000			Kapitaallasten			
Omschrijving	Jaar investering	Bruto investerings budget	2026	2027	2028	2029
Hardware 2026	2026	113	0	28	28	28
Software 2026	2026	267	0	53	53	53
Vervanging audiovisuele middelen (raadszaal en vergaderruimtes)	2026	125	0	38	38	38
Bestelbus voor calamiteiten	2027	55	0	0	6	6
Hardware 2027	2027	100	0	0	25	25
Pick-up bus geschikt als strooivoertuig	2027	65	0	0	7	7
Pick-up voor regulier werk	2027	60	0	0	6	6
Vrachtwagen	2027	200	0	0	20	20
Hardware 2028	2028	100	0	0	0	25
Hardware 2029	2029	100	0	0	0	0

4. Paragrafen

4.1 Lokale heffingen

Geraamde belastinginkomsten (en overige heffingen)

Lokale heffingen stellen de gemeente in staat eigen middelen te verkrijgen. Die middelen worden ingezet voor uitgaven voor de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen vindt plaats door middel van een verordening, die door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Ook de tarieven worden vastgesteld door de gemeenteraad.

In deze paragraaf wordt een beeld gegeven bij de ramingen op het gebied van gemeentelijke belastingen. Na een samenvattende tabel volgt een toelichting per belastingsoort, de lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid. De onderstaande tabel geeft de meerjarig geraamde inkomsten weer.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Leges	1.388	1.388	1.388	1.140
Verblijfsbelasting	155	155	155	155
Onroerendezaakbelasting	6.767	6.914	7.015	7.116
Afvalstoffenheffing	2.168	2.209	2.207	2.207
Rioolheffing	2.894	3.009	3.127	3.247
Reclamebelasting	27	27	27	27
Totaal Lokale heffingen	13.399	13.702	13.920	13.892

Beleidsuitgangspunten

Binnen de gemeente Laarbeek gelden de volgende lokale heffingen:

1. Onroerendezaakbelasting
2. Rioolheffing
3. Afvalstoffenheffing
4. Verblijfsbelasting
5. Reclamebelasting
6. Leges
7. Markt- en staangelden

De raad stelt de verordeningen jaarlijks vast en de Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB) zorgt vervolgens voor de uitvoering, zoals het opleggen en innen van de aanslagen. Dat geldt niet voor de leges en markt- en staangelden, de heffing daarvan verloopt rechtstreeks via de gemeente.

Een nadere toelichting op het beleid is te vinden in de Nota lokale heffingen. Deze is op 17 september 2015 door de raad vastgesteld. Daarnaast zijn de actuele verordeningen te vinden via www.overheid.nl.

Overzicht lokale heffingen

Onroerendezaakbelasting

Onder de naam 'Onroerendezaakbelasting' wordt een belasting geheven van de eigenaren en gebruikers van alle binnen de gemeente gelegen niet-woningen en van de eigenaren van de woningen. Uitgegaan wordt van de waarde die op basis van de Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet WOZ) is vastgesteld. Jaarlijks vindt een algehele hertaxatie plaats waarmee de nieuwe WOZ-waarden worden vastgesteld. Voor belastingjaar 2026 is de waardepeildatum voor de WOZ-waarde 1 januari 2025.

De volgende beleidsuitgangspunten worden toegepast bij de berekening van de OZB-tarieven:

- OZB is algemeen dekkingsmiddel, er is geen relatie te leggen met de bijhorende kosten.
- Tariefdifferentiatie (gebruik bedrijven, eigendom bedrijven en eigendom woningen).
- Trendmatige opbrengsten stijging om voorzieningen in de vier kernen te handhaven.
- Belastingtarieven worden voor het begin van het kalenderjaar vastgesteld door de gemeenteraad.

De waardering van de onroerende zaak en vervolgens de heffing en inning van de onroerende zaakbelastingen is volledig overgedragen aan de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB) per 1 januari 2018, zodat deze als gecombineerde aanslag met de waterschapsbelastingen bij de inwoners en eigenaren wordt opgelegd.

Ondernemersfonds
Sinds 2017 wordt een extra heffing toegepast op alle niet-woningen ten behoeve van het Ondernemersfonds Laarbeek. Tot en met het jaar 2025 is een bedrag van €30,- per €100.000,- WOZ-waarde gehanteerd. De heffing wordt verdeeld in 55% voor de eigenaar van de niet-woning en 45% voor de gebruiker/huurder van de niet-woning. De ambities van het Ondernemersfonds Laarbeek ontstijgen het huidige budget. Dit is de laatste jaren opgevangen door een buffer die ontstaan is in de corona-periode, maar dit is vanaf 2026 opgebruikt. De gemiddelde landelijke bijdrage aan ondernemersfondsen bedraagt €60,- per €100.000,- WOZ-waarde, de laagste bijdrage per €100.000,- WOZ-waarde die gehanteerd wordt is de €30,- in Laarbeek. Op verzoek van het Ondernemersfonds Laarbeek stellen we bij de Belastingverordeningen 2026 (raadsvergadering 18 december 2025) een verhoging voor vanaf het jaar 2026. De financiële verwerking van dit voorstel zal plaats vinden na de besluitvorming in de gemeenteraad van 18 december 2025.

Rioolheffing

De volgende beleidsuitgangspunten worden toegepast bij de berekening van de tarieven rioolheffing:

- De rioolheffing wordt geheven op basis van de uitgangspunten zoals die zijn opgenomen in het Water- en rioleringsprogramma Laarbeek 2025-2029.
- Kostendekkende heffing, alle uitgaven die betrekking hebben op riolering en watertaken worden gecompenseerd met de rioolheffing.
- Tariefdifferentiatie in woningen en niet-woningen. Voor woningen geldt een tarief per perceel en voor niet-woningen geldt een tarief volgens een staffel als meer dan 500 m3 wordt afgevoerd.
- Bij de berekening wordt rekening gehouden met BTW, overheadkosten en toerekening van een deel van de lasten van kwijtschelding.
- Belastingtarieven worden voor het begin van het kalenderjaar vastgesteld door de gemeenteraad.
- Tariefverhoging van € 7 op basis van het Water- en rioleringsprogramma Laarbeek 2025-2029.
- Indexering van 2,1 % conform de Financiële uitgangspunten uit de Kadernota 2026 (pagina 7).

- De tariefstijging in 2026 bedraagt daardoor per saldo € 12,80 ten opzichte van het tarief rioolheffing 2025 (€ 269,28). Het tarief wordt € 282,08.
- Voor deze heffing is kwijtschelding mogelijk.

Berekening kostendekkendheid		Begroting		Rekening
Rioolheffing	2026	2025	2024	2024
Netto kosten taakveld	1.710	1.826	1.647	1.753
Toe te rekenen kosten:				
Overhead	831	674	695	695
BTW	303	235	231	192
Kwijtschelding	50	50	0	0
Totale kosten	2.894	2.785	2.573	2.640
Opbrengst heffingen	2.894	2.785	2.573	2.640
Dekkingspercentage	100%	100%	100%	100%

Afvalstoffenheffing

De volgende beleidsuitgangspunten worden toegepast bij de berekening van de afvaltarieven:

- Kostendekkende heffing, alle uitgaven die betrekking hebben op afvalinzameling en verwerking worden gecompenseerd met de afvalstoffenheffing.
- Bij de tariefberekening wordt rekening gehouden met BTW, overheadkosten en toerekening van een deel van de lasten van kwijtschelding.
- Belastingtarieven worden voor het begin van het kalenderjaar vastgesteld door de gemeenteraad.
- Voor deze heffing is een kwijtschelding mogelijk tot een bedrag van € 269,78.

Berekening kostendekkendheid		Begroting		Rekening
Afvalstoffenheffing	2026	2025	2024	2024
Netto kosten taakveld	1.746	1.591	1.621	1.631
Toe te rekenen kosten:				
Overhead	71	118	92	92
BTW	307	323	323	323
Kwijtschelding	45	45	0	0
Totale kosten	2.169	2.077	2.036	2.046
Opbrengst heffingen	2.168	2.077	2.036	2.045
Dekkingspercentage	100%	100%	100%	100%

Verblijfsbelasting

Per 1 januari 2025 is verblijfsbelasting ingevoerd voor niet-ingezeten van Laarbeek.

De voornaamste uitgangspunten zijn:

- De verblijfsbelasting wordt geheven per persoon per nacht.
- Er wordt onderscheid gemaakt voor verblijven met een vaste slaapplek (bijvoorbeeld hotel, B&B en huisvesting arbeidsmigranten) en verblijven waarbij mensen hun eigen bed meenemen (bijvoorbeeld camping).

De volledige uitgangspuntennotitie is in de raadsvergadering van 26 september 2024 vastgesteld.

Reclamebelasting

Reclamebelasting wordt opgelegd in de winkelgebieden Piet van Thielplein en Heuvelplein. De belasting is ingevoerd op verzoek van de ondernemersverenigingen. Doel van de heffing is om alle winkeliers mee te laten betalen aan de verdere ontwikkeling van het gebied. Welke activiteiten hiervan worden ondernomen wordt ingevuld door de ondernemersverenigingen.

De volgende beleidsuitgangspunten zijn toegepast bij de berekening van de reclamebelasting:

- Het heffingsgebied betreft winkelgebied Piet van Thielplein en Heuvelplein.
- 100% doorbetaling van de werkelijke opbrengst.
- Bij de tariefberekening wordt geen rekening gehouden met BTW en overheadkosten.
- Belastingtarieven worden voor het begin van het kalenderjaar vastgesteld door de gemeenteraad, dit kan ook betekenen dat verordeningen van oude jaren niet geactualiseerd worden.
- Voor reclamebelasting is geen kwijtschelding mogelijk.

Leges

De volgende beleidsuitgangspunten worden toegepast bij de berekening van de leges-tarieven:

- Het beleid is erop gericht om de komende jaren te groeien naar verdergaande kostendekking. De leges in 2026 worden daarom verhoogd met 5%, voor zover mogelijk.
- Op basis van de Kadernota 2026-2029 is voor enkele specifieke tarieven een extra aanpassing verwerkt. Daarmee wordt beoogd om versneld te komen tot een hogere mate van kostendekkendheid. Het gaat om de volgende leges: Omzetten geregistreerd partnerschap, verstrekking basisregistratie personen, vergunning tijdelijke verhuur leegstaande woonruimte, gehandicaptenparkeerkaart, verken uw idee, principeverzoek, kruimelgevallenregeling, alcoholwet ontheffing en evenement categorie C.
- Voor bepaalde leges geldt een wettelijke maximale tariefstelling. Indien het berekende tarief hoger is dan wettelijk is toegestaan, wordt het wettelijke maximumtarief toegepast.
- Leges zijn diensten, de werkelijke opbrengst is afhankelijk van het aantal gevraagde diensten.
- Bij de tariefberekening wordt geen rekening gehouden met btw.
- Leges worden voor het begin van het kalenderjaar vastgesteld door de gemeenteraad.
- Voor leges is geen kwijtschelding mogelijk.

Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zijn er op basis van ervaringen verbeteringen aangebracht in de Legesverordening en de onderbouwing hiervan. Dit is een doorlopend proces waaraan de komende jaren verder wordt gewerkt samen met de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.

In de komende P&C producten krijgt de verdere verbetering van deze methode een vervolg.

Berekening kostendekkendheid		Begroting		Rekening
Leges	2026	2025	2024	2024
Totale netto kosten	2.688	1.953	1.772	2.142
Opbrengst leges	1.388	1.183	895	1.866
Dekkingspercentage	52%	61%	51%	87%

Markt- en staangelden

Markt- en staangelden zijn vergoedingen die de gemeente vraagt voor het in gebruik geven van gemeentegrond voor private doeleinden. De mate van kostendekkendheid speelt geen rol bij deze heffing. Het gaat om beperkte opbrengsten die gerealiseerd worden door het ter beschikking stellen van gemeentegrond voor private doelen.

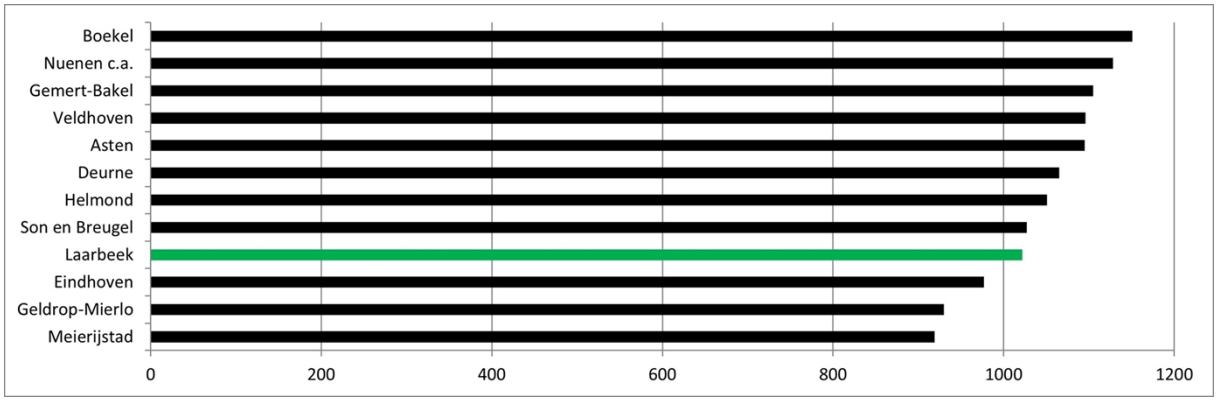
De volgende beleidsuitgangspunten worden toegepast bij de berekening van de markt- & staangeld-tarieven:

- Stabiele prijzen, geen indexering om zoveel mogelijk kraamhouders te behouden voor de markt in Laarbeek.
- Bij de tariefberekening wordt geen rekening gehouden BTW en overheadkosten.
- Belastingtarieven worden voor het begin van het kalenderjaar vastgesteld door de gemeenteraad, dit kan ook betekenen dat verordeningen van oude jaren niet geactualiseerd worden.
- Voor markt- & staangeld is geen kwijtschelding mogelijk.

Lokale lastendruk

Aanduiding lokale Belastingdruk per woonruimte
In onderstaande tabel wordt een beeld gegeven van de lokale lastendruk per meerpersoonshuishouden in vergelijking tot omliggende gemeenten op basis van gegevens uit 2025. In relatie tot het goede voorzieningenniveau binnen onze gemeente is het positief om te constateren dat de woonlasten op een gemiddeld niveau liggen.

Gemiddelde woonlasten meerpersoonshuishoudens omliggende gemeenten

Bron: Coelo 2025 Atlas van de lokale heffingen

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente is op grond van de Gemeentewet bevoegd om kwijtschelding van de gemeentelijke heffingen te verlenen. Door de gemeenteraad is besloten dat voor de volgende belastingen een verzoek om kwijtschelding kan worden ingediend:

1. Rioolheffing;
2. Afvalstoffenheffing;
3. Onroerende-zaakbelasting, gebruikersbelasting.

De uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid is in overeenstemming met de Uitvoeringsregeling invorderingswet 1990. Deze uitvoeringsregeling is met 2 punten beperkt door gemeentelijk beleid:

1. Bij kwijtschelding van de afvalstoffenheffing geldt een maximum van € 269,78. Dit maximumbedrag is opgenomen om te voorkomen dat belastingplichtigen die in aanmerking komen voor kwijtschelding hun containers onnodig laten ledigen en te stimuleren om door te gaan met het scheiden van afvalstoffen.
2. Er wordt alleen kwijtschelding verleend aan natuurlijke personen.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2026

Deze paragraaf geeft aan hoe de financiële positie van de gemeente zich verhoudt tot de risico's. Oftewel het vermogen van de gemeente Laarbeek om ook in ongunstige tijden de incidentele financiële risico’s op te kunnen vangen om zo haar taken ongewijzigd te kunnen voortzetten en hierdoor niet de continuïteit van de gemeente in gevaar komt.

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (buffer) en de ingeschatte risico’s die worden gelopen.

Om het benodigde weerstandsvermogen te kunnen beoordelen geven we inzicht in de risico's. Onder een risico verstaan we het gevaar voor financiële schade of verlies als gevolg van interne en/of externe omstandigheden. Het risico heeft dan betrekking op het samenvallen van die bepaalde omstandigheden (de kans) en de negatieve gevolgen (de schade / bedrag).

Tot slot wordt in deze paragraaf vijf financiële kengetallen gepresenteerd die vanuit de BBV gepresenteerd moeten worden, zijnde: schuldquota leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Deze kengetallen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente.

Beleidsuitgangspunten

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico’s en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit.

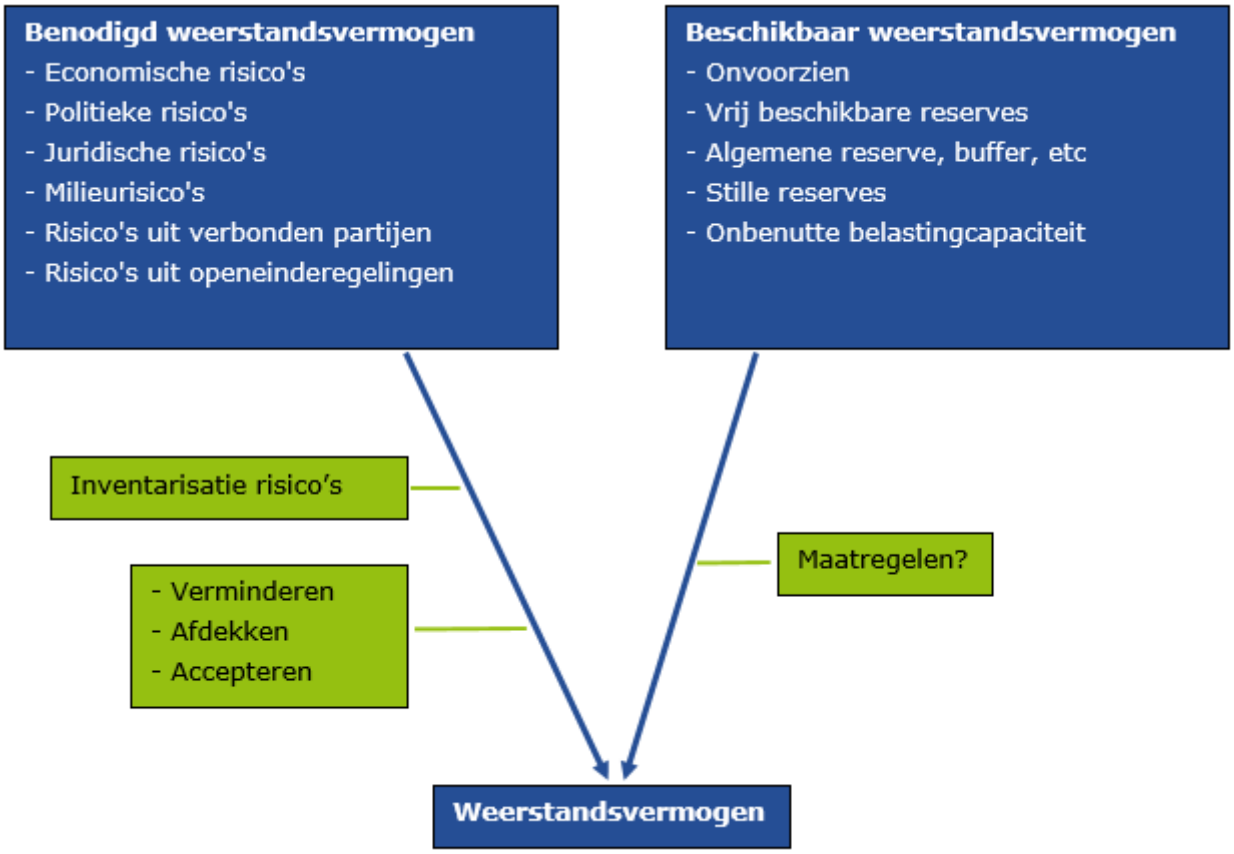
Jaarlijks inventariseren wij de risico’s die van invloed kunnen zijn op de bedrijfsvoering om deze (zo veel mogelijk) te beperken en de vermogenspositie te kunnen beoordelen. De belangrijkste risico’s qua financiële impact worden in kaart gebracht door middel van een korte scan van de organisatie. Uit de inventarisatie zijn in totaal 39 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande paragraaf zijn de risico's gepresenteerd die de hoogste bijdrage hebben aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Het benodigde weerstandsvermogen uit de risico's zetten we vervolgens af tegen de beschikbare weerstandscapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit is dat deel van het eigen vermogen dat beschikbaar is om eventuele risico’s financieel op te kunnen vangen.

Om de ratio weerstandsvermogen te bepalen wordt het benodigde weerstandsvermogen in relatie gebracht tot de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit geeft de conclusie in hoever wij als gemeente Laarbeek in staat zijn potentiële risico's financieel op te vangen.

Visueel ziet dat er als volgt uit:

Weerstandscapaciteit

Zoals in het Besluit Begroting en Verantwoording is aangegeven, bestaat de weerstandscapaciteit uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken (artikel 11-1a).

De beschikbare weerstandscapaciteit is dat deel van het eigen vermogen dat beschikbaar is om eventuele risico's financieel op te kunnen vangen. Dit bedrag moet in verhouding zijn met de benodigde weerstandscapaciteit. Dit laatste bedrag komt voort uit het risicoprofiel van een gemeente. De benodigde weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel vermogen een gemeente beschikbaar moet hebben om calamiteiten financieel aan te kunnen.

De opbouw van onze beschikbare weerstandscapaciteit ziet er als volgt uit:

	bedragen x € 1.000
Algemene reserve	18.023
Reserve grondexploitatie	7.192
Onvoorzien incidenteel	60
Onbenutte belastingcapaciteit	1.898
Beschikbare weerstandscapaciteit	27.173

Vrij aanwendbaar deel reserves (algemene reserve)

In de raadsvergadering van maart 2025 is de "Nota reserves en voorzieningen" vastgesteld. In deze nota wordt aangegeven aan welke criteria de diverse reserves en voorzieningen dienen te voldoen.

De algemene reserve kan vrij over beschikt worden en kan worden aangewend voor het opvangen van eenmalige nadelen. Hierdoor kan de algemene reserve worden meegenomen in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit.

De algemene reserve bedraagt voor de begroting 2026 (zonder resultaatbestemming 2025 en 2026) € 18,023 miljoen.

Reserve grondexploitatierisico's

Speciaal voor de risico's die te maken hebben met grondexploitatie is een risicoreserve grondbedrijf gevormd. Deze reserve is onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit. De stand van deze reserve bedraagt maximaal € 5,91 miljoen (volgens de grondnota).

Het risico voor de grondexploitaties en strategische gronden uit de uitgevoerde Monte Carlo risicoanalyse (uitgevoerd in 2025 bij de grondnota) bedraagt € 6,30 miljoen. Er zijn reeds verliesvoorzieningen getroffen voor meerdere grondexploitaties waardoor deze risico's al gedekt zijn. Het bedrag aan reeds genomen verliesvoorzieningen betreft € 2,4 miljoen.

Hierdoor bedraagt het risico voor grondexploitaties: € 3,91 miljoen.

Bovenop het grondexploitatie risico wordt een buffer gehanteerd van € 2 miljoen. Hierdoor bedraagt de maximale reserve € 5,91 miljoen.

De reserve grondexploitatie bedraagt per eind 2026 € 7,192 miljoen. Bij de jaarrekening wordt jaarlijks bepaald hoe hoog de stand van de reserve is en of het de maximum grens van de reserve overschrijdt en het overtollige deel ten gunste komt van de algemene reserve.

Stille reserves

Van stille reserves is sprake als bedrijfsmiddelen meer waard zijn dan uit de boekhouding blijkt. De stille reserves zijn een onderdeel van de bedrijfsmiddelen die de gemeente gebruikt. Het is niet mogelijk om de middelen direct beschikbaar te maken en daarom nemen we dit onderdeel niet mee.

Onvoorzien incidenteel

Het is mogelijk om voor incidentele zaken een bedrag op te nemen in de begroting. Met dit bedrag kunnen incidentele nadelen opgevangen worden. Het gaat dan om zaken die bij het maken van de begroting nog niet bekend zijn, maar door bijvoorbeeld wetswijziging wel kosten voor de gemeente met zich meebrengen. In Laarbeek is voor 2025 een raming opgenomen van € 60.000.

Onbenutte belastingcapaciteit

Bij onbenutte belastingcapaciteit wordt uitsluitend gekeken naar de OZB-heffing. Wettelijk is namelijk bepaald dat de tarieven voor de overige heffingen maximaal 100%-kostendekkend mogen zijn. Bij afvalstoffenheffing en de rioolheffing is geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit.

Om de onbenutte belastingcapaciteit van de OZB te berekenen, maken we gebruik van de norm die het rijk stelt aan de zogenaamde 'artikel 12-status'. Zodra een gemeente in financiële problemen komt, houdt het Rijk rekening met een minimaal OZB-tarief (voor het jaar 2025) van 0,1595% (bron: COELO Atlas van de lokale lasten 2025, pagina 46). Voor de WOZ-waarde zijn de inschattingen van BSOB voor de tariefbepalingen 2025 gehanteerd.

De berekening van de onbenutte belastingcapaciteit ziet er als volgt uit:

bedragen x € 1.000 Onroerendezaakbelasting	WOZ waarde begin 2025	Tarief 2025	Tarief 2025 art. 12 status	Verschil tarief	Onbenutte capaciteit
Eigenaar Woningen	4.353	0,10%	0,16%	0,06%	2.718
Eigenaar Niet-woningen	541	0,26%	0,16%	-0,10%	-566
Gebruikers Niet-woningen	461	0,21%	0,16%	-0,06%	-254
Saldo onbenutte belastingcapaciteit					1.898

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's (benodigde weerstandscapaciteit) en de beschikbare weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulaties voortvloeit (zie paragraaf risico's) is € 2,66 miljoen + het risico voor de grondexploitaties van € 3,91 miljoen is in totaal aan benodigde weerstandscapaciteit van € 6,57 miljoen.

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 27,173 miljoen.

Hierdoor wordt de ratio weerstandsvermogen:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{27,17}{6,57} = 4,1$$

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, wordt gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel die in samenwerking tussen NAR (Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement) en de Universiteit Twente is opgesteld.

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

De ratio bedraagt eind 2025: 4,1. Dit betekent dat de ratio uitkomt op een waardering A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

Toekomstige ontwikkeling van het weerstandsvermogen

Bovenstaand ratio weerstandsvermogen is gebaseerd op de actuele situatie van de beschikbare weerstandscapaciteit. Als we naar de verwachte ontwikkeling van de beschikbare weerstandscapaciteit kijken dan is de inschatting dat de algemene reserve gaat dalen door de begrote incidentele tekorten voor de begrotingsjaren 2028 t/m 2029.

Tevens zijn er nog diverse financiële risico's in het grondbedrijf voor toekomstige risico's waar de financiële impact nog niet van bekend zijn bij het opstellen van de begroting maar wel te verwachten zijn. Denk hierbij o.a. aan de ontwikkeling omtrent De Heuvel in Lieshout. In de risico reserve grondexploitaties is hier wel al zoveel als mogelijk rekening mee gehouden. Maar de werkelijke kosten kunnen tegen vallen en die kunnen het ratio verslechteren.

Daarnaast is er nog veel onzekerheid over de rijksfinanciering voor de jaren 2028 en verder. Dit kan mogelijk ook een effect hebben op de algemene reserve en daarmee het weerstandsvermogen.

De ratio zal des al niet te min naar verwachting in 2029 nog steeds uitkomen op een A waardering.

Het geprognosticeerd verloop van de algemene reserve zal er na verwerking van alle voorstellen in deze begroting 2026 als volgt uitzien (zie tabel hieronder). Let op: dit is exclusief het negatieve resultaat per boekjaar. Dit kan namelijk nog niet verwerkt worden.

Dus de algemene reserves zullen dalen met het resultaat per jaar, waarbij het negatieve resultaat voor 2028 en 2029 nu nog een sterk vertekend beeld geeft. Dit gaat waarschijnlijk niet het werkelijke resultaat worden, omdat er nog een gat in zit door de Rijksfinanciering. Mochten er geen middelen van het Rijk komen, dan zullen er maatregelen genomen moeten worden om tot een structureel sluitende (meerjaren)begroting te komen.

Op basis van Begroting 2026			Ultimo jaar		
bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene reserve	18.177	18.023	17.599	16.782	15.842
Bestemmingsreserves	16.943	17.338	17.192	12.421	12.286
Afschrijvingsreserves	22.580	21.859	21.104	20.361	19.611
Totaal reserves	57.700	57.220	55.895	49.563	47.738

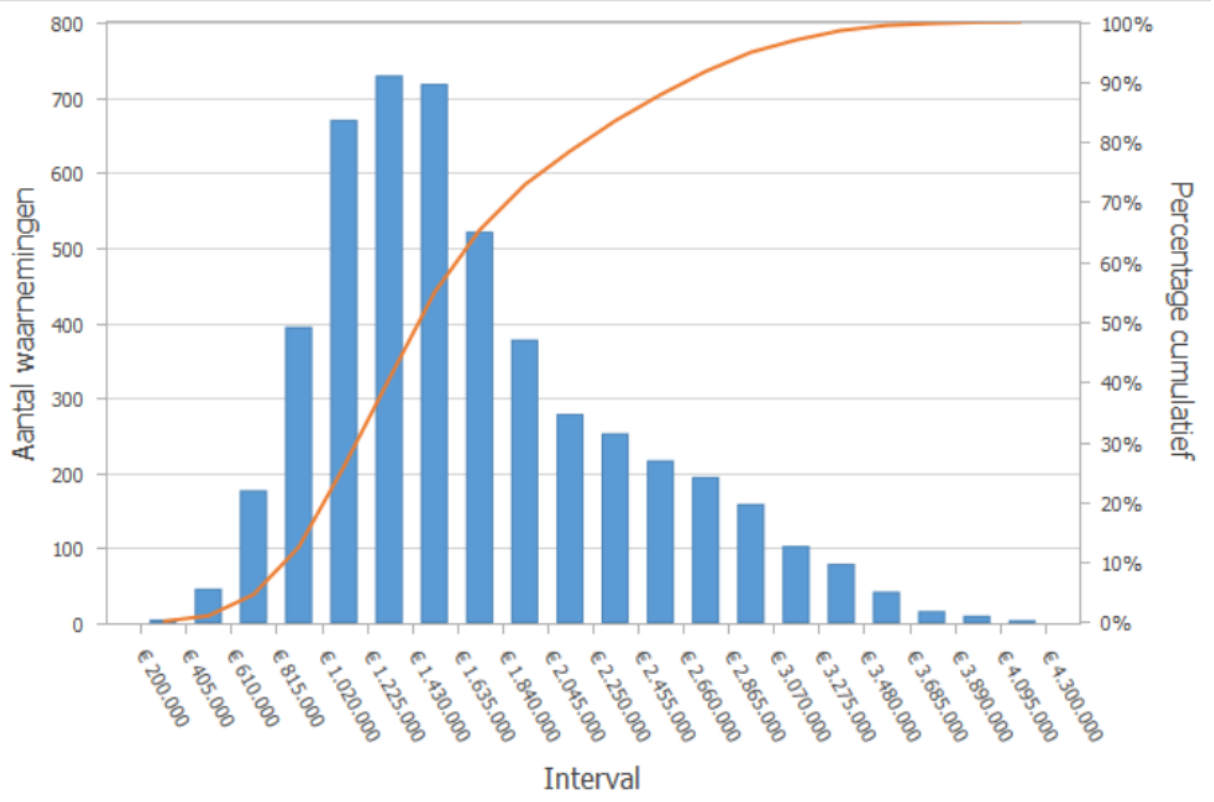
Risico's

Belangrijkste financiële risico's Gemeente Laarbeek

Op basis van een risicoanalyse zijn de belangrijkste financiële risico's voor de gemeente Laarbeek geïnventariseerd. In totaal zijn er 39 risico's bepaald. In onderstaand overzicht zijn de tien risico's gepresenteerd die de grootste invloed hebben op de benodigde weerstandscapaciteit.

	Risico	Kans	Gevolg x € 1.000	Invloed
1	Regionaal bedrijventerrein	40%	1.920	22%
2	Pensioen wethouders	80%	500	11%
3	Uitkering gemeentefonds	60%	400	7%
4	Extra uitvoerings- of programmakosten Veiligheidsregio	70%	300	6%
5	Mogelijk niet realiseren maatregelen	40%	500	6%
6	Hogere kosten inhuur	60%	300	5%
7	Informatiebeveiliging / cyberrisico	40%	350	4%
8	Juridische procedures	60%	200	4%
9	Extra uitvoerings- of programma kosten verbonden partij –GR samenwerking Gemert-Bakel	50%	200	3%
10	Extra uitvoerings- of programma kosten verbonden partij -Blink	50%	200	3%
	Totaal grote risico's (maximaal gevolg)		4.870	
	Overige risico's (maximaal gevolg)		3.505	
	Totaal alle risico's (maximaal gevolg)		8.375	

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 8,375 miljoen) ongewenst is. De risico's zullen zich immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang manifesteren.

Toelichting:

In de tabel wordt de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit aangegeven, verbonden aan de mate van betrouwbaarheid van de simulatie. De grafiek toont de verdeling van de kansen en totale financiële gevolgen.

Uit de grafiek en de bijbehorende tabel volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 2,66 miljoen (benodigde weerstandscapaciteit).

Risico's grondexploitatie

Voor de risico-inventarisatie van de grondexploitaties is een separate risicoanalyse opgesteld bij de grondnota 2025. Uit deze analyse volgt dat om de risico's voor de grondexploitaties te kunnen opvangen een reserve benodigd is van € 3,91 miljoen om met een zekerheidsmarge van 90% de geïnventariseerde risico's af te kunnen dekken.

Kengetallen financiële positie

In het streven naar meer transparantie, verbetering van het inzicht in de financiële positie en voor de vergelijking met andere gemeenten worden zowel in de begroting als jaarrekening een set van financiële kengetallen opgenomen. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of balans. De kengetallen zijn het uitgangspunt voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente Laarbeek.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art.11 lid 2d) bepaalt dat gemeenten een set van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in deze paragraaf.

De op te nemen kengetallen zijn: schuldquota leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Signaleringswaarden

De provincie hanteert, voor het verkrijgen van een goed en uniform beeld, signaleringswaarden die afkomstig zijn uit de stresstest voor 100.000+ gemeenten. Daarbij moet benadrukt worden dat door de provincie aan deze categorieën geen kwalificatie is gegeven, omdat normering in eerste instantie aan de gemeente zelf is. Gemeente Laarbeek heeft geen eigen normering bepaald en hanteert hiervoor de onderstaande tabel.

In de tabel hieronder is te zien tot welke signaleringswaarden gehanteerd worden en in welke categorie (A, B of C) deze vallen.

Kengetal		Categorie A	Categorie B	Categorie C
1a	Netto schuldquote zonder correctie doorgeleende gelden	<90%	90-130%	>130%
1b	Netto schuldquote met correctie doorgeleende gelden	<90%	90-130%	>130%
2	Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
3	Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
4	Structurele exploitatieruimte	Begroting >0%	Begroting 0%	Begroting <0%
5	Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

Uitkomsten Laarbeek

In onderstaande tabel zijn de uitkomsten voor Laarbeek afgezet tegen de signaleringswaarden zoals de provincie die hanteert. Onderaan deze paragraaf wordt een relatie gelegd tussen de kengetallen en worden opvallende zaken toegelicht.

Kengetal		Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
		2024	2025	2026	2027	2028	2029
1a	Netto schuldquote zonder correctie doorgeleende gelden	-9%	-5%	23%	25%	35%	36%
1b	Netto schuldquote met correctie doorgeleende gelden	-9%	-5%	23%	25%	35%	36%
2	Solvabiliteitsratio	65%	74%	68%	67%	58%	57%
3	Grondexploitatie	12%	1%	2%	2%	0%	0%
4	Structurele exploitatieruimte	8%	6%	-1%	-2%	-11%	-4%
5	Belastingcapaciteit	86%	90%	97%	97%	97%	97%

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Waar is het voor?

Deze indicatoren brengen in beeld in hoeverre de netto schulden zich verhouden tot de totale baten (inkomsten) van de gemeente. Hoe hoger het percentage, hoe meer externe financiering de gemeente heeft aangetrokken om de activiteiten (investeringen) te financieren. Hoe lager het percentage is, hoe gunstiger de financiële positie.

Hoe werkt het?

De netto schuldquote wordt volgens een vaste formule berekend:

De netto schuldquote = (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%

A Vaste schulden	(conform artikel 46 BBV)
B Netto vlottende schuld	(conform artikel 48 BBV)
C Overlopende passiva	(conform artikel 49 BBV)
D Financiële activa	(conform artikel 36 lid d, e en f)
E Uitzettingen < 1 jaar	(conform artikel 39 BBV)
F Liquide middelen	(conform artikel 40 BBV)
G Overlopende activa	(conform artikel 40a BBV)
H Totale baten	(conform artikel 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36, onderdelen b en c, van het BBV).

Toelichting op ratio ontwikkeling

De twee kengetallen laten een lichte verslechtering zien maar nog steeds in categorie A. De schulden stijgen (voornamelijk de vlottende schuld neemt toe) maar ook de totale baten dalen door de afname van de rijksfinanciering. Hierdoor verslechteren de ratio's.

Solvabiliteitsratio

Waar is het voor?

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Met andere woorden: of ze alles kan betalen en of er voldoende geld beschikbaar is.

Hoe lager de solvabiliteit, hoe minder eigen vermogen de organisatie heeft om eventuele tegenvallers op te vangen of om te investeren.

Hoe werkt het?

Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves: zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves. Ook het resultaat uit het overzicht van baten en lasten (het rekeningresultaat) is hier onderdeel van.

A Eigen vermogen (volgens artikel 42 BBV)

B Balanstotaal

Solvabiliteit (A/B) x 100%.

Toelichting op ratio ontwikkeling

Het kengetal daalt de komende jaren. Dit komt door een lichte daling van de bestemmingsreserves maar voornamelijk door het verwachte jaarlijkse tekort vanaf begroting 2028 en 2029 wegens het tekort aan rijksfinanciering. De ratio blijft in categorie A meerjarig.

Grondexploitatie

Waar is het voor?

De grondexploitatie kan een hoge impact hebben op de financiële positie van de gemeente. Indien gemeenten leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor een (toekomstige woningbouwproject) hebben wij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Wanneer de grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt een gemeente relatief gering risico. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld.

Hoe werkt het?

Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten (ingevolge artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage.

Als een formule:

A Niet in exploitatie genomen gronden

B Bouwgrond in exploitatie

C Totale baten

De grondexploitatie ((A+B)/C) x 100%

Toelichting op ratio ontwikkeling

Het kengetal ontwikkelt zich positief. Het aantal exploitaties gaat in de toekomst afnemen waarbij er naar verwachting een piek is in de verkopen in 2026. Met de verkopen daalt de boekwaarde van de ‘gronden in exploitatie’. Er worden niet veel nieuwe grondexploitaties toegevoegd waardoor het in 2029 afloopt naar 0. Daarnaast worden in de toekomst ook weer grondexploitaties toegevoegd die langer doorlopen dan 2029 waardoor de ratio zal veranderen. Bijvoorbeeld de grondexploitatie centrumontwikkeling Lieshout is in oktober 2025 geopend. Deze is nog niet verwerkt in de begroting 2026.

Structurele exploitatieruimte

Waar is het voor?

Een begroting waarvan de vaste inkomsten en de vaste uitgaven over meerdere jaren niet veranderen en ongeveer even hoog zijn, is evenwichtiger en zekerder dan een begroting waarin de inkomsten en uitgaven per jaar in hoogte en aard verschillen. Bijvoorbeeld doordat er in het ene jaar inkomsten uit een verkoop zijn en er het jaar daarna niet. Dan is de begroting door de jaren heen afhankelijk van verschillende éénmalige zaken en daarmee zijn er meer onzekerheden.

Dit kengetal geeft hierdoor aan welke structurele exploitatieruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen.

Hoe werkt het?

Om het structurele exploitatieoverschot te kunnen berekenen, wordt gekeken naar het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves en deze worden vergeleken met (gedeeld door) de totale baten (zie artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage.

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Over het algemeen geldt dus als richtlijn: hoeveel hoger het kengetal structurele exploitatieruimte, hoeveel gunstiger dit is voor de gemeente. Als streefwaarde geldt voor gemeente Laarbeek voor dit kengetal een waarde >=0.

Als een formule:

A Totale structurele lasten

B Totale structurele baten

C Totale structurele toevoegingen aan de reserves

D Totale structurele onttrekkingen aan de reserves

E Totale baten

De structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) x 100%

Toelichting op ratio ontwikkeling

De structurele exploitatieruimte laat een verslechtering zien door de begrote tekorten en de daling van de totale baten door het tekort aan rijksfinanciering. Afhankelijk van de financiering van het rijk wordt dit ratio mogelijk weer aangepast.

De ratio ontwikkelt hierdoor naar categorie C omdat meerjarig de structurele lasten hoger zijn dan de baten. Dit blijft een uitdaging voor de komende jaren om te komen tot een sluitende begroting als er geen duidelijkheid komt over voldoende rijksmiddelen.

Belastingcapaciteit

Waar is het voor?

Deze indicator geeft inzicht in de hoogte van de woonlasten (belastingdruk) in de gemeente Laarbeek die vergeleken wordt met het landelijke gemiddelde. Zo kan vergeleken worden met eerdere jaren en andere gemeenten. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het is de bevoegdheid van uw raad met welke omvang de belastingen worden verhoogd.

Hoe werkt het?

Onder de woonlasten wordt verstaan het totaal van:

- OZB;
- rioolheffing;
- reinigingsheffing.

Hiervoor wordt een referentiewoning gekozen met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten van een meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 en uit te drukken in een percentage.

A OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde

B Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde

C Afvalstoffenheffing voor een gezin

D Eventuele heffingskorting

E Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)

F Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1. Het Coelo publiceert ieder jaar deze lasten in de Atlas van de lokale lasten.

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden t.o.v. landelijke gemiddelde (E/F) x 100%.

Toelichting op de ratio ontwikkeling

Het kengetal verbeterd naar categorie A waarna deze meerjarig stabiel blijft. De stabiliteit komt ook omdat er geen toekomstig meerjarig beeld is van de gemiddelde woonlasten.

Het kengetal bedraagt meerjarig 97% Hiermee kan geconcludeerd worden dat de totale woonlasten voor een gezin met een woning met gemiddelde WOZ-waarde in gemeente Laarbeek in 2026 lager zijn ten opzichte van het landelijk gemiddelde T-1 (het ijkpunt voor het maximaal te heffen belastingtarief).

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De paragraaf betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen bevat de volgende kapitaalgoederen:
- wegenbeleid
- bruggen en vlonders
- bermen en sloten
- openbare verlichting
- riolering
- waterbeheer
- groenbeleids- en groenstructuurplannen
- bomen
- natuurterreinen, landschapsinrichting en bossen
- speelplekken
- gemeentelijke gebouwen

Van bovengenoemde kapitaalgoederen wordt aangegeven:
a het beleidskader
b ontwikkelingen
c de vertaling van financiële consequenties voor in de begroting

Beleidskader

Voor de instandhouding van kapitaalgoederen wordt veelal gewerkt met beheerplannen. In de beheerplannen wordt het meerjarig onderhoudsprogramma en de daarbij behorende financiële middelen vastgelegd.

De volgende beheerplannen gelden nu:

Beheerplan	Jaar vaststelling
Gebouwen	
Beheerplan bruggen en vlonders 2020 gemeente Laarbeek	2020
Gemeentelijke gebouwen	2025
Groen	
Bomenbeleidsplan Laarbeek (2013) en bomenvervangingsplan Laarbeek (2020)	2013
Groenbeheerplan	2023
Beheerplan natuurterreinen, Beheerplan landschapselementen en Bosbeheerplan	2016
Speelplekkenplan	2021
Riool & water	
Beheerplan bermen en sloten	2010
Water- en Rioleringsprogramma (WRP) Laarbeek 2025-2029	2025
Waterbeheerplan	2021
Wegen & openbare verlichting	
Beleidsplan: Licht in de openbare ruimte 2018	2017
Wegenbeleid gemeente Laarbeek 2024	2024

Bermen en sloten

Beleidskader

In 2010 werd het beleidsplan bermen en sloten door de gemeenteraad vastgesteld. Dit beleid is vervolgens vertaald in een beheerplan. Door het onderhoud van bermen en sloten te combineren is een efficiencyvoordeel behaald. Bovendien kunnen er voor minder geld meer bermen ecologisch worden beheerd. Voor het slotenonderhoud geldt een maaifrequentie van één keer per jaar onder de voorwaarde dat de andere aangelande (eigenaar met grond langs de sloot) het slootmaaisel ontvangt en zorgt voor verwerking.

Ontwikkelingen

Voor 2026 en 2027 maken we gebruik van de verlengopties van het huidige bestek voor het onderhoud aan bermen en sloten. Dit bestek werd in 2024 aanbesteed voor een periode van 2 jaar, met 2× een verlengingsoptie van 1 jaar. Op dit moment is het niet noodzakelijk aanpassingen in het beheer óf in het beleid met betrekking tot bermen en sloten door te voeren.

Financiën

Onderdeel	Rekening	Meerjarenbegroting			
	2024	2026	2027	2028	2029
Exploitatie	270	233	233	233	233

Bomen

Beleidskader

In 2013 heeft u het Bomenbeleidsplan vastgesteld. In het Bomenbeleidsplan zijn de belangrijkste bomenstructuren in onze gemeente benoemd en wat het beleid daarvoor is. Er zijn spelregels opgenomen hoe wij in onze gemeente omgaan met het kappen van bomen en hoe er gecompenseerd moet worden. Ook wordt op het beheer en onderhoud van de gemeentelijke bomen ingegaan. Dit voeren wij planmatig en gestructureerd uit waardoor wij op een goede wijze invulling geven aan de wettelijke zorgplicht.
In 2020 heeft u het bomenvervangingsplan vastgesteld. Dit plan voorziet in het structureel en planmatig vervangen van bomen. In 2023 heeft u het Groenbeheerplan 2023 vastgesteld. Hierin zijn ook enkele beleidswijzigingen voor het bomenbeleid en -beheer meegenomen. Het Bomenbeleidsplan blijft onverkort van kracht, maar is op onderdelen herzien via het Groenbeheerplan 2023. In de Omgevingsvisie Kernen (2025) zijn de groenstructuurkaarten geactualiseerd. Dat geldt ook voor de bomenstructuren in de kernen.

Ontwikkelingen

Onderdeel van de beleidswijzigingen die opgenomen zijn in het Groenbeheerplan 2023 is het aanwijzen van toekomstbomen. We streven naar het opstellen van een projectplan hiervoor in 2026.

Financiën

Onderdeel	Rekening	Meerjarenbegroting			
	2024	2026	2027	2028	2029
Exploitatie	639	389	394	398	402
Mutatie voorzieningen	-92				

Bruggen en vlonders

Beleidskader

Op 6 oktober 2020 stelden burgemeester en wethouders het 'Beheerplan bruggen en vlonders 2020' vast. Dit plan beschrijft op welke wijze de gemeente Laarbeek de komende jaren invulling geeft aan het beheer, onderhoud en de vervanging van de bruggen en vlonders die eigendom zijn van de gemeente.

Ontwikkelingen

In 2026 worden activiteiten in het kader van beheer en onderhoud uitgevoerd. Bovendien wordt in 2026 het beheerplan bruggen en vlonders herzien.

Financiën

Onderdeel	Rekening	Meerjarenbegroting			
	2024	2026	2027	2028	2029
Exploitatie	666	46	46	46	46

Gemeentelijke gebouwen

Beleidskader

Op 8 mei 2025 heeft de gemeenteraad het Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan Gemeentelijke Gebouwen Laarbeek 2025-2034 vastgesteld.
Het Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan (DMJOP) is een strategisch plan dat naast het reguliere onderhoud (klein & groot) van vastgoed ook duurzame maatregelen integreert (routekaart verduurzaming). Het doel van dit plan is om de technische staat van een gebouw op peil te houden, de veiligheid te waarborgen, en de levensduur van installaties te verlengen. Verder richt het zich op het verduurzamen van het gebouw en het verminderen van de CO_2-uitstoot. De planning wordt jaarlijks geactualiseerd op werkelijke uitgaven en nieuwe inzichten.

Ontwikkelingen

Het onderhoud van de brede scholen loopt via een aparte voorziening. De meerjarenplanning dateert van 2022 en is in 2025 herzien. Het nieuwe plan loopt van 2026 tot en met 2029. We onderzoeken nog of de onderhoudsvoorziening voor brede scholen in stand gehouden moet worden of dat we dit voortaan via de exploitatie laten verlopen.

Financiën

Onderdeel	Rekening	Meerjarenbegroting			
	2024	2026	2027	2028	2029
Exploitatie	1.482	1.822	1.747	2.043	2.062
Mutatie voorzieningen	-5	191	23	-200	-218

Groenbeleids- en groenstructuurplan

Beleidskader

De gemeenteraad heeft in 2023 het Groenbeheerplan vastgesteld. In het groenbeheerplan is vastgelegd hoe de omvorming van het openbaar groen ter verhoging van de biodiversiteit, de leefbaarheid en het klimaatadaptiever maken van de openbare ruimte vormgegeven wordt. Er wordt gewerkt met een viertal groentypen met elk hun eigen onderhoudsniveau. Het groenbeheerplan 2023 bevat daarnaast ook een aantal beleidswijzigingen ten opzichte van het Groenbeleids- en groenstructuurplan uit 2011. Dat plan is nog steeds van toepassing met inachtneming van de wijzigingen uit het Groenbeheerplan 2023.

Ontwikkelingen

Voor het groenonderhoud is er een overeenkomst met Senzer. Zowel Senzer als de gemeente Laarbeek lopen tegen een aantal knelpunten aan m.b.t. het groenonderhoud en de gemaakte afspraken. Het jaar 2026 geldt als een overgangsjaar waarbij we in goed overleg met Senzer bekijken welk onderhoud Senzer nog doet en waar we gezamenlijk een andere oplossing voor zoeken om zo goed mogelijk de afgesproken beeldkwaliteit te behalen. Tegelijkertijd bereiden we ons voor op een nieuwe aanbesteding voor het groenonderhoud vanaf 2027 en welke rol Senzer daarin krijgt.

Financiën

Onderdeel	Rekening	Meerjarenbegroting			
	2024	2026	2027	2028	2029
Exploitatie	1.358	1.549	1.579	1.609	1.639

Natuurterreinen, landschapselementen en bossen

Beleidskader

Voor de diverse groengebieden in het buitengebied van onze gemeente zijn een aantal beheerplannen opgesteld. Voor de gemeentelijke bosgebieden geldt het bosbeheerplan (2016), voor de overige natuurterreinen is het beheerplan natuurterreinen Laarbeek (2022) van toepassing. In het beheerplan landschapselementen (2016) worden de eindbeelden en onderhoudsmaatregelen voor een 75-tal landschapselementen omschreven. Het gaat dan om houtwallen, zandpaden, poelen en dergelijke. Voor de uitvoering van de diverse werkzaamheden hebben wij in 2022 een zesjarige beheerovereenkomst met Bosgroep Zuid-Nederland afgesloten.

Ontwikkelingen

In 2025 is het grote nieuwe natuurgebied "'t Gulden Land" aangelegd en opgeleverd. Voor dit nieuwe natuurgebied zal in 2026 een beheerplan worden opgesteld en wordt het onderhoud ook ondergebracht in de beheerovereenkomst met Bosgroep Zuid-Nederland.

Financiën

Onderdeel	Rekening	Meerjarenbegroting			
	2024	2026	2027	2028	2029
Exploitatie	253	289	289	289	289

Openbare verlichting

Beleidskader

Het beleidsplan ‘Licht in de openbare ruimte 2018’ beschrijft de totale openbare ruimte: niet alleen de openbare verlichting maar ook de verlichting van bedrijven(terreinen), monumenten en dergelijke. Gekozen is om de openbare verlichting binnen een planperiode van 12 jaar geheel te vervangen door Ledverlichting en de openbare verlichting voor een groot gedeelte te voorzien van telemanagement. Met deze verduurzaming geven we uiting aan de ambities die Laarbeek heeft op het gebied van duurzaamheid. Elk jaar wordt een investeringsplan opgesteld en wordt krediet aan de raad gevraagd.

Ontwikkelingen

Op basis van een actuele inschatting kunnen de gereserveerde kredieten voor volledige verledding van de openbare verlichting naar beneden worden bijgesteld, zonder gevolgen voor het behalen van de verduurzamingsdoelen binnen de openbare verlichting. Financieel is dit reeds verwerkt in de kadernota 2026.
Ook in 2026 zal een deel van de bestaande openbare verlichting worden vervangen door LED.

Financiën

Onderdeel	Rekening	Meerjarenbegroting			
	2024	2026	2027	2028	2029
Exploitatie	332	401	410	418	428

Riolering

Beleidskader

In het najaar van 2025 heeft het college het 'Water- en Rioleringsprogramma (WRP) Laarbeek 2025-2029' vastgesteld. Hierin beschrijven we hoe wij als gemeente omgaan met onze wettelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater. Daarnaast wordt ingegaan op de zorg voor het oppervlaktewater met een functie in de waterketen en de invloed van klimaatverandering op de waterketen en hoe we daarmee omgaan. Het WRP beschrijft ook de systematiek die de hoogte en ontwikkeling van de rioolheffing beschrijft. De feitelijke tarieven worden jaarlijks door de gemeenteraad vastgesteld in de belastingverordening.

Ontwikkelingen

In 2026 wordt uitvoering gegeven aan het WRP. In 2027 evalueren we de financiële paragraaf en volgen eventuele bijstellingen.

Financiën

Onderdeel	Rekening	Meerjarenbegroting			
	2024	2026	2027	2028	2029
Exploitatie	1.691	1.588	1.622	1.723	1.841
Mutatie voorzieningen	-310	478	522	473	398

Speelplekken

Beleidskader

Het in 2021 vastgestelde speelruimteplan ziet toe op het structureel aanpassen en vervangen van speelplekken in Laarbeek binnen een tijdsbestek van 20 jaar.

Ontwikkelingen

Ook in 2026 geven we invulling aan het bij het speelruimteplan behorende beheer- en uitvoeringsplan.

Financiën

Onderdeel	Rekening	Meerjarenbegroting			
	2024	2026	2027	2028	2029
Exploitatie	78	118	123	127	132
Mutatie voorzieningen	-17	-3	-3	-3	-3

Waterbeheer

Beleidskader

Het 'Waterbeheerplan 2021' werd op 24 juni 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. Dit plan vormt de basis voor het beheer en onderhoud van de waterelementen in Laarbeek. Op 6 juli 2023, bij het vaststellen van de kadernota 2024, verhoogde de gemeenteraad de bijbehorende budgetten, op basis van de inzichten van dat moment.

Ontwikkelingen

In 2026 wordt het waterbeheerplan herzien, op basis van de huidige inzichten. Bovendien worden enkele waterpartijen uitgebaggerd.

Financiën

Onderdeel	Rekening	Meerjarenbegroting			
	2024	2026	2027	2028	2029
Exploitatie	165	112	112	112	112
Mutatie voorzieningen	-263	141	-167	139	-167

Wegenbeleid

Beleidskader

Het 'Wegenbeleid gemeente Laarbeek 2024' werd op 12 oktober 2023 vastgesteld door de gemeenteraad. Dit beleid vormt de basis voor de wijze waarop het verhardingenbeheer in de gemeente Laarbeek wordt uitgevoerd. Bij het vastgestelde kwaliteitsniveau B (Basis) worden de wegen ‘heel en veilig’ onderhouden, conform de landelijke standaard. Gelijktijdig zijn de financiële middelen beschikbaar gesteld om de verhardingen op het vastgestelde kwaliteitsniveau te houden.

Ontwikkelingen

Gezien de noodzaak tot structurele financiële ombuigingen werd in de Kadernota 2026 vastgelegd dat het budget ‘incidenteel onderhoud wegen’ structureel wordt verlaagd met € 50.000. Met ingang van 2026 wordt echter wel ½ fte buitendienst ingezet voor kleinschalig onderhoud wegen. Hierdoor zal een groter deel van de meldingen openbare ruimte worden opgelost door onze eigen buitendienst.

Financiën

Onderdeel	Rekening	Meerjarenbegroting			
	2024	2026	2027	2028	2029
Exploitatie	2.014	2.335	2.337	2.337	2.337
Mutatie voorzieningen	16	-219	-219	-219	150

4.4 Financiering

Algemeen

De paragraaf 'financiering' bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte (BBV, artikel 13).

Risicobeheer

Om de financiële risico's zo goed mogelijk te beheersen, is het belangrijk om aandacht te schenken aan de kwalitatieve ontwikkeling van de treasuryfunctie. Als gevolg van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) hebben gemeenten twee instrumenten ingevoerd:

1. Treasurystatuut;
2. Paragraaf financiering.

Treasurystatuut

Hierin wordt een nadere invulling gegeven aan het wettelijk kader. Het statuut bevat de beleidsuitgangspunten voor het uitvoeren van de treasuryfunctie.

De volgende regelgeving heeft betrekking op de financieringsfunctie van de gemeente:

- Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).
- Ministeriële regeling ‘Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden’ (Ruddo).
- Financieringsregeling huisvesting ambtenaren.
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
- Regeling schatkistbankieren decentrale overheden.

Paragraaf financiering

Deze paragraaf wordt opgenomen in zowel de begroting als de rekening en biedt hiermee informatie over de uitvoering van treasurytaken.

Het rijk heeft de kasgeldlimiet, renterisiconorm en een drempelbedrag schatkistbankieren ingesteld om risico’s die te maken hebben met herfinanciering van leningen in te perken. Deze drie elementen worden in de volgende alinea’s nader toegelicht.

Financiering

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan wat het maximale bedrag is dat de gemeente aan kort geld (looptijd korter dan 1 jaar) mag aantrekken. De kasgeldlimiet 2026 bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal, dus 8,5% van ±€ 76,8 miljoen is ±€ 6,5 miljoen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft aan welk deel van de langlopende leningen (looptijd langer dan 1 jaar) afgelost mag worden. De renterisiconorm 2026 bedraagt 20% van het begrotingstotaal, dus 20% van ±€ 76,8 miljoen is ±€ 15,4 miljoen.

Drempelbedrag schatkistbankieren

Om de staatsschuld te beperken moeten gemeenten tijdelijk overtollige, liquide middelen aanhouden in de schatkist bij het Rijk of uitzetten bij medeoverheden.
Om het cashmanagement van de gemeenten niet te verstoren mogen de gemeenten een relatief beperkt positief saldo op de bankrekeningen aanhouden.
Gemiddeld per kwartaal mag dit saldo niet meer zijn dan een vastgesteld drempelbedrag.

Het drempelbedrag schatkistbankieren 2026 bedraagt 2% van het begrotingstotaal, dus 2% van ±€ 76,8 miljoen is ±€ 1,5 miljoen.

Financieringsbehoefte

De financieringsbehoefte 2026 is een afgeleide van de liquiditeitsprognose. In het verleden werd deze prognose incidenteel gemaakt. Op het moment dat sprake was van het aantrekken van een langlopende geldlening werd de noodzaak gezien van een liquiditeitsbegroting omdat uit een dergelijke begroting af te lezen is:

1. wat de omvang van de lening zou moeten zijn, en
2. wat de looptijd van de lening zou moeten zijn.

Met de verplichting om in begroting en jaarrekening te rapporteren over de financieringsbehoefte zal meer structurele aandacht gegeven worden aan het samenstellen van een liquiditeitsbegroting.

Rente(toerekening)

Bij het berekenen van het renteresultaat van het taakveld 'Treasury' in de begroting 2026 is rekening gehouden met de volgende componenten:

bedragen x € 1.000	Begroting 2026 Lasten	Baten	Saldo
Externe rentelasten en -baten	-109	158	49
-/- Rente aan de grondexploitatie			
Saldo rentelasten en -baten			*49*
Rente over voorzieningen	-65		-65
Saldo bespaarde rente			*-65*
Aan taakvelden toe te rekenen rente			**-16**
Aan taakvelden toegerekende rente	13		13
Aan taakvelden toegerekende rente			*13*
Aan taakvelden toegerekende rente			**13**
Saldo taakveld Treasury			-4

Overzicht omslagrente

Onderstaand volgt een overzicht van de berekening van de omslagrente voor de begroting 2026.

Berekening Omslagrente		Begroting 2026
a	externe rentelasten over de korte en lange financiering	
	- korte financiering (tot 1 jaar)	
	financieringstekort (rekening courant)	109
	- lange financiering (vanaf 1 jaar)	
	leningen o/g	0
b	externe rentebaten	
	- korte financiering (tot 1 jaar)	-158
	- lange financiering (vanaf 1 jaar)	0
	totaal door te rekenen externe rente	-49
c	rente die aan grondexploitatie moet worden doorberekend	
	rentekosten grondexploitatie	0
	restant nog door te rekenen externe rente	-49
d1	rente dotatie eigen vermogen	0
d2	rente dotatie voorzieningen	65
	contante voorziening wachtgeld voorm.bestuurders	0
	door te rekenen interne rente	16
e	werkelijk aan taakvelden doorgerekende rente	13
f	renteresultaat taakveld Treasury (+ = voordeel / - = nadeel)	-3
	Omslagrente begroting 2026	0,02%

4.5 Bedrijfsvoering 2026

Organisatieontwikkeling

Wij werken continu aan een toekomst bestendige organisatie die ons flexibeler maakt om te kunnen blijven inspelen op maatschappelijke opgaven. Daarnaast is er specifiek aandacht voor een goed ambtelijk-bestuurlijk samenspel. In de organisatieontwikkeling hebben we aandacht voor de balans tussen ambities, beschikbare capaciteit en kwaliteit. Dit doen we met behulp van een concernplan en teamplannen.

In 2026 blijven we zetten op de ontwikkeling van projectmatig werken. De eerste stappen zijn in 2025 gezet, onder andere door het introduceren van een toolkit en het geven van trainingen. We zetten verder in op de vertaling naar en inbedding van projectmatig werken in de dagelijkse praktijk. Projectmatig werken vraagt niet alleen om heldere structuren en instrumenten, maar ook om gedragsverandering, leiderschap, eigenaarschap en onderlinge afstemming. Met als doel dat projectmatig werken de standaard manier van werken is. Projectmatig werken helpt ons om het werk effectief en efficiënt uit te voeren en integraal te werken.

De coördinatoren worden gefaciliteerd in een verdere verdieping van kennis en vaardigheden om hun teams te begeleiden bij de doorontwikkeling. Het opleidingstraject voor coördinatoren zal in 2026 doorlopen waarin o.a. aandacht wordt besteed aan de teamontwikkeling, inzicht in groepsdynamieken en hoe de gezamenlijke effectiviteit van de teams te vergroten.

In onze strategische personeelsontwikkeling zetten we in op het goede gesprek voeren met onze medewerkers en een arbo- en vitaliteitsbeleid dat aansluit op goed werkgeverschap. Dit met de visie: vitaliteit, werkplezier en wendbaarheid van medewerkers dragen bij aan het duurzaam behalen van onze organisatiedoelen. Met onze missie: vitaal in beweging.

Daarnaast werken we continue aan een moderne bedrijfsvoering. In 2026 ronden we de implementatie van ons financieel systeem af. Hierin worden ook de bijbehorende werkprocessen tegen het licht gehouden. We starten met de vervanging van ons zaaksysteem (e-Suite door Podium D). De nieuwe systemen zorgen ervoor dat we met de nieuwste technieken en functionaliteiten ons werk kunnen doen. Om dit goed te ondersteunen wordt in 2026 het functioneel beheer van de meest kritische bedrijfsapplicaties gecentraliseerd binnen het intergemeentelijk team ICT-I&A.

Dienstverlening

Laarbeek is een moderne en betrouwbare gemeente. Onze ambitie is duidelijk: inwoners ervaren onze dienstverlening als makkelijk, betrokken en persoonlijk. We doen wat we beloven, communiceren helder en behandelen iedereen met respect. Zo bouwen we samen aan een sterke en toekomstgerichte dienstverlening.

De wereld om ons heen verandert snel. Denk aan digitale ontwikkelingen zoals kunstmatige intelligentie (AI), robotisering en werken in de cloud. Ook komen er nieuwe wetten, zoals de Wet Open Overheid en de Wet digitale toegankelijkheid. Als gemeente gaan we hier zo goed als mogelijk in mee. We volgen slimme voorbeelden van andere gemeenten en leren van wat de VNG ontwikkelt.

In de tweede helft van 2025 stellen we het Programma Dienstverlening 2025–2030 vast. Dit programma geeft richting aan wat we willen bereiken in onze dienstverlening, zowel voor inwoners als binnen onze organisatie. Belangrijke onderwerpen zijn: toegankelijkheid, eenvoud, digitalisering en het centraal stellen van onze inwoners.

Het programma is ook de basis voor het uitvoeringsprogramma Dienstverlening. Daarin staan de projecten en activiteiten waar we de komende jaren aan werken. We kiezen bewust wat we eerst doen en wat later, omdat dienstverlening iedereen in onze organisatie raakt. Iedereen heeft hierin een rol en verantwoordelijkheid.

Informatisering & automatisering

Een goede informatievoorziening is van belang om een gedegen en continu niveau van dienstverlening te bieden. Er zijn steeds veranderende wetgevingen en trends en ontwikkelingen volgen elkaar in een sneltreinvaart op. Deze zijn van invloed op onze (digitale) informatievoorziening.

Informatisering en Automatisering
Het intergemeentelijk team ICT werkt via vijf ontwikkelingslijnen aan een toekomstgerichte ICT-dienstverlening: systeem- en netwerkbeheer, functioneel beheer, informatiemanagement, servicedesk en digitale vaardigheden.

Voor 2026 ligt de focus daarbij op de volgende thema's:
- Uitbesteding systeem- en netwerkbeheer, zodat kwetsbaarheid afneemt en kwaliteit toeneemt;
- Ontwikkeling functioneel beheer, zodat functioneel beheerders een duidelijke rol krijgen en optimaal kunnen inspelen op gebruikersbehoeften;
- Ontwikkelen informatiemanagement;
- Het in kaart brengen van de complete i-architectuur;
- De standaardisatie van gegevensuitwisseling tussen applicaties wordt verder doorgevoerd;
- Toekomstbestendige servicedesk door het invoeren van gestandaardiseerde processen;
- Digitale vaardigheden. Doorontwikkeling van Microsoft 365, effectievere samenwerking en gerichte bewustwordings- en trainingssessies voor eindgebruikers.

Informatiebeveiliging
We zien dat het dreigingsbeeld met betrekking tot informatiebeveiliging aan het veranderen is. De kans dat onze gemeente geraakt wordt door een beveiligingsincident wordt steeds groter. Daarom is op Europees niveau ook een nieuwe wetgeving, De Network and Information Systems Directive 2 (ook wel Cyberbeveiligingswet, CBW), aangenomen. Deze zal in tweede kwartaal 2026 worden geïmplementeerd in de Nederlandse Wetgeving. Dit betekent dat we nog kritischer moeten gaan kijken naar de huidige stand van zaken rondom onze informatiebeveiliging.

Dit gaan we o.a. doen door:
- Uitvoeren risico-analyse van alle kritische processen. Vervolgens worden maatregelen getroffen om de kans of impact van een incident te beperken;
- Plan van aanpak opstellen voor een Security Information and Event Management (SIEM) en Security Operations Center (SOC) zodat we op de hoogte blijven van kwetsbaarheden en maatregelen kunnen treffen;
- Opstellen van een Business Continuity Plan;
- Opstellen of actualiseren van beleidsstukken en processen om aan de Cyberbeveiligingswet te voldoen.

Privacy
De Privacy Officer en Functionaris Gegevensbescherming stimuleren actief de naleving van privacyregels binnen onze organisatie, wat het risicobewustzijn vergroot. Met de invoering van de AI-Act zijn wij verplicht om bij het gebruik van Artificial Intelligence een impact assessment uit te voeren en te bepalen in welke risicocategorie de toepassing valt. Sommige AI-vormen zijn verboden; andere vereisen strikte maatregelen op het gebied van risicomanagement en transparantie. Er is geïnventariseerd welke AI-toepassingen binnen de organisatie worden gebruikt.

Voor 2026 hebben we een aantal aandachtspunten:
- Het opstellen of actualiseren van beleidsstukken, procedures en richtlijnen voor privacy en AI, zoals de datalekprocedure;
- Uitvoeren van de Wpg-audit en DPIA's;
- Organisatiebrede bewustwording blijft een speerpunt, waarbij een e-learningprogramma voor medewerkers zal bijdragen aan kennis en naleving van privacyregels.

Informatiebeheer
In 2026 ligt de focus op de vervangingsopgave van de e-Suite en de migratie naar PodiumD, die eind 2026 gepland staat. PodiumD is ons nieuwe dienstverleningsplatform en zaaksysteem, dat we in samenwerking met Dimpact hebben ontwikkeld. In 2026 treffen we voorbereidingen om deze migratie soepel te laten verlopen. Daarnaast staat er een aanbesteding gepland voor een pre-depot om duurzame opslag van informatie te garanderen. Tot slot gaan we een meerjarenplanning opstellen voor het op orde brengen van de informatiehuishouding. Dit doen we in het kader van de Wet Open Overheid.

Gegevensbeheer
We hebben het beheer van de onze Basis-en kernregistraties goed op orde, dit geldt ook voor onze applicaties.

Begin 2026 is de nieuwe GIS-viewer operationeel waarmee we de organisatie nog beter kunnen voorzien van een combinatie van digitaal kaartmateriaal en data. Daarnaast werken we hard aan de doorontwikkeling van het team waarbij we meer gebruik willen maken van slimme technieken om (Geo)data te analyseren en in zetten voor organisatievraagstukken. We gaan hierbij ook verkennen of er mogelijkheden zijn om datagedreven werken in samenwerking met andere organisaties op te pakken.

Planning & Control

In 2026 gaan we door met het verder verbeteren van de P&C-cyclus. Aan de hand van een strakke detailplanning en bondige documenten willen we de raad tijdig voorzien van relevante informatie. De insteek blijft dat de P&C-cyclus inzichtelijk is voor raadsleden en inwoners én ondersteunend is in de controlerende en kaderstellende rol van de raad.

Personeel

De organisatie staat voor de opgave om voldoende toegerust te blijven om ambities en maatschappelijke taken uit te voeren. Vitaliteit, werkplezier en wendbaarheid worden beschouwd als randvoorwaarden voor succes. Investeren hierin versterkt de gehele organisatie.

De krapte op de arbeidsmarkt maakt het lastig om functies structureel en kwalitatief goed te vervullen. Dit vraagt om flexibiliteit en creativiteit over de inzet van personeel en middelen. Het doel is een toekomstbestendige organisatie die wendbaar is en in staat blijft maatschappelijke opgaven te realiseren.

Strategische personeelsontwikkeling vormt het uitgangspunt. De ontwikkeling van medewerkers wordt verbonden aan de ontwikkeling van de organisatie. Dit gebeurt planmatig en met samenhang.

Managers en coördinatoren hebben hierin een centrale rol. Daarnaast ligt de nadruk op een integrale aanpak van arbo, vitaliteit en goed werkgeverschap.

Speerpunten 2026:
- Het goede gesprek: structureel inzetten op dialoog als basis voor ontwikkeling en eigenaarschap;
- Arbobeleid en vitaliteit: nadruk op preventie, versterking en duurzame inzetbaarheid;
- Een helder functiehuis HR21: invoering voor meer duidelijkheid, structuur en loopbaanperspectief.

Binnen de intergemeentelijke samenwerking tussen de gemeenten Laarbeek en Gemert-Bakel is de volgende verdeling van teams gemaakt:
- Gemeente Gemert-Bakel: team ICT-I&A en team Personeelsadministratie (PSA);
- Gemeente Laarbeek: team Financieel Beheer, team Informatiebeleid en Privacy (IB&P), team HR.

Binnen de Peelgemeenten werken we samen op het gebied van regionale arbeidsmarktstrategie. Hierin leggen we de focus op de volgende onderwerpen:
- Peelbanen.nl voor een aantrekkelijk regionaal werkgeversprofiel
- Talentontwikkeling en gezamenlijk opleiden
- Interne mobiliteit bevordering om medewerkers te behouden voor de peelregio
- Samenwerking op het gebied van moeilijk invulbare functies

Medewerkers van de intergemeentelijke teams werken voor twee gemeenten en zijn in dienst conform de verdeling.

Naast de bovenstaande samenwerking zijn werkzaamheden en taken uitbesteed aan verschillende verbonden partijen. Denk hierbij aan onder andere de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB), de BelastingSamenwerking Oost-Brabant (BSOB) en de Gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten.

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gepresenteerd van de personele formatie die inzicht geeft in de personele bezetting en de bijbehorende personeelslasten per organisatieonderdeel.

Organisatiestructuur Begroting 2026	Formatie (fte)	Loonsom (x € 1.000)
Griffie	1,89	211
Secretaris (gemeentesecretaris)	1,00	165
Afdeling Bedrijfsvoering en Staf	52,46	5.209
Afdeling Leefomgeving	57,53	5.492
Afdeling Samenleving	37,21	3.346
Totaal	150,09	14.423

Rechtmatigheid

In 2025 wordt, net als vorig jaar, een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen bij de jaarrekening door het college van Burgemeester en Wethouder. Hierbij wordt extra aandacht gevestigd op de adviezen uit de accountantscontrole (interim-controle) en eventuele opmerkingen of verbeteringen vanuit de gemeenteraad.

In de jaarrekening over boekjaar 2025 zal de rechtmatigheidsverantwoording van het college opgenomen worden en zal tevens een toelichting hierop plaats vinden in de paragraaf Bedrijfsvoering.

In de rechtmatigheidsverantwoording geeft het college van B&W aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. De externe accountant geeft een controleverklaring met een oordeel over getrouwheid inclusief getrouwheid over de rechtmatigheidsverantwoording van het college van B&W.

Tot slot heeft de gemeenteraad eerder besloten over de rechtmatigheidsverantwoording waaronder de reikwijdte en verantwoordingsgrens (raadsvergadering van 20 mei 2021 en raadsvergadering van 2 oktober 2025). Vanaf 2025 is de verantwoordingsgrens (zowel voor de accountant, als voor rechtmatigheid voor de gemeente) gewijzigd naar 2% van de totale lasten. De 2% is tevens het totaal van zowel fouten als onzekerheden. Hiervoor zijn vanaf 2025 dus geen separate grenzen meer. Bij de jaarrekening 2025 (in 2026) worden de meest recente wijzigingen en richtlijnen van de BBV gehanteerd.

4.6 Verbonden partijen 2026

Het begrip verbonden partij is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en is in artikel 1 lid b BBV als volgt gedefinieerd: ‘Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.’
Onder bestuurlijk belang wordt verstaan (artikel 1 lid d BBV): ‘Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.’ Onder financieel belang wordt verstaan (artikel 1 lid c BBV): ‘een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.’

Hieronder is weergegeven een overzicht van publiek- en privaatrechtelijke rechtspersonen waarin de gemeente Laarbeek participeert, die begrepen kunnen worden onder de noemer verbonden partijen.

Beleidsuitgangspunten

Het inzichtelijk maken van de verbonden partijen is om twee redenen van belang.

De eerste reden is dat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan blijven doen. De gemeente geeft een mandaat aan de verbonden partij.

De tweede reden betreft de kosten, het budgettaire beslag en de financiële risico’s, die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Het aangaan van banden met verbonden partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Verbindingen met derden zijn een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren. De huidige verbonden partijen hebben allemaal een historische bestaansgrond. Bij nieuwe deelnemingen zullen we bij de besluitvorming door de raad de publieke taak expliciet aan de orde stellen op grond van visie en doelstellingen van de deelneming.

Daarnaast is er in 2024 gestart met de verdere uitwerking van de samenwerkingsagenda met een raadswerkgroep de afronding en uitwerking zal ook in 2025 plaats vinden. De uitkomsten van dit traject kunnen ook van invloed zijn op de manier waarop wij omgaan met de verbonden partijen in onze P&C producten. Indien dit van toepassing is zal dit ook in 2025 worden verbeterd en aangepast in onze P&C producten.

Overzicht verbonden partijen

Gemeenschappelijke regeling

Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)	*bedragen x € 1.000*
Partners	Waterschap Aa en Maas, Waterschap De Dommel, gemeente Asten, Bernheze, Boekel, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek, Maashorst, Oss, Someren
Openbaar belang	Binnen het werkveld heffingen en WOZ meerwaarde creëren in termen van kwaliteitsverbetering, verbetering van de dienstverlening aan inwoners, vermindering van kwetsbaarheden en besparing op uitvoeringskosten.
Bestuurlijke betrokkenheid	Onze gemeente heeft één zetel in het Algemeen Bestuur.
Eigen Vermogen 1-1-2025	1.212
Eigen Vermogen 31-12-2025	Nog niet bekend
Vreemd Vermogen 1-1-2025	19.546 (waaronder 17.716 “Nog af te dragen ontvangsten”)
Vreemd Vermogen 31-12-2025	Nog niet bekend
Resultaat 2024	
Bijdrage Laarbeek	476 (Begroting 2026, excl. BTW)
Risico's	· Een te hoge belasting van key-spelers en hun eventuele uitstroom · Risico’s rondom informatiebeveiliging · Te snelle groei van BSOB als organisatie · Voorgenomen wetswijziging Algemene wet bestuursrecht kan leiden tot behoefte aan extra personeel omdat meer contactmomenten met inwoners worden verwacht
Ontwikkeling	· Groei van de organisatie door toetreding van Waterschap De Dommel per 1 januari 2026 · Aandacht voor uniformering en maximale efficiëntie met het oog op de financiële positie van de deelnemers

Blink	*bedragen x € 1.000*
Partners	Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Nuenen c.a. en Someren, Son en Breugel en Pre-Zero
Openbaar belang	Het in regionaal verband op professionele wijze zorgdragen voor gemeentelijke uitvoeringstaken op het vlak van de inzameling, sortering, vermarkting en (eind)verwerking van (grondstoffen in) grof en fijn huishoudelijke afvalstoffen, de gladheidsbestrijding en de reiniging van de openbare ruimte van de deelnemende gemeenten.
Bestuurlijke betrokkenheid	Onze gemeente heeft één zetel in het Algemeen Bestuur.
Eigen Vermogen 1-1-2025	0
Eigen Vermogen 31-12-2025	Nog niet bekend
Vreemd Vermogen 1-1-2025	11.570
Vreemd Vermogen 31-12-2025	Nog niet bekend
Resultaat 2024	
Bijdrage Laarbeek	2.081 (Begroting 2026)
Risico's	De inrichting van Blink maakt dat alle dienstverlening via doorbelasting op de deelnemende gemeenten wordt afgewikkeld. - Benodigde organisatieontwikkeling (strategisch traject Blink) - Verbrandingsbelasting en verwerkingstarieven 2025 nog niet bekend - Het schommelen van opbrengsttarieven - Aanlevering van hoeveelheid tonnages in de huis-aan-huisinzameling en milieustraten - Inzetbaarheid van personeel (krapte op de arbeidsmarkt) - Veroudering materieelpark Blink - Huisvesting Blink
Ontwikkeling	Diverse ontwikkelingen blijven de komende jaren merkbaar van invloed: - Toenemende omvang dienstverlening Blink - Verdere professionalisering van de bedrijfsvoering - Toename kosten voor lonen (marktconform maken van inschaling van uitvoerend personeel om de continuïteit van dienstverlening te borgen) - Inkoop, inhuur en inflatie - Verhoging olie- en brandstofprijzen - Verduurzamen inzamelvoertuigen - Huisvesting Blink

Gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten	*bedragen x € 1.000*
Partners	Asten, Deurne, Gemert-Bakel en Someren
Openbaar belang	Uitvoering van gemeentelijke taken op het terrein van Wmo, Jeugd en BMS ten behoeve van de deelnemende gemeenten. (BMS = Bijzondere bijstand, Minimavoorzieningen, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, Inburgering en aanverwante wet- en regelgeving, waaronder de uitvoering van de Regeling gehandicaptenparkeerkaarten en de Regeling Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang)
Bestuurlijke betrokkenheid	Onze gemeente levert twee bestuursleden voor het Algemeen Bestuur en één bestuurslid voor het Dagelijks Bestuur.
Eigen Vermogen 1-1-2025	1.017
Eigen Vermogen 31-12-2025	677.000
Vreemd Vermogen 1-1-2025	19.597
Vreemd Vermogen 31-12-2025	19.098
Resultaat 2024	
Bijdrage Laarbeek	3.471
Risico's	De inrichting van GR Peelgemeenten maakt dat alle dienstverlening via doorbelasting op de deelnemende gemeenten wordt afgewikkeld. In de begroting 2025 is een paragraaf “Weerstandsvermogen en risicobeheersing” opgenomen. De risico’s van de GR Peelgemeenten beperkt, omdat het een uitvoeringsorganisatie betreft. De voornaamste risico’s die zijn in de risico-inventarisatie opgenomen: ·Ziekteverzuim ·Beveiliging van data/privacy ·Kwetsbaarheid organisatie op gebied van bedrijfsvoeringstaken. ·Juridische risico’s (overschrijden termijnen als gevolg van onvoldoende capaciteit).
Ontwikkeling	De Gemeenschappelijke Regeling (GR) Peelgemeenten bouwt in 2026 voort op de ontwikkelingen die in 2021 zijn gestart met de koersagenda 'Samenwerken door Samen Werken', welke in 2026 een vervolg krijgt in de Koersagenda 2025-2030. Daarbij vormen diverse Rijksakkoorden zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), Integraal Zorgakkoord (IZA) en Hervormingsagenda jeugd de kern van samenwerking voor de maatschappelijke uitdagingen in onze regio. In 2026 is er sprake van een aantal ontwikkelingen, zoals: - De doorontwikkeling van het programmabureau krijgt vervolg voor een toekomstbestendig programmabureau waarmee ze regionaal de ontwikkelingen naar aanleiding van de IZA, GALA en Hervormingsagenda Jeugd kunnen faciliteren; - Verdere impact van de koersagenda op de inwoners monitoren; - De nieuwe aanbesteding voor huishoudelijke hulp introduceren; - Ontdubbelen van bijzondere bijstand uitrollen.

GGD Brabant Zuidoost	*bedragen x € 1.000*
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
Openbaar belang	De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg (AZ).
Bestuurlijke betrokkenheid	Onze gemeente heeft één zetel in het algemeen bestuur en één zetel in het dagelijks bestuur.
Eigen Vermogen 1-1-2025	7.746
Eigen Vermogen 31-12-2025	5.650 (raming)
Vreemd Vermogen 1-1-2025	29.551 (waarvan voorziening 2.753)
Vreemd Vermogen 31-12-2025	27.808 (raming) waarvan voorziening 2.895
Resultaat 2024	
Bijdrage Laarbeek	1.071,77
Risico's	GGD heeft actief risicomanagement ontwikkeld, waarbij elk trimester aandacht wordt geschonken aan de ontwikkeling in de risico's. De belangrijkste risico's die genoemd worden in de programmabegroting 2025 zijn: - Toenemende arbeidsmarktkrapte - Het risico dat er zich beveiligingsproblemen voordoen - De Corona-, M-Pox en Oekraïne-crises maken duidelijk dat rampen en pandemieën een enorme impact op de werkzaamheden van de GGD kunnen hebben. De aanwezige algemene reserves (voor programma publieke gezondheid en programma Ambulancezorg) vallen binnen de vastgestelde bandbreedte en is hierdoor voldoende om de risico's op te vangen.
Ontwikkeling	-Gevolgen van Covid-19 en versterking van pandemische paraatheid - Naar een sluitende aanpak in de openbare geestelijke gezondheidszorg - Versterken van ambulancezorg als onderdeel van de acute zorgketen - Diverse ontwikkelingen in de jeugdgezondheidszorg - Gevolgen van de schaalsprong in Brabant-Zuidoost - Overige ontwikkelingen: o Zorgakkoorden en een regionale preventie infrastructuur o Kansrijke start o Nu niet zwanger o Seksuele gezondheid o Forensische geneeskunde o Toezicht op de kwaliteit van voorschoolse educatie o Het rijksvaccinatieprogramma o Duurzaamheid en planetaire gezondheid

Metropool Regio Eindhoven	*bedragen x € 1.000*
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre
Openbaar belang	Samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant. Het takenpakket is vastgelegd in artikel 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Metropool Regio Eindhoven.
Bestuurlijke betrokkenheid	Onze gemeente heeft één zetel in het Algemeen Bestuur. Het bestuur van de Metropoolregio Eindhoven bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter.
Eigen Vermogen 1-1-2025	20.597
Eigen Vermogen 31-12-2025	
Vreemd Vermogen 1-1-2025	22.149
Vreemd Vermogen 31-12-2025	
Resultaat 2024	
Bijdrage Laarbeek	408 Bestaat uit 135 regionale opgave, 88 brainport development, 59 stimuleringsfonds en 126 RHCe
Risico's	De belangrijkste risico's zijn door de MRE in kaart gebracht. Dit betreft: Landgoed Gulbergen: doelvermogen eeuwigdurende nazorg is ontoereikend. Risico is hoog, kans is heel klein MRE: Op de uitbreiding van taken in het samenwerkingsakkoord 2023-2026 is de organisatie MRE wat betreft personeel en middelen niet ingericht. Het risico bestaat dat de beoogde externe financiering niet wordt gerealiseerd. Risico is zeer hoog, kans is 50% MRE: Niet kunnen invullen van vacatures waardoor externe inhuur noodzakelijk is, het risico is hoog, 50% kans. In totaal 1.125 weerstandscapaciteit benodigd.

Ontwikkeling	Er wordt in 2026 verder gewerkt aan het samenwerkingsakkoord 2023-2026, zoals beschreven in het werkprogramma 2025/2026 en begroting 2026. Regionale strategie en samenwerking - Doorontwikkelen regionale samenwerking - Bovenregionale samenwerking - Landgoed Gulbergen Ruimte en Wonen - Doorontwikkeling regionale ontwikkelstrategie 2023-2030 - Versnelling woningbouw en mobiliteit vanuit bestaande plannen Mobiliteit - Regionale strategie mobiliteit - Programmeren regionale mobiliteit - Coördinatie uitvoering – Korte Termijn Aanpakken Energietransitie - Sturing en organisatie programma energietransitie - Energiesysteem - Grootschalige opwek duurzame energie - Gebouwde omgeving/besparing - Warmte Economie - Sturing en organisatie programma Economie - Doorontwikkeling mainport - Versterken vestigingsklimaat Landelijk gebied - Sturing en organisatie Programma Vitale Groene Leefomgeving Vitaal Landelijk Gebied - Inhoud programma Vitaal Landelijk Gebied

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)	*bedragen x € 1.000*
Partners	De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant is een regionale uitvoeringsdienst voor de gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-de-Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre en de provincie Noord-Brabant
Openbaar belang	De Omgevingsdienst is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van het omgevingsrecht en daarmee als uitvoeringsdienst van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan het realiseren en borgen van de door de verantwoordelijke overheden in de regio Zuidoost-Brabant aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving.
Bestuurlijke betrokkenheid	Het bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. Onze gemeente heeft één zetel in zowel het Algemeen Bestuur als het Dagelijks Bestuur.
Eigen Vermogen 1-1-2025	4.183
Eigen Vermogen 31-12-2025	3.739
Vreemd Vermogen 1-1-2025	4.907
Vreemd Vermogen 31-12-2025	4.885
Resultaat 2024	
Bijdrage Laarbeek	1.709
Risico's	Grootste risico’s: - Te lage productiviteit, niet veroorzaakt door ziekteverzuim - Niet kunnen beschikken over voldoende en gekwalificeerd personeel, zowel vast als inhuur - - Toenemende regeldruk vanuit rijksoverheid In mindere mate: - Ransomware - Onvoldoende kennis door druk op opleidingsuren en opleidingsbudget - Ziekteverzuim en doorbetaling loonkosten - Onvoldoende heldere scheidslijnen tussen verantwoordelijkheden

Ontwikkeling	Op 16 januari 2025 hebben Rijk, VNG, IPO, Unie van Waterschappen en Omgevingsdienst NL de Samenwerkingsafspraken ondertekend die ertoe strekken dat opvolging wordt gegeven aan de producten en aanbevelingen die in het Interbestuurlijk Programma Versterking stelsel VTH zijn vastgesteld. Het ministerie van I&W heeft de Tweede Kamer daarnaast toegezegd wetgeving voor te bereiden om die afspraken minder vrijblijvend te maken. Op 19 december 2024 heeft het algemeen bestuur opdracht gegeven om hiervoor concrete voorstellen te doen. Op 19 december 2024 heeft het algemeen bestuur ook ingestemd met de Meerjaren ontwikkelaanpak Dit is de uitwerking van de Meerjarenvisie 2023-2027. Naast de producten en aanbevelingen uit het IBP VTH gaat het om ontwikkelopgaven die moeten leiden tot een kwaliteitsverbetering op de uitvoering van de VTHA inclusief de bedrijfsvoering die daarvoor nodig is. De stikstofproblematiek en alle (juridische) ontwikkelingen daaromtrent zijn relevant om te vermelden. Mogelijke effecten van de recente jurisprudentie voor de uitvoering van de VTH-taken worden in beeld gebracht, het is nog niet helemaal duidelijk welk effect deze ontwikkelingen gaan hebben.

Samenwerkingsovereenkomst Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant 2017-2030	*bedragen x € 1.000*
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel. Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Nuenen, Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre
Openbaar belang	Het doel van de samenwerking is het komen tot overeenstemming over het realiseren van projecten om de bereikbaarheid en leefbaarheid van de regio Zuidoost-Brabant, voor zover het grondgebied van partijen bevattend, te verbeteren.
Bestuurlijke betrokkenheid	Periodiek bestuurlijk overleg door middel van: Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit en Innovatie, Stuurgroep Bereikbaarheidsagenda, Bestuurlijk Subregionaal Overleg.
Eigen Vermogen 1-1-2025	Er is geen sprake van eigen vermogen. Alle gebruikte budgetten worden afgerekend met de deelnemers waardoor er geen rekeningresultaten ontstaan.
Eigen Vermogen 31-12-2025	Er is geen sprake van eigen vermogen. Alle gebruikte budgetten worden afgerekend met de deelnemers waardoor er geen rekeningresultaten ontstaan.
Vreemd Vermogen 1-1-2025	Er is geen sprake van vreemd vermogen. Alle gebruikte budgetten worden afgerekend met de deelnemers waardoor er geen rekeningresultaten ontstaan.
Vreemd Vermogen 31-12-2025	Er is geen sprake van vreemd vermogen. Alle gebruikte budgetten worden afgerekend met de deelnemers waardoor er geen rekeningresultaten ontstaan.
Resultaat 2024	
Bijdrage Laarbeek	Jaarlijks betalen we circa € 70.000 aan de gemeente Helmond voor kosten van het programmateam en de regiobrede projecten.
Risico's	Het samenwerkingsverband geeft geen inzage in de prominente risico’s. Risico's zijn nog niet bekend, omdat de besluitvorming over het voorkeurstracé voor snelfietsroute Gemert-Eindhoven nog moet plaats vinden.
Ontwikkeling	In 2026 wordt er onder andere verder gewerkt aan de snelfietsroute Gemert-Eindhoven, de snelfietsroute F58 Tilburg-Beek en Donk en de planstudie N272.

Senzer	*bedragen x € 1.000*
Partners	Asten, Deurne, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Helmond en Someren
Openbaar belang	Het vertrekpunt is dat iedereen mee doet naar vermogen. Dat meedoen is niet vrijblijvend, centraal staat dat dit moet gebeuren vanuit eigen kracht en verantwoordelijkheid van mensen. In de uitvoering is gekozen voor een integrale (sociaal domein brede) aanpak. Niet iedereen heeft voldoende eigen kracht en vermogens om mee te doen. Voor die mensen wordt binnen de mogelijkheden gezocht naar zoveel als mogelijk participeren in de maatschappij.
Bestuurlijke betrokkenheid	Onze gemeente heeft twee zetels in het Algemeen Bestuur en één zetel in het Dagelijks Bestuur.
Eigen Vermogen 1-1-2025	13.730
Eigen Vermogen 31-12-2025	20.128
Vreemd Vermogen 1-1-2025	23.250
Vreemd Vermogen 31-12-2025	24.500
Resultaat 2024	
Bijdrage Laarbeek	Geraamd 2026: 9.015
Risico's	Rijksfinanciering en economische- en arbeidsmarktontwikkeling in relatie tot aantal uitkeringen en corresponderende lasten; Lagere toegevoegde waarde: wegvallen opdrachten en/of druk op tariefstelling; Loon- en prijsontwikkeling die afwijkt van gehanteerde CPB-ramingen; Opname van de opgebouwde verlofrechten in één jaar; Toekomstbestendige bedrijfsvoering; Bedrijfscontinuïteit (fysieke en cybersecurity risico’s); Wegvallen transitievergoeding.
Ontwikkeling	We hebben in deze arbeidsmarktregio een relatief kwetsbare en gemiddelde lagere opgeleide beroepsbevolking en een conjunctuurgevoelige economie. De verwachting is dat de werkloze beroepsbevolking na een periode van daling weer gaat stijgen. Tegelijkertijd zorgen technologische ontwikkelingen voor creatie van nieuwe banen. We zien ook dat de armoede en ongelijkheid de komende jaren toeneemt wat zorgt voor druk op de samenhang in de samenleving. Het leveren van maatwerk en het centraal stellen van de mens en handelen vanuit het eigen perspectief wordt nog belangrijker. Daarnaast zien we een toename van de ontgroening en vergrijzing en neemt de laaggeletterdheid toe. Dit leidt in de regio tot een grotere vraag naar voorzieningen op het gebied van onder andere wonen, inkomen, zorg en onderwijs. Maar ook op het gebied van inburgering vanwege de toenemende taakstelling voor gemeenten om statushouders te huisvesten.

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost	*bedragen x € 1.000*
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
Openbaar belang	De Veiligheidsregio voert namens de 21 deelnemende gemeenten taken uit op het terrein van brandweerzorg, gemeenschappelijke meldkamer, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, ambulancezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.
Bestuurlijke betrokkenheid	Onze gemeente heeft één zetel in het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur van VRBZO bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
Eigen Vermogen 1-1-2025	3.262
Eigen Vermogen 31-12-2025	4.049
Vreemd Vermogen 1-1-2025	29.828
Vreemd Vermogen 31-12-2025	38.548
Resultaat 2024	
Bijdrage Laarbeek	1.466 (bron: begroting 2025)
Risico's	Voor 2026 ziet VRBZO verhoogde risico’s rond het structureel voldoen aan wet- en regelgeving en de continuïteit van de primaire taakuitvoering. In 2024 is vastgesteld dat op onderdelen niet (voldoende) aan wettelijke vereisten en normen wordt voldaan, onder meer bij vakbekwaamheid, personele formatie en informatieveiligheid. Dit vergroot de kans op uitval in paraatheid en op kwaliteitstekorten in crisisbeheersing en brandweerzorg. Ook de personele zorg is een aandachtspunt: een uitgevoerde RI&E laat tekortkomingen zien die extra deskundigheid en middelen vragen. Financieel spelen drie onzekerheden: (1) de uitwerking van een eerder aangekondigde 10% efficiencykorting op de BDuR, waarvan het structurele effect nog onduidelijk is; (2) hogere en blijvend stijgende vervangings- en investeringskosten (materieel, voertuigen en huisvesting) door inflatie, nieuwe operationele eisen en verduurzaming; en (3) de noodzaak tot extra formatie en opleiding om basis op orde te brengen. Daarnaast worden hogere kennis- en adviesniveaus gevraagd door o.a. de Omgevingswet, terwijl budgettaire ruimte beperkt is. De gemeentelijke bijdragen worden in 2026 geïndexeerd (VRBZO hanteert 3,95%), wat lokaal doorwerkt.

Ontwikkeling	VRBZO richt 2026 op het uitvoeren van de bestuurlijke opdracht in drie sporen: voldoen aan wet- en regelgeving, de basis op orde brengen en het opstellen van een nieuw regionaal beleidsplan 2027–2030. Concreet betekent dit: versterken van de primaire processen (extra vrijwilligers en beroepskrachten, intensivering opleiding en oefening met moderne leermethoden), herstel van werkgeversbasis en personele zorg (oplossen RI&E-bevindingen), en een betere beheersing van huisvesting en materieel samen met gemeenten. Tegelijk wordt geïnvesteerd in informatie gestuurde veiligheid (monitoring en signalering), doorontwikkeling van crisisbeheersing conform de Landelijke Agenda (o.a. KCR2-aansluiting) en actualisatie van de investeringsplanning in het licht van hogere duurzaamheids- en inzeteisen. De begroting rekent de effecten van deze eerste uitvoeringsfase door en verwerkt de indexatie van gemeentelijke bijdragen; concept en toelichting zijn in 2025 met de raden gedeeld als zienswijzedocument.

Vennootschappen en coöperaties

BNG Bank N.V.	*bedragen x € 1.000*
Partners	
Openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Bestuurlijke betrokkenheid	Onze gemeente is aandeelhouder en heeft stemrecht tijdens aandeelhoudersvergadering.
Eigen Vermogen 1-1-2025	4.777.000
Eigen Vermogen 31-12-2025	4.777.000 (laatst bekende bron: Jaarverslag 2024)
Vreemd Vermogen 1-1-2025	123.614.000
Vreemd Vermogen 31-12-2025	123.614.000 (laatst bekende bron: Jaarverslag 2024)
Resultaat 2024	
Bijdrage Laarbeek	Laarbeek ontvangt dividend vanwege het aandelenbezit (aantal aandelen 20.709 á € 2,50). Het dividend 2024 is inmiddels in 2025 uitbetaald en bedraagt: 20.709 aandelen x € 2,51 = € 51.979,59
Risico's	In het Jaarverslag 2024 beschrijft de BNG een aantal financiële risico’s op het gebied van: - Krediet - Markt - Liquiditeit
Ontwikkeling	Niet van toepassing.

Brabant Water N.V.	*bedragen x € 1.000*
Partners	
Openbaar belang	De missie van Brabant Water is het winnen, zuiveren, transporteren en leveren van drinkwater van hoge kwaliteit en het leveren van water op maat en water gerelateerde producten en diensten in de gebonden en vrije markt.
Bestuurlijke betrokkenheid	Stemrecht tijdens aandeelhoudersvergadering. Gedurende het begrotingsjaar zal de bestuurlijke betrokkenheid niet wijzigen.
Eigen Vermogen 1-1-2025	716.350
Eigen Vermogen 31-12-2025	716.350 (laatst bekende bron: Jaarverslag 2024)
Vreemd Vermogen 1-1-2025	694.860
Vreemd Vermogen 31-12-2025	694.860 (laatst bekende bron: Jaarverslag 2024)
Resultaat 2024	
Bijdrage Laarbeek	Gemeentelijke bijdrage nihil. Naar verwachting wordt geen dividend ontvangen.
Risico's	In de paragraaf risicomanagement van het jaarverslag 2024 benoemt Brabant Water enkele strategische risico's, zoals; Product: ☐ - Bescherming van de kwaliteit en kwantiteit van de bronnen ☐ - Bedreigingen van de kwaliteit van het drinkwater Assets: ☐ - Leveringszekerheid ☐ - Betrouwbaarheid bezittingen (assets) ☐ - Incidenten en calamiteiten Medewerkers: ☐ - Duurzame inzet ☐ - Krapte arbeidsmarkt ☐ - Arbeidsverzuim ☐ - Sociale veiligheid ☐ - Gezond en veilig werken Systemen: ☐ - Digitalisering ☐ - Betrouwbaarheid informatievoorziening ☐ - Transitie naar SAP4Hana Financiën: ☐ - Negatieve kasstromen en dalend weerstandsvermogen ☐ - Planning en controlcyclus ☐ - Fraude Diverse wet- en regelgeving
Ontwikkeling	Voor 2025 wordt een resultaat verwacht dat hoger zal zijn dan dat van 2024. Dit is nodig om de toenemende investeringsuitgaven te kunnen dragen en in lijn met de ophoging van de WACC (=kengetal: gewogen gemiddelde kostenvoet van het kapitaal).

Grondexploitatiemaatschappij De Hoge Regt B.V.	*bedragen x € 1.000*
Partners	-
Openbaar belang	De grondexploitatiemaatschappij is een samenwerkingsverband tussen BPD Vastgoed en de gemeente Laarbeek met als doel het ontwikkelen van een bouwterrein voor de bouw van 230 woningen.
Bestuurlijke betrokkenheid	Stemrecht tijdens aandeelhoudersvergadering. Directie van de onderneming bestaat uit één medewerker van onze gemeente en één medewerker van BPD Vastgoed.
Eigen Vermogen 1-1-2025	-119
Eigen Vermogen 31-12-2025	
Vreemd Vermogen 1-1-2025	1.456
Vreemd Vermogen 31-12-2025	
Resultaat 2024	
Bijdrage Laarbeek	Geen bijdrage, gemeente is partner in de grondexploitatiemaatschappij. Partner voor 50%
Risico's	De risico's zijn vergelijkbaar met andere grondexploitaties. Een gebiedsontwikkeling met een private partner die mede-eigenaar is, zoals deze, vergroot de expertise en verdeelt de risico's.
Ontwikkeling	Het project de Hoge Regt is opgesplitst in een westelijk en een oostelijk plandeel. Het oostelijk deel is in fase 2. Het westelijk plandeel is woonrijp gemaakt, de laatste woningen zijn zo goed als klaar. Fase 2 wordt momenteel uitontwikkeld. De loods in het gebied is inmiddels gesloopt, de steenuil heeft een alternatief woongebied ter beschikking. En wordt bouwrijp gemaakt. BPD start met een eerste deel van 18 woningen, die alle verkocht zijn.

Stichtingen en verenigingen

Coöperatieve vereniging Dimpact	*bedragen x € 1.000*
Partners	Assen, Bodegraven-Reeuwijk, Borger-Odoorn, Borne, Coevorden, Culemborg, Deventer, Duiven, Emmen, Enschede, Gemert-Bakel, Groningen, Haarlemmermeer, Hoorn, Horst aan de Maas, Kampen, Landsmeer, Leeuwarden, Leidschendam-Voorburg, Losser, Maashorst, Noordoostpolder, Oldambt, Oldenzaal, Olst-Wijhe, Oost-Gelre, Raalte, Roermond, Rotterdam, Tiel, Twenterand, Utrechtse Heuvelrug, Velsen, Venray, Voorne aan zee, Vught, Waterland, West-Betuwe, Westervoort, Zaanstad, Zevenaar, Zwolle
Openbaar belang	In de coöperatieve vereniging Dimpact werken gemeenten samen om de publieke (digitale) dienstverlening naar de inwoners te verbeteren. Dimpact voert regie namens haar leden. Uitgangspunt daarbij is ontwikkeling van, voor en door lidgemeenten.
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeenten hebben allen een gelijke stem in de samenwerking.
Eigen Vermogen 1-1-2025	703
Eigen Vermogen 31-12-2025	Niet bekend
Vreemd Vermogen 1-1-2025	7.567
Vreemd Vermogen 31-12-2025	Niet bekend
Resultaat 2024	
Bijdrage Laarbeek	294
Risico's	Beperkt tot de jaarbijdrage door uitgesloten aansprakelijkheid.
Ontwikkeling	Nadere toelichting resultaat: In de ALV van 2024 is besloten € 2.203.000 van het eigen vermogen aan te wenden voor het tijdelijk financieren van het programma Beyond23. Uiterlijk eind 2027 is de financiering afgelost en is het eigen vermogen weer volledig aangezuiverd. Daarnaast is besloten om voor de jaren 2025 tot en met 2027 een jaarlijks bedrag van € 150.000 uit het eigen vermogen beschikbaar te stellen voor Beyond23. Er is geen extra bijdrage van de gemeente benodigd Overige ontwikkelingen: Dimpact richt zich in 2026 op het migreren van de 20 e-Suite gemeenten naar PodiumD. Dit is het nieuwe platform voor digitale dienstverlening. De vervangingsopgave van de eSuite heeft daarbij voorrang, zodat gemeenten in 2027 klaar zijn om dit uit te zetten. Alle 6 PodiumD-producten moeten klaar zijn om in het gemeentelijke IT-landschap ingezet te kunnen worden. Het migreren en succesvol implementeren van de PodiumD-producten is een verantwoordelijkheid van gemeenten. Dat bereidt Dimpact maximaal voor. Daarbij gaat het niet alleen om de techniek werkend te krijgen, maar ook het meenemen van aangesloten gemeenten. In 2026 heeft Dimpact een concreet en integraal werkend PodiumD, waarmee we een goede basis hebben neergezet om onze dienstverlening continu te kunnen verbeteren.

Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	*bedragen x € 1.000*
Partners	De 21 regiogemeenten werken in het Veiligheidshuis samen met politie, maatschappelijke en justitiële organisaties.
Openbaar belang	Het faciliteren van personeel en organisatie van het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost (artikel 2-a van de Statuten)
Bestuurlijke betrokkenheid	Onze gemeente heeft één zetel in het Algemeen Bestuur.
Eigen Vermogen 1-1-2025	832
Eigen Vermogen 31-12-2025	Niet bekend
Vreemd Vermogen 1-1-2025	308
Vreemd Vermogen 31-12-2025	Niet bekend
Resultaat 2024	
Bijdrage Laarbeek	9
Risico's	Voor 2026 liggen de belangrijkste risico's bij het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost op het vlak van wet- en privacycompliance door de implementatie van de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (WGS), het bijbehorende besluit en de Wet PARTA. Het actualiseren van convenanten, het uitvoeren van audits, het trainen van medewerkers en de benodigde ICT-aanpassingen brengen risico's met zich mee op doorlooptijd, kwaliteit en kosten. Daarnaast neemt de complexiteit van casuïstiek toe, waarbij in sommige gevallen de casusregie onvoldoende is belegd en interventies bij zorgmijders met onbegrepen gedrag ontoereikend blijken. In combinatie met een krappe arbeidsmarkt blijft de continuïteit kwetsbaar. Ook de financiële positie staat onder druk omdat landelijke bijdragen niet geïndexeerd worden terwijl loonkosten en nalevingskosten stijgen en de toekomst van specifieke Rijksmiddelen na 2027 onzeker is. Tot slot kan het realiseren van een uniform aanmeldproces in de regio vertragen door de benodigde afstemming met gemeenten en ketenpartners, waardoor tijdelijk risico bestaat op versnippering in de aanmeldroutes.
Ontwikkeling	De focus in 2026 ligt op het volledig implementeren en borgen van de wettelijke kaders WGS, BGS en PARTA, inclusief de invoering van nieuwe werkprocessen en de structurele inzet van het systeem PGAx met partnertoegang. Daarnaast wordt gewerkt aan de verdere uniformering van het aanmeldproces om tot één loket en een eenduidige triage te komen, zodat professionals sneller en beter worden ondersteund. Ook zet het zorg- en veiligheidshuis in op het versterken van regionale netwerken rond personen met onbegrepen gedrag en het verbeteren van interventies om escalatie te voorkomen. In het verlengde daarvan wordt de samenwerking rond nazorg voor ex-gedetineerden en de doorontwikkeling van het programma Preventie met Gezag geïntensiveerd, met aandacht voor doorstroom en heldere regie. Tegelijkertijd wordt de professionalisering van het werkgeverschap verder vormgegeven door het terugdringen van detacheringen, het behouden en opleiden van gekwalificeerd personeel en het bestendigen van de organisatie als zelfstandig werkgever.

Stichting Bizob	*bedragen x € 1.000*
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Boxmeer, Cranendonck, Deurne, Eersel, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Laarbeek, Nuenen, Oirschot, Reusel- De Mierden, Sint Anthonis, Someren, Son en Breugel, Uden, Valkenswaard, Veldhoven, Vught, Waalre, Brainport Development, Dienst Dommelvallei, Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten, Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking A2 gemeenten, GGD Brabant Zuidoost, KempenPlus, MijnGemeenteDichtbij, Omgevingsdienst Zuidoost Brabant, Omgevingsdienst Brabant Noord, Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost, Werkorganisatie Cuijk Grave Mill en Sint Hubert.
Openbaar belang	Het ondersteunen van de deelnemende gemeenten bij het uitvoeren van diverse inkoopacties.
Bestuurlijke betrokkenheid	Onze gemeente heeft één zetel in het bestuur en één afvaardiging in de Vergadering van Aangeslotenen.
Eigen Vermogen 1-1-2025	1.832
Eigen Vermogen 31-12-2025	600
Vreemd Vermogen 1-1-2025	359
Vreemd Vermogen 31-12-2025	Nog niet bekend
Resultaat 2024	
Bijdrage Laarbeek	175
Risico's	De aangesloten gemeenten en publieke organisaties zijn aansprakelijk voor eventuele exploitatietekorten.
Ontwikkeling	

4.7 Grondbeleid 2026

In deze begroting is de financiële vertaling opgenomen van de grondexploitaties zoals bekend was (en gepubliceerd is) bij de Jaarrekening 2024. Tussentijds heeft er geen actualisatie of bijstelling van de grondexploitaties plaatsgevonden.

Grondnota 2026 (Jaarrekening 2025)
De eerstvolgende actualisatie van de grondexploitaties vindt tegelijk met de behandeling van Jaarrekening 2025 plaats, te weten in de Grondnota 2026. In de Grondnota 2026 en de bijbehorende bijlagen vindt u onder andere de ontwikkelingen in de grondexploitaties, de financiële vertaling van die ontwikkelingen op grondexploitatieniveau en ook op portefeuilleniveau. Ook de resultaten van de nieuwe Monte Carlo risicoanalyse en de gevolgen voor de reserve Grondexploitatierisico zijn daarbij verwerkt.

Monte Carlo risicoanalyse
De Monte Carlo risicoanalyse zal tevens worden meegenomen in de risicoparagraaf van deze begroting.

4.8 Wet open overheid 2026

Sinds 1 mei 2022 is de Wet open overheid (hierna afgekort met WOO) van kracht. De WOO heeft als doel de transparantie en toegankelijkheid van overheidsinformatie te vergroten. Zo zijn burgers beter geïnformeerd en meer betrokken bij het bestuur. In de eerste fase heeft de gemeente Laarbeek, in samenwerking met Gemert-Bakel, de minimale vereisten van de WOO succesvol geïmplementeerd. De rest van de informatiecategorieën van artikel 3.3 van de WOO zullen naar verwachting in 2026 in werking treden. Om hier tijdig aan te voldoen en ervoor te zorgen dat de gemeente Laarbeek volledig compliant is met deze regelgeving, gaan we verder waar we in de afgelopen jaren gebleven zijn. In 2025 zijn we gestart met een project om de invoering van passieve en actieve openbaarmaking te realiseren. Het doel van het project is tweedelig:

- Invoering van de WOO: De gemeente voldoet aantoonbaar en tijdig aan alle WOO-eisen voor passieve en actieve openbaarmaking. Transparantie en openheid zijn verankerd in processen én de houding en het gedrag van medewerkers.
- Daarnaast willen we onze kernwaarde ‘wij zijn open’ verankeren: Een van de vier kernwaarden van onze organisatie is 'wij zijn open'. Met dit project willen we deze kernwaarde concreet maken, zowel intern als naar onze inwoners toe. Door transparantie en openheid te bevorderen, streven we ernaar een cultuur van vertrouwen en samenwerking te creëren binnen onze gemeente.

Dankzij het project zullen we alle verplichte informatiecategorieën volgens de gestelde termijnen publiceren. We gaan een modern publicatieproces vaststellen dat zowel passieve als actieve publicatie omvat. Eind 2026 zijn onze gemeentelijke processen en systemen aangepast om actieve publicatie te ondersteunen. Tot slot hebben we deze veranderingen geborgd bij onze collega’s door een bewustwordingscampagne.

Het op orde brengen van de informatiehuishouding, wat een onderdeel is van de WOO, wordt opgepakt binnen team informatievoorziening van afdeling bedrijfsvoering.

5. Financiële begroting

In de financiële begroting wordt nader inzicht gegeven in de volgende onderdelen:

- Overzicht van de baten en lasten
- Financiële positie
- Overzicht per taakveld

5.1 Overzicht van baten en lasten

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Lasten	-76.066	-72.597	-76.004	-71.149
Burger en bestuur	-7.662	-7.837	-7.909	-7.781
Veiligheid	-2.642	-2.342	-2.375	-2.375
Woon- en leefklimaat	-12.029	-12.683	-17.814	-13.450
Economie en werkgelegenheid	-6.537	-2.561	-769	-310
Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	-35.086	-34.923	-34.680	-34.663
Financiën en bedrijfsvoering	-12.110	-12.251	-12.457	-12.569
Baten	75.478	70.995	68.269	67.930
Burger en bestuur	6.588	6.787	6.855	6.651
Veiligheid	471	141	141	141
Woon- en leefklimaat	1.665	1.665	1.665	1.665
Economie en werkgelegenheid	6.714	2.368	442	8
Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	6.748	6.706	6.951	6.951
Financiën en bedrijfsvoering	53.292	53.327	52.215	52.513
Saldo van baten en lasten	-588	-1.603	-7.734	-3.219
Storting in reserves	-714	-623	-872	-995
Onttrekking aan reserves	1.194	1.949	7.203	2.820
Gerealiseerd resultaat	-109	-277	-1.403	-1.394

Uitgangspunten

In de nu voorliggende begroting zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd voor 2026 met bijbehorend meerjarenperspectief 2027-2029:

1. De basis van het meerjarenperspectief is de gewijzigde begroting 2025 waarbij de raadsbesluiten zijn verwerkt tot en met de raadsvergadering van 2 oktober 2025. Daarmee zijn tevens de Kadernota 2026 en de Financiële rapportage 2025 in deze ramingen verwerkt.

2. In de begroting 2026 is in het meerjarenperspectief 2027-2029 uitgegaan van een constant loon- en prijspeil in zowel de uitgaven als inkomsten (o.a. de berekening van de Uitkering Gemeentefonds).

3. De loonindexering voor ambtelijke salarissen wordt toegepast conform de laatst bekende cao Gemeenten.

4. De prijsindexering van alle overige geraamde uitgaven en inkomsten vindt (tenzij andere contractuele afspraken) plaats met +2,1%.

5. Bij de samenstelling van de Subsidiestaat 2026 worden de volgende indexeringen toegepast:
   - loonindex: +2,0% (cfm Voorjaarsnota 2025: 'loonvoet sector overheid' voor 2026)
   - prijsindex: +2,1% (cfm Voorjaarsnota 2025: 'netto materiële consumptie' voor 2026)

6. De Subsidiestaat 2026 (zie bijlage) wordt samen met de begroting 2026 vastgesteld en de gevolgen hiervan zijn in gemeentelijke begroting verwerkt.

7. Prognose aantal woonruimten:

1-1-2025	10.072 woonruimten	werkelijk
1-1-2026	10.157 woonruimten	(+ 85 woonruimten)
1-1-2027	10.506 woonruimten	(+349 woonruimten)
1-1-2028	10.747 woonruimten	(+241 woonruimten)
1-1-2029	10.986 woonruimten	(+239 woonruimten)

   De geraamde ontwikkeling van het aantal woonruimten is het resultaat van de recent geactualiseerde woningbouwprognose van onze gemeente.

8. Prognose aantal inwoners:

1-1-2025	23.316 inwoners	werkelijk
1-1-2026	23.486 inwoners	(+170 inwoners)
1-1-2027	24.184 inwoners	(+698 inwoners)
1-1-2028	24.666 inwoners	(+482 inwoners)
1-1-2029	25.144 inwoners	(+478 inwoners)

   Uitgangspunt bij deze inwonersprognose is de ontwikkeling van het aantal woonruimten met een gemiddelde bezetting van 2 inwoners per woonruimte.

9. De volgende rentepercentages worden gehanteerd:

- voorzieningen o.b.v. contante waarde:	3%
- financieringsmiddelen bij financieringsoverschot:	1,5%
- financieringsmiddelen bij financieringstekort:	3%
- nieuwe investeringen:	2%

10. De toename van de opbrengst uit onroerende zaakbelastingen wordt in verband met nieuw- en verbouw gerelateerd aan de geraamde ontwikkeling woonruimten vermenigvuldigd met de gemiddelde WOZ-waarde vermenigvuldigd met ozb-tarief woningen eigenaar 2025.
Dit resulteert in de volgende gemiddelde autonome stijging van de ozb-opbrengst:

2026	€ 36.000
2027	€ 147.000
2028	€ 101.000
2029	€ 101.000

De autonome stijging van de ozb-opbrengst van niet-woningen wordt buiten beschouwing gelaten.

11. Bij de doorrekening van de hoogte van het gemeentefonds wordt o.a. rekening gehouden met de volgende ontwikkelingen:
- de gevolgen van de meicirculaire 2025 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK);
- de ontwikkeling van het aantal inwoners;
- de ontwikkeling van het aantal woonruimten;
- methode constante lonen en prijzen voor de periode 2027-2029.

De begroting 2026 is gebaseerd op de uitkomsten van de meicirculaire 2025, niet de septembercirculaire 2025. De meicirculaire is de basis voor het beoordelen of de begroting 2026 structureel sluitend is. Over de uitkomsten van de septembercirculaire wordt de raad afzonderlijk geïnformeerd via een raadsinformatiebrief.

12. Voor incidentele onvoorziene lasten is de volgende financiële ruimte opgenomen:

- budgetbevoegdheid raad	€ 15.000
- budgetbevoegdheid college	€ 45.000

13. De opslag voor de overhead wordt op een consistente wijze toegerekend aan relevante taakvelden, gebaseerd op de toegeschreven directe personeelskosten. Het opslagpercentage overhead voor de begroting 2026 bedraagt 153,19%.

Incidentele baten en lasten

Onderstaand overzicht geeft een specificatie van de geraamde incidentele baten en lasten over de periode 2026 tot en met 2029.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
LASTEN	705.724	433.724	103.724	209.118
Programma 1 - Burger en bestuur				
Bij de gemeenteraadsverkiezingen 2026 worden kosten gemaakt voor een aantal incidentele activiteiten, zoals beëdiging, installatie en introductie nieuwe raad.	19.000			
Programma 2 - Veiligheid				
Om te kunnen voldoen aan de weerbaarheidsopgave wordt voorgesteld om in 2026 een projectleider in te huren. Deze zal o.a. worden ingezet voor de aanpak van ondermijning en publieke weerbaarheid. In 2026 wordt onderzocht of de inzet een structureel karakter moet krijgen om de slagkracht tegen de ondermijnende criminaliteit te versterken.	25.000			
Programma 3 - Woon- en Leefklimaat				
De bijdrage bereikbaarheid Brainport wordt beschikbaar gesteld aan MRE waarbij onttrekking plaatsvindt uit de hiervoor gevormde bestemmingsreserve 'MRE Bereikbaarheidsmaatregelenpakket'.	50.000	50.000	50.000	190.000
Intensief wordt samengewerkt in de Peel-regio in het grotere geheel van de MRE-regio om de ruimtelijke ordeningsvraagstukken in de komende jaren goed in te kunnen vullen. Om met elkaar goed standpunten te bepalen en ons deel daarin als Peelgemeenten ook de projecten en opgaven te realiseren waar we samen en iedere gemeente individueel voor staan, investeren we gezamenlijk in de professionalisering van de samenwerking, waaronder de aanstelling van een programmamanager voor de Peelgemeenten voor de duur van 3 jaar (2024 t/m 2026).	56.000			

In de woningbouwopgave willen we een versnelling doorvoeren. Dat doen we door de komende 2 jaren het budget voor de flexibele schil te verhogen. Dit budget wordt in 2026 en 2027 uit incidentele middelen verhoogd met € 250.000. Voor een versnelling is niet alleen extra menskracht nodig. De bouwketen (de interne disciplines die samenwerken aan de woningbouwopgave, van initiatief tot realisatie) willen we verder versterken. En ook onderzoeken we waar er aanpassingen in de werkwijze mogelijk en nuttig zijn om de versnelling door te voeren. Daarbij kunt u onder meer denken aan het prioriteren van ruimtelijke initiatieven en aan procesoptimalisatie (het verkorten van het planproces door processtappen waar mogelijk parallel - en niet volgordelijk - te zetten). De doorlooptijd van processen zal worden gemonitord zodat kan worden vastgesteld of een en ander daadwerkelijk tot een versnelling leidt.	250.000	250.000		
Programma 5 - Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs				
Bij geen aansluiting bij de regionale servicedesk Social Return, moet de wettelijke verplichting op social return op een andere wijze ingevuld worden. Dat wordt gedaan binnen inkooptrajecten via PSO-certificering. Ter voorbereiding op een eigen PSO-certificering van de organisatie is incidenteel budget benodigd.	5.000			
Stichting Dorpshuizen Laarbeek (SDL) zit in een fase van hervorming waarbij de begrote bijdrage in de exploitatie op basis van "inkoop" vanuit de gemeente moet worden gedaan in tegenstelling tot het verstrekken van subsidie. Om de hervorming verder gestalte te geven heeft het bestuur van SDL tijd nodig om te hervormen waarbij hoge kosten langer doorlopen.	80.000	80.000		
Huur en bijkomende kosten van een noodlokaal voor 45 leerlingen bij OBS De Driehoek. Deze tijdelijke voorziening is vooruitlopend op het permanente uitbreidingsverzoek wat het schoolbestuur heeft gedaan en eveneens is opgenomen in het IHP.	53.724	53.724	53.724	19.118
Programma 6 - Financiën en bedrijfsvoering				
Het betreft implementatiekosten van het nieuw financieel systeem.	29.500			
Budget voor projectleiding invoering nieuw dienstverleningsplatform PodiumD.	60.000			
Budget voor organisatieontwikkeling door te werken aan een toekomstbestendige organisatie die ons flexibel maakt om te kunnen blijven inspelen op maatschappelijke opgaven.	50.000			

Budget voor het uitvoeringsplan voor de technische omzetting van het huidige verouderde functieboek naar HR-21.	27.500

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
BATEN	-50.000	-50.000	-50.000	-190.000
Programma 3 - Woon- en Leefklimaat				
De bijdrage bereikbaarheid Brainport wordt beschikbaar gesteld aan MRE waarbij onttrekking plaatsvindt uit de hiervoor gevormde bestemmingsreserve 'MRE Bereikbaarheidsmaatregelenpakket'.	-50.000	-50.000	-50.000	-190.000
SALDO incidentele Baten & Lasten	**655.724**	**383.724**	**53.724**	**19.118**

Structurele reservemutaties

Onderstaand overzicht geeft per programma inzicht in de geraamde structurele onttrekkingen aan reserves en stortingen in de reserves over de periode 2026 t/m 2029.

	Begroting	Meerjarenbegroting		
bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Stortingen in reserves	-55	-55	-55	-55
Woon- en leefklimaat	-55	-55	-55	-55
Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs				
Onttrekkingen aan reserves	720	756	743	750
Burger en bestuur	4	4	4	4
Veiligheid	4	4	4	4
Woon- en leefklimaat	137	173	160	168
Economie en werkgelegenheid				
Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	442	442	442	442
Financiën en bedrijfsvoering	132	132	132	132
Totaal structurele reservemutaties	665	701	688	695

5.2 Financiële positie 2026

In dit hoofdstuk wordt nader inzicht gegeven in de volgende onderdelen:

- Geprognosticeerde balans
- EMU-saldo
- Investeringen
- Financiering
- Reserves & voorzieningen

Geprognosticeerde balans

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording dient elke gemeente een geprognosticeerde begin- en eindbalans van de begrotingsjaren op te nemen. Deze balans geeft meer inzicht in de ontwikkeling van de investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte. Daarnaast wordt deze balans gebruikt om de kengetallen bij de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing te berekenen.

bedragen x € 1.000	balans per 31 december				
ACTIVA	2025	2026	2027	2028	2029
Vaste activa	67.111	88.010	86.574	85.478	83.505
- immateriële vaste activa	428	417	373	539	486
- materiële vaste activa	65.060	85.970	84.578	83.316	81.396
- financiële vaste activa	1.623	1.623	1.623	1.623	1.623
Vlottende activa	7.608	-3.621	-3.456	-2.673	-2.336
- voorraad grondexploitatie	-567	-1.285	-1.120	-337	0
- verliesvoorziening grondexploitatie	-2.336	-2.336	-2.336	-2.336	-2.336
- uitzettingen (looptijd < 1 jaar)	10.511	0	0	0	0
- liquide middelen	0	0	0	0	0
- overlopende activa	0	0	0	0	0
TOTAAL ACTIVA	74.719	84.389	83.118	82.805	81.169

bedragen x € 1.000	balans per 31 december				
PASSIVA	2025	2026	2027	2028	2029
Vaste passiva	74.719	71.516	67.900	59.244	56.124
- algemene reserves	18.177	18.023	17.599	16.782	15.842
- bestemmingsreserves	39.523	39.197	38.296	32.782	31.897
- voorzieningen	9.069	8.396	8.155	7.880	7.635
- vaste schulden (looptijd >1 jaar)	7.950	5.900	3.850	1.800	750
Vlottende passiva	0	12.873	15.218	23.561	25.045
- vlottende schuld (looptijd < 1 jaar)	0	12.873	15.218	23.561	25.045
- overlopende passiva	0	0	0	0	0
TOTAAL PASSIVA	74.719	84.389	83.118	82.805	81.169

EMU-saldo

bedragen x € 1.000		Geraamde realisatie	Begroting	
		2025	2026	2027
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	+	-2.361	-608	-1.602
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	-	7.515	20.898	-1.436
3 Mutatie voorzieningen	+	-1.559	-673	-241
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-	-8.875	-718	165
5 Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-	0	0	0
Berekend EMU-saldo		-2.560	-21.461	-572

Financiering

De financiering bij de gemeente Laarbeek geschiedt conform het treasurystatuut. Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Reserves & voorzieningen

De volgende tabel geeft een overzicht van de ontwikkeling van de diverse reserves en voorzieningen over de periode tot en met 2029.

Verloop van de reserves en voorzieningen
Reserves en voorzieningen lijken op elkaar. Het zijn beide spaarpotten voor toekomstige uitgaven. Er is wel een wezenlijk verschil. Reserves zijn eigen vermogen. Voorzieningen zijn verplichtingen waar de raad niet onderuit kan, vreemd vermogen dus.

Een reserve is een bedrag dat apart is gezet door de raad, maar waar geen directe verplichting voor bestaat. Dat geld kan de gemeente vrij aanwenden. Wanneer een reserve wordt ingezet ter dekking van de kapitaallasten van een investering (activareserves) dan is een reserve niet vrij aanwendbaar (bijvoorbeeld activareserve m.b.t. 'nieuwbouw sporthal').

Reserves worden onderscheiden in de algemene reserve en bestemmingsreserves.

Een voorziening is een apart gezet bedrag voor onvermijdelijke toekomstige uitgaven waarvan tijdstip en omvang niet exact bekend zijn (bijvoorbeeld: onderhoud wegen). Afhankelijk van allerlei omstandigheden zal dat vroeg of laat aan de orde zijn. De voorzieningen worden onderscheiden in onderhoudsvoorzieningen en voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's. De hoogte van de voorzieningen is gebaseerd op onderhoudsplanningen of op actuele berekeningen van de verplichting, het verlies of risico.

Reserves *bedragen x € 1.000*	Saldo ultimo 2025	2026 Dotatie	2026 Onttrek-king	Saldo ultimo 2026	2027 Dotatie	2027 Onttrek-king	Saldo ultimo 2027	2028 Dotatie	2028 Onttrek-king	Saldo ultimo 2028	2029 Dotatie	2029 Onttrek-king	Saldo ultimo 2029
Algemene reserves	18.177		-155	18.023		-424	17.599		-817	16.782		-940	15.842
Algemene reserve	18.177		-155	18.023		-424	17.599		-817	16.782		-940	15.842
Bestemmingsreserves	16.943	714	-319	17.338	623	-769	17.192	872	-5.644	12.421	995	-1.130	12.286
Reserve Budgetoverheveling													
Reserve Volkshuisvesting	490			490			490			490			490
Reserve Mobiliteit	5.457	155	-239	5.372	424	-719	5.077	817	-5.594	301	940	-940	301
Reserve Bomenfonds	100			100			100			100			100
Reserve Accommodatiebeleid	156			156			156			156			156
Reserve Exploitatiebijdrage ruimtelijke plannen	262			262			262			262			262
Reserve Kwaliteitsverbetering buitengebied	2.085	50		2.135	50		2.185	50		2.235	50		2.285
Reserve Omgevingsfonds duurzaamheid	14	5		19	5		24	5		29	5		34
Reserve MRE Bereikbaarheidsmaatregelenpakket	1.112		-50	1.062		-50	1.012		-50	962		-190	772
Reserve Omgevingswet	519		-30	489			489			489			489
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	60			60			60			60			60
Reserve Grondexploitatierisico	6.688	505		7.192	144		7.336			7.336			7.336
Afschrijvingsreserves	22.580		-720	21.859		-756	21.104		-743	20.361		-750	19.611
Afschrijvingsreserves	22.580		-720	21.859		-756	21.104		-743	20.361		-750	19.611
Totaal Reserves	57.700	714	-1.194	57.220	623	-1.949	55.895	872	-7.203	49.563	995	-2.820	47.738

Voorzieningen	Saldo	2026		Saldo	2027		Saldo	2028		Saldo	2029		Saldo
bedragen x € 1.000	ultimo 2025	Dotatie	Onttrek-king	ultimo 2026	Dotatie	Onttrek-king	ultimo 2027	Dotatie	Onttrek-king	ultimo 2028	Dotatie	Onttrek-king	ultimo 2029
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	2.267	2.242	-2.352	2.157	2.243	-1.878	2.522	2.245	-1.961	2.805	2.236	-1.999	3.043
Voorziening Onderhoud gebouwen	355	228	-430	154	228	-262	120	228	-38	310	218	-11	518
Voorziening Onderhoud schoolgebouwen	14	35	-25	24	35	-25	34	35	-25	44	35	-25	54
Voorziening onderhoud waterbeheer	237	172	-313	96	172	-5	263	172	-311	124	172	-5	290
Voorziening onderhoud speelvoorziening	92	59	-56	94	60	-58	97	62	-59	99	63	-60	102
Onderhoudsegalisatievoorzieningen wegen	1.570	1.748	-1.529	1.789	1.748	-1.529	2.009	1.748	-1.529	2.228	1.748	-1.898	2.078
Voorziening verliezen bouwgrondexploitatie	2.336			2.336			2.336			2.336			2.336
Voorziening grondexploitatie Baverdestraat LH	651			651			651			651			651
Voorziening grondexploitatie Klokkengieterij AR	647			647			647			647			647
Voorziening grondexploitatie D'n Hoge Suute MH	472			472			472			472			472
Voorziening grondexploitatie Beekse Akkers	395			395			395			395			395
Voorziening grondexploitatie Mariastraat 18-22 MH	171			171			171			171			171
Voorz. voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.022	65	-150	2.937	65	-150	2.852	65	-150	2.767	65	-150	2.683
Voorziening Wachtgeld/pensioen voorm. B&W	2.159	65	-150	2.074	65	-150	1.989	65	-150	1.905	65	-150	1.820
Voorziening grondexploitatie De Hoge Regt (PPS)	60			60			60			60			60
Voorziening verlofsparen	802			802			802			802			802
Voorzieningen voor derden beklemde middelen	3.780		-478	3.302		-522	2.780		-473	2.307		-398	1.910
Voorziening Egalisatie rioolheffing	3.780		-478	3.302		-522	2.780		-473	2.307		-398	1.910
Totaal Voorzieningen	11.405	2.307	-2.980	10.732	2.308	-2.549	10.491	2.309	-2.584	10.216	2.301	-2.546	9.971

	Saldo	2026		Saldo	2027		Saldo	2028		Saldo	2029		Saldo
bedragen x € 1.000	**ultimo 2025**	Dotatie	Onttrek-king	**ultimo 2026**	Dotatie	Onttrek-king	**ultimo 2027**	Dotatie	Onttrek-king	**ultimo 2028**	Dotatie	Onttrek-king	**ultimo 2029**
Totaal Reserves en Voorzieningen	69.105	3.021	-4.174	67.952	2.931	-4.498	66.386	3.181	-9.787	59.779	3.296	-5.366	57.709

5.3 Overzicht per taakveld

		Begroting 2026		
bedragen x € 1.000		Lasten	Baten	Saldo
1	Burger en bestuur	-7.662	6.588	-1.074
0.1	Bestuur	-2.182	31	-2.151
0.2	Burgerzaken	-1.059	535	-524
7.2	Riolering	-2.192	3.372	1.180
7.3	Afval	-2.229	2.650	421
2	Veiligheid	-2.642	471	-2.171
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-2.026	412	-1.614
1.2	Openbare orde en veiligheid	-616	60	-556
3	Woon- en leefklimaat	-12.029	1.665	-10.364
2.1	Verkeer en vervoer	-3.966	208	-3.759
2.3	Recreatieve havens	-5		-5
3.4	Economische promotie	-217	155	-62
5.4	Musea	-25	1	-23
5.5	Cultureel erfgoed	-145	18	-127
5.6	Media	-492		-492
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-3.034	63	-2.971
7.4	Milieubeheer	-2.689	447	-2.242
8.1	Ruimte en leefomgeving	-1.133	74	-1.059
8.3	Wonen en bouwen	-322	699	377
4	Economie en werkgelegenheid	-6.537	6.714	176
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-23	45	22
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)			
3.1	Economische ontwikkeling	-451		-451
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-3.407	3.873	466
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-28	67	38
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-2.628	2.729	102

5	Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	-35.086	6.748	-28.338
4.2	Onderwijshuisvesting	-332		-332
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.083	140	-943
5.1	Sportbeleid en activering	-546	403	-143
5.2	Sportaccommodaties	-1.334	192	-1.143
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-210	14	-196
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-4.238	746	-3.491
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-1.190		-1.190
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-2.252		-2.252
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-433		-433
6.3	Inkomensregelingen	-8.299	4.748	-3.551
6.4	WSW en beschut werk	-2.594		-2.594
6.5	Arbeidsparticipatie	-117		-117
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-1.317	15	-1.302
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	-1.709	90	-1.619
6.712	Begeleiding (WMO)	-503		-503
6.713	Dagbesteding (WMO)	-198		-198
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	-3.234		-3.234
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	-2.794	400	-2.394
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	-896		-896
6.791	PGB WMO	-119		-119
6.792	PGB Jeugd	-200		-200
6.82	Geëscaleerde zorg 18-			
6.821	Jeugdbescherming	-327		-327
6.822	Jeugdreclassering	-49		-49
7.1	Volksgezondheid	-1.113		-1.113
6	Financiën en bedrijfsvoering	-12.110	53.292	41.182
0.4	Overhead	-12.052	261	-11.791
0.5	Treasury	-162	210	48
0.61	OZB woningen	-5	4.327	4.322
0.62	OZB niet-woningen		2.440	2.440
0.64	Belastingen overig		27	27
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds		46.028	46.028
0.8	Overige baten en lasten	108		108
	Geraamd saldo van baten en lasten	-76.066	75.478	-588
0.10	Mutatie reserves	-714	1.194	480
	Geraamd resultaat	-76.780	76.672	-109

6. Bijlagen

6.1 Subsidiestaat 2026

Cluster 1A - Vrijwilligersorganisaties < € 5.000		*bedragen in €*
Organisatie	Berekening Bedrag 2026 + grondslag	Bedrag 2026
Badmintonclub Mixed	€46,96 per jeugdlid	3.757
Badmintonclub Lieshout	€46,96 per jeugdlid	704
Badmintonclub De Ganzeveer	€46,96 per jeugdlid	751
Basketbalclub Lieshout	€46,96 per jeugdlid	3.475
Boksclub Laarbeek - Hit en Grow	€46,96 per jeugdlid	1.644
Budoclub Beek en Donk	€46,96 per jeugdlid	3.052
Judoclub Avanti	€46,96 per jeugdlid	1.784
Handbalvereniging BEDO	€46,96 per jeugdlid	4.837
Korfbalvereniging Flamingo’s	€46,96 per jeugdlid	2.348
Paardensportvereniging Laarbeek	€46,96 per jeugdlid	1.550
Rolschaatsclub 'De Oude Molen'	€46,96 per jeugdlid	2.442
Tafeltennisvereniging een en Twintig	€46,96 per jeugdlid	141
A.T.T.C. ‘77	€46,96 per jeugdlid	470
Tennisvereniging ‘t Slotje	€46,96 per jeugdlid	2.630
LTV de Hut	€46,96 per jeugdlid	188
De Raam	€46,96 per jeugdlid	3.522
Volleybalvereniging Bedovo	€46,96 per jeugdlid	1.409
Stichting Scouting Beek en Donk	€46,96 per jeugdlid	3.099
Scouting Lieshout-Mariahout, Blokhut het Luyts Honk	€46,96 per jeugdlid	2.254
Scouting Aarle-Rixtel	€46,96 per jeugdlid	2.113
Yammas	€46,96 per jeugdlid	3.287
Zonnebloem afdeling Beek en Donk	€0,06 per inwoner van de kern + vast bedrag van €396,52	1.060
Zonnebloem afdeling Lieshout	€0,06 per inwoner van de kern + vast bedrag van €396,52	655
Zonnebloem afdeling Aarle-Rixtel	€0,06 per inwoner van de kern + vast bedrag van €396,52	750
Zonnebloem afdeling Mariahout	€0,06 per inwoner van de kern + vast bedrag van €396,52	520
Seniorenvereniging Mariahout	€13,57 per lid	3.460
Veilig Verkeer Nederland	€260,87 vast bedrag kleine initiatieven	261
Stichting Ontspanning Zorgenkinderen	Bedrag gebaseerd op begroting	522
Kans+	Bedrag gebaseerd op begroting	3.130
Stichting Teugelders van Ganzendonck	€1.043,46 vast bedrag culturele waarde	1.043
Stichting Organisatie Carnaval Ganzegat	€1.043,46 vast bedrag culturele waarde	1.043

Karnavalsvereniging de Raopers	€1.043,46 vast bedrag culturele waarde	1.043
de Heikneuters	€1.043,46 vast bedrag culturele waarde	1.043
Stichting Oranjecomité Beek en Donk	Bedrag gebaseerd op begroting	613
Stichting Oranje Comité Aarle-Rixtel	Bedrag gebaseerd op begroting	2.087
Stichting Oranje Comité Lieshout	Bedrag gebaseerd op begroting	1.719
Oranjecomité Mariahout	Bedrag gebaseerd op begroting	1.719
Gilde van Sint Antonius Beek en Donk	€1.043,46 vast bedrag culturele waarde	1.043
Gilde st. Leonardus Beek en Donk	€1.043,46 vast bedrag culturele waarde	1.043
Onze Lieve Vrouwe Gilde	€1.043,46 vast bedrag culturele waarde	1.043
Gilde St. Margaretha Aarle-Rixtel	€1.043,46 vast bedrag culturele waarde	1.043
Sint Servatius Gilde	€1.043,46 vast bedrag culturele waarde	1.043
Werkgroep Sint Nicolaas Beek en Donk	Bedrag gebaseerd op begroting	1.489
Stichting Sinterklaas Aarle-Rixtel	Bedrag gebaseerd op begroting	1.639
Stichting Werkgroep Sinterklaas Lieshout	Bedrag gebaseerd op begroting	835
Sint Nicolaas Comité Mariahout	Bedrag gebaseerd op begroting	654
Stichting Zelfhulp Netwerk Zuidoost-Brabant	Bedrag gebaseerd op begroting	4.055
EHBO-vereniging Beek en Donk	€2.608,66 bedrag gebaseerd op maatschappelijke waarde	2.609
EHBO-vereniging Lieshout	€2.608,66 bedrag gebaseerd op maatschappelijke waarde	2.609
Stichting Scootmobielpark Laarbeek	Bedrag gebaseerd op begroting	688
Toneelvereniging de Vriendenkring	€313,04 per voorstelling/ uitvoering van maatschappelijke waarde	2.817
Theatergroep Mariahout	€313,04 per voorstelling/ uitvoering van maatschappelijke waarde	3.130
Ons Tejater	€313,04 per voorstelling/ uitvoering van maatschappelijke waarde	3.130
Stichting het Kouwenbergs Kerkje	€313,04 per voorstelling/ uitvoering van maatschappelijke waarde	2.191
Stichting Kunstroute Laarbeek	€1.043,46 vast bedrag culturele waarde	1.043
IVN, Inst.voor N.e. & duurzmhd, afd. Laarbeek	€1.043,46 vast bedrag culturele waarde	1.043
Stichting Alzheimer Café Gemert-Bakel en Laarbeek	Bedrag gebaseerd op begroting	1.676
Stichting Wandelpark Franciscushof	€521,73 vast bedrag middelgrote initiatieven	522
Reuzengilde	€1.043,46 vast bedrag culturele waarde	1.043
Stichting het Dorpsdiner	Bedrag gebaseerd op begroting	783
Vogelvereniging Laarbeek	€1.043,46 vast bedrag culturele waarde	1.043
Stichting dorpsdiner Aarle-Rixtel	Bedrag gebaseerd op begroting	783
Kindervakantieweek Mariahout	€2,04 per kind per dag	1.208
Kindervakantieweek Lieshout	€2,04 per kind per dag	2.346
Jeugd3daagse Aarle-Rixtel	€2,04 per kind per dag	1.701
Kindervakantieweek Beek en Donk	€2,04 per kind per dag	4.335
Stichting Muziekpodium	€255,25 per concert (maximaal 6 concerten)	1.532

Oranjefestijn Beek en Donk	Bedrag gebaseerd op begroting	2.042
Hapkido Laarbeek	€46,96 per jeugdlid	423
Totaal Cluster 1A - Vrijwilligersorganisaties < € 5.000		118.709

Cluster 1B - Vrijwilligersorganisaties > € 5.000		
Organisatie	Berekening bedrag 2026 + grondslag	Bedrag 2026
Gymnastiekvereniging Cialfo	€46,96 per jeugdlid	13.900
Voetbalvereniging A.S.V. '33	€46,96 per jeugdlid	12.444
Rooms Katholieke Voetbalvereniging E.L.I.	€46,96 per jeugdlid	11.083
R.K. Voetbalvereniging Mariahout	€46,96 per jeugdlid	7.420
R.K.S.V. Sparta '25	€46.96 per jeugdlid	20.193
Dorpsplatform Aarle-Rixtel	vast bedrag belangenbehartiging €6.260,77 + €0,46 per inwoner	8.970
Dorpsraad Beek en Donk	vast bedrag belangenbehartiging €6.260,77 + €0,46 per inwoner	11.346
Dorpsraad Lieshout	vast bedrag belangenbehartiging €6.260,77 + €0,46 per inwoner	8.245
Zorg om het Dorp Mariahout	vast bedrag belangenbehartiging €6.260,77 + €0,46 per inwoner	7.207
Seniorenvereniging Beek en Donk	€13,54 per lid	10.074
Seniorenvereniging Lieshout	€13,54 per lid	9.708
Katholieke Bond v Ouderen Aarle-Rixtel	€13,54 per lid	7.637
Stichting Leergeld	Bedrag gebaseerd op begroting	98.577
Stichting Dierenpark Beek en Donk	Bedrag gebaseerd op begroting	9.060
Harmonie O&U	Vast bedrag €12.602,94	12.603
Harmonie st. Caecilia	Vast bedrag €12.602,94	12.603
Harmonie De Goede Hoop	Vast bedrag €12.602,94	12.603
Omroep Kontakt	€2,08 per adres	23.955
Stichting AED-Alert	Bedrag gebaseerd op begroting	14.747
Stichting 't Oude Raadhuis	€1.509,24 per tentoonstelling/expositie (max 5)	7.546
Stichting Openluchttheater Mariahout	€313,04 per voorstelling/uitvoering van maatschappelijke waarde	5.009
Heemkundekring De Lange Vonder	Bedrag gebaseerd op begroting	6.361
Heemkundekring 't Hof van Liessent	Bedrag gebaseerd op begroting	6.361
Heemkundekring Barthold van Heessel	Bedrag gebaseerd op begroting	6.361
Howeko	Bedrag gebaseerd op begroting	29.000
Zwemvereniging Beek en Donk	€46,96 per jeugdlid	4.931
Koninklijk Erkende Hengelsportvereniging 't Geduld	€46,96 per jeugdlid	10.519
Zonnetij	Bedrag gebaseerd op begroting	20.000
Totaal Cluster 1B - Vrijwilligersorganisaties > € 5.000		408.463

Cluster 2A - Professionele organisaties < € 20.000		
Organisatie	Berekening bedrag 2026 + grondslag	Bedrag 2026
Slachtofferhulp Nederland	Bedrag gebaseerd op begroting	9.184
Special Heroes	Bedrag gebaseerd op begroting	3.913
HALT	Bedrag gebaseerd op begroting	9.048
Schoolmaatschappelijk werk Commanderij College	Bedrag gebaseerd op begroting	14.388
Logeerhuis Plezant	Bedrag gebaseerd op begroting	11.864
Totaal Cluster 2A - Professionele organisaties < € 20.000		48.397

Cluster 2B - Professionele organisaties > € 20.000		
Organisatie	Berekening bedrag 2026 + grondslag	Bedrag 2026
Bibliotheek De Lage Beemden *	Bedrag gebaseerd op begroting	445.333
LEVgroep	Bedrag gebaseerd op begroting	1.439.449
Stichting Dorphuizen Laarbeek **	Bedrag gebaseerd op begroting	359.805
VVE Spring	Bedrag gebaseerd op verwachte aantal peuters	65.568
VVE Goo	Bedrag gebaseerd op verwachte aantal peuters	236.234
VVE Donkey	Bedrag gebaseerd op verwachte aantal peuters	46.986
Cliëntondersteuning: Stichting MEE	Bedrag gebaseerd op begroting	56.700
Cliëntondersteuning: Wijzer in Zorg	Bedrag gebaseerd op begroting	25.585
Basisonderwijs: Platoo en Eenbes	Bedrag gebaseerd op begroting	71.952
Savant	Bedrag gebaseerd op begroting	118.935
Stichting Super sociaal	Bedrag gebaseerd op begroting	31.776
Totaal Cluster 2B - Professionele organisaties > € 20.000		2.898.323

** Dit bedrag is inclusief € 100.000 ten behoeve van uitvoering toekomstbestendige bibliotheek scenario 1.*
*** Dit bedrag is inclusief € 80.000 vanwege hervorming waardoor hogere kosten langer doorlopen.*

Cluster 3 - Incidentele subsidies		
Organisatie		Bedrag 2026
Eenmalige subsidies		10.000
Totaal Cluster 3 - Incidentele subsidies		10.000

TOTAAL		3.483.892